

PANULA-OPISTO 50 VUOTTA

Musiikkien
pitäisi olla,
se on selvä

Panula-opisto

- Antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta musiikissa ja tanssissa.
- Toiminta-alue: Kauhajoki, Isojoki, Karijoki ja Teuva
- Tarjoaa opetusta pääosin lapsille ja nuorille.
- Instrumenttiopintoihin sisältyy musiikin perusteiden ja yhteisöopetuksen opetusta.
- Alle kouluikäisille lapsille on tarjolla muskariopetusta.
- Opetusta annetaan yli 20 eri instrumentissa mm. viulu, alttoviulu, sello, piano, huilu, oboe, klarinetti, saksofoni, trumpetti, käyrätorvi, pasuuna, harmonikka, kitara, sähkökitara, sähköbasso ja rummut sekä klassisessa laulussa.

Panula-opiston kannatusyhdistys ry

- Kartuttaa soitinpankkia hankkimalla eri soittimia Panula-opiston opiskelijoiden käyttöön. Tämän on mahdollistanut Sylvi Piiparin aikanaan lahjoittama perintö, jota kannatusyhdistys hallinnoi.
- Kannustaa opiskelijoita mm. stipendein ja tuemalla erilaisiin kilpailuihin osallistujia.
- Toimintaa rahoitetaan mm. jäsenmaksuilla, kahvitusten järjestämisellä ja muulla varainkeräyksellä
- Puheenjohtaja vuoden 2017 alusta Mari Viertola
- Liittymällä Panula-opiston kannatusyhdistykseen voit tukea musiikkiopiston työtä.

Panula-opisto perustettiin huolehtimaan Kauhajoen ja Suupohjan alueen säännöllisestä ja tasokkaasta musiikin opetustoiminnasta. Viiden vuosikymmenen aikana

Panula-opistossa on opiskellut satoja suupohjalaislapsia ja -nuoria musiikkileikkikoulussa sekä eri instrumenttiopinnoissa. Vuosien varrella oppilasmäärät ovat vaihdelleet alkuvuosien reilusta sadasta huippuvuosien yli kolmeen sataan. Viiden vuosikymmenen aikana Panula-opisto on lunastanut paikkansa vahvana Suupohjan kulttuurielämän rikastuttajana. Panula-opisto on antanut monille lapsille ja nuorille kipinän musiikin maailmaan sekä mahdollisuuden opiskella musiikkia ammattiopintoihin asti omalla kotipaikkakunnalla.

Tänä päivänä Panula-opisto on Kauhajoen kaupungin ylläpitämä musiikkioppilaitos, joka antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta musiikissa ja tanssissa. Opetus nojaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaiseen opetussuunnitelmaan, jonka perusteet vahvistaa Opetushallitus. Panula-opisto nauttii tuntiperusteista valtionosuutta opetustoimintaansa kattaen sillä noin puolet opetustoiminnan kustannuksistaan. Toimintakustannuksiin osallistuvat myös osaliskunnat (Kauhajoki, Teuva, Isojoki ja Karijoki) sekä oppilaiden vanhemmat lukukausimaksuin.

Panula-opisto tarjoaa tällä hetkellä laajan valikoiman instrumenttiopetusta. Opettajisto on alalle koulutautunut, motivoitunut ja pätevä. Laaja instrumenttikirjo avaa mahdollisuuden ylläpitää niin puhallin- kuin jousiorkesteritoimintaa sekä muuta bändi- ja yhteytoimintaa. Motivoinut opettajisto on rohkeasti avannut musiikin generarajoja ottaen opetukseensa mukaan eri musiikin tyylilajeja oppilaslähtöisesti. Opetustoiminta sisältää niin ikään musiikin teoreettista opetusta. Oppilaat saavat opintojensa aikana laajan näkökulman musiikin eri osiin. Tasosuoritusjärjestelmä takaa oppilaiden edistymisen ja antaa mahdollisuuden opintojen hyväksilukuun toisissa oppilaitoksissa.

Keskimäärin juhluvuottaan viettävän Panula-opiston oppilas on alakoululainen pianoa soittava tyttö. Lasten musiikkiopintojen sekä heidän kasvunsa ja ilmaisunsa kehittymisen tukeminen ovatkin tällä hetkellä Panula-opiston opettajiston sydämen asia. Panula-opisto on aikaansa seuraava, innostunut ja lämminhenkinen, pieni musiikkiopisto maaseudun sydämessä.

Julkaisu on koottu satunnaisotannalla Panula-opistossa 50 vuoden aikana pääosin päättötodistuksen saaneista oppilaista. Samanmuotoinen kyselyhaastattelu on tavoittanut reilut 150 sähköpostivastaanottajaa. Vastauksia palautui n. 70. Tämän lisäksi Panula-opistossa vuosien varrella toimineesta henkilöstöstä kyselyyn vastasi n. 20. Julkaisu pyrkii antamaan kuvan Panula-opistossa eri vuosikymmeninä opiskelleista tytöistä ja pojista sekä tavoitteellisen musiikin opiskelun merkityksestä myöhemmässä elämässä sen eri aloilla.

Tämä juhlijulkaisu löytyy kokonaisuudessaan Panula-opiston nettisivuilta www.panula.net

Julkaisun toimitti **Loviisa Kautiainen** ja taittoi **Kaarina Tuomola**. Kannen kuvan teki **Elina Partanen**. Julkaisun nimi on **Markku Viitasaaren** haastattelusta. Julkaisija: Panula-opisto, paino: Fram Vaasa 2017.

Mukavuusrajat piti ylittää usein

Pauliina Quandt-Marttilan isoisä V.J. Marttila on henkilö, joka vaikutti ratkaisevasti Kauhajoen musiikkiopiston perustamiseen ja oli toimintaa käynnistämässä. Myös isä Simo Marttila on laulajamiehiä, jolla on takanaan kontrabasso-opintoja, joten musiikki on kulkenut suvussa vahvana. Ja perinne jatkuu. ”Mieheni Ludwig Quandt on ammattimusiikkio, 1. soolosellisti Berliinin Filharmonikoissa. Kaikki lapseni soittavat myös.”

Pauliina Quandt-Marttila konsertoimassa vuonna 1993.
Kuva: Irja Niinimäki

Opistoajaltaan Pauliinan mieleen on huippuhetkenä jäänyt kamariorkesterin TV-nauhoitus Mariann ja Zsolt Herceghin johdolla vuonna 1986. ”Myös matkat Unkariin olivat hienoja. Pienenä tyttönä pääsin Finlandia-talolle muistaakseni Airi Venetjoen mukana. Mieleen on jäänyt vielä vuonna 1994 pitämäni konsertti musiikkikoulun salissa valmistautuessani Kuopion viulukilpailuun.”

Huonoja muistoja hänellä ei juuri ole. ”Instrumentin harjoittelu ei aina maittanut, onneksi äitini tuki ja motivoi. Itse asettamani ’mukavuusrajat’ piti ylittää useampaan kertaan. Siitä kaikesta on ollut myöhemmin urallani paljon hyötyä.”

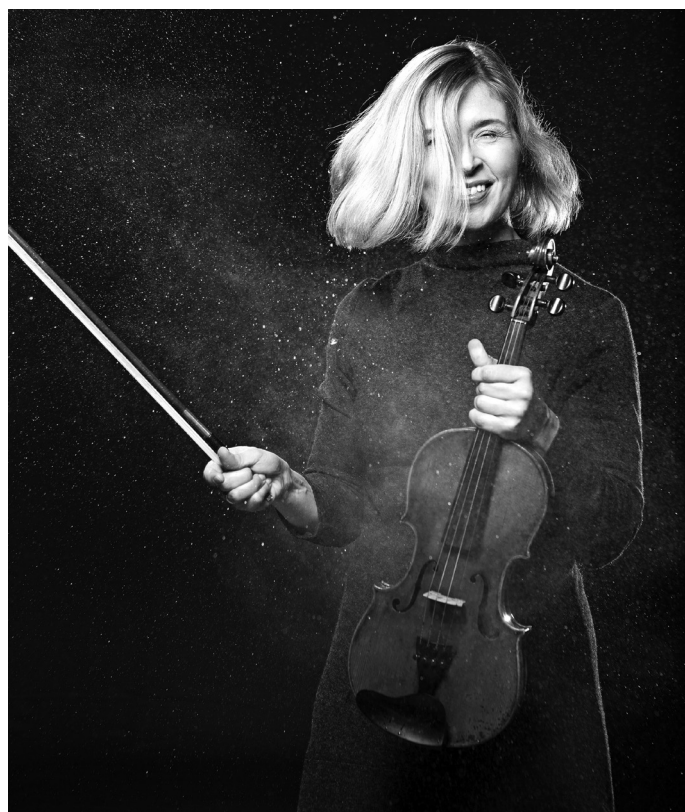
Nykyään Panula-opisto tulee Pauliinan mieleen hänen muistelllessaan entisiä orkesterikavereita tai Herceghin mahtavaa opettajaperhettä. ”Mukavaa on että parhaimman soittajakaverini Pia-Liisan sisko on nykyään rehtori.”

Jos Pauliinan harrastus ei olisi ollut musiikki, hän saattaisi olla lääke- tai kasvatustieteen ammattilainen.

”Ammatillinen urani olisi ilman musiikkiopintoja ollut erilainen. Olisin saattanut opiskella lääke- tai kasvatustiedettä.”

Pauliina Quandt-Marttila, s. 1970, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 1976-1987, opettajina muun muassa Aatos Rintakoski, Airi Venetjoki, Ritva Talvitie ja Mariann Hercegh. Sivuvaineena piano, jossa opettajina Erkki Jukola, Arto Panula, Lasse Hirvi, Eija Pinomäki ja Zsolt Hercegh. Teoriassa Seppo Torpo
- Nyt viulunsoiton ammattilainen Berliinissä. Soittaa ensimmäistä viulua Deutsches Symphonie Orchester Berlin -orkesterissa. Asuu Birkenverderissä Saksassa.

Pauliina Quandt-Marttilan elämässä musiikki on ollut ja on vahvasti läsnä. Kuva: Eidel

19.11. 1967

Perustetaan Kauhajoen Musiikkiopiston Kannatusyhdistys, pj. V.J. Marttila. Tehtävänä musiikkikoulutustoiminnan järjestäminen ja ylläpitäminen Kauhajoella. Aloitteen teki Kauhajoen Musiikkiharrastusten Kannatusyhdistys.

12/1967

Esitellään toimintasuunnitelma, mm. toiminta tulee alkamaan syyskuulla 1968.

4/1968

Ensimmäiset oppilaat Terttu Tamminen, Helena Viertola ja Heikki Ketola saavat kitaransoiton opetusta Seppo Torpolta.

Ihanasta harrastuksesta ammatti

Ritva Talvitien johdolla tehtiin silloisessa Kauhajoen Musiikkikoulussa ensimmäiset viulun pk 3/3-kurssit lukuvuotena 1981-1982. ”Minulla oli muistaakseni 37 mitä lahjakkainta ja ahkerinta oppilasta. Kävin myös Teuvan sivutoimipisteessä.”

”Musiikki on henkeni ja elämäni.”

Kansanmusiikkiyhtye Tallarissa on Ritva Talvitien (kesk.) lisäksi Katri Haukilahti ja Sampo Korva. Kuva: Lauri Oino

Ritva epäilee ajan kullanneen muistot, sillä negatiivisia asioita ei hänen mieleensä oppilas- ja opetusajaltaan tule. ”Nuorena sitä on jaksanut tehdä paljon töitä ja mielestäni saimme aikaan paljon rehtori Ritva Kuoppamäen ja pianonsoitonopettaja Sirkku Jalosen kanssa.”

Kansanmusiikkiyhtye Tallarissa sen perustamisesta asti soittanut Talvitie tapaa ainakin kerran vuodessa entisiä oppilaitaan Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla. ”Sähköpostitse olen yhteydessä yhden lahjakkaimmista oppilaistani, Olli Alangon kanssa. Työnikin puolesta olen ollut yhteydessä muutamaani oppilaistani, jotka ovat jollain tapaa musiikkilaitoksissa töissä.”

Talvitielelle musiikki on henki ja elämä. Hän on onnellinen, että on saanut toimia kuukausipalkattuna ammatti-

Ritva Talvitie, s. 1955, Kauhajoki

- Pianonsoiton oppilaana 1972-1975, opettajana Pekka Reku. Viulunsoiton opissa hän kävi Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistossa.
- Viulunsoiton tuntiopettaja Kauhajoen musiikkiopistossa 1978-1980 sekä viulunsoiton, teorian ja säveltapailun opettaja 1980-1981.
- Nyt Kansanmusiikkiyhtye Tallarin taiteellinen johtaja vuodesta 1986 lähtien. Sitä ennen Suomen kansallisopperan orkesterissa I viulunsoittajana 1981-1986. Asuu Kaustisella.

7/1968

Kunnalta avustusta 6000 markkaa.

9/1968

Kauhajoen musiikkiopistossa aloittaa 160 oppilasta, opetusta viulun-, sellon-, pianon- ja kitaransoitossa sekä yksinlaulussa, teoriaa ”tarpeen mukaan”. Talousarvio vuodelle 1968 on 10570 markkaa.

10/1968

Opetustiloina Kauhajoen evankelinen opisto, Ikkeläjärven, Kainaston ja Pönttenteen koulut sekä A. Oja-Nisula Sahankylässä. Kirkolla käytetään kunnan ja seurakunnan tiloja.

Uuden oppimista

Ella Honkanen

muusikkona vuodesta 1981 lähtien. Historiallista hänen elämässään on se, että hän kuuluu Suomen ensimmäisen ammattikansanmusiikkiyhtyeen perustajiin. ”Tallariissa olen perehtynyt viulun lisäksi aika moneen muuhunkin kansansoittimeen ja saanut lisäksi sovittaa ja hieman säveltää.”

Musiikkia hän harrastaa myös kuuntelemalla. ”Käyn säännöllisesti Kokkolassa kuuntelemassa erinomaista Keski-Pohjanmaan kamariorkesteria täten ylläpitäen suhdettani klassiseen musiikkiin. Ihanasta harrastuksesta on tullut ammatti –voiko sitä oikeastaan enempää toivoa.”

”Ihanasta harrastuksesta on tullut ammatti –voiko sitä oikeastaan enempää toivoa.”

Leena Järvenpää, Ritva Talvitie ja Minna Kulmala (o.s. Alanko) keikalla Ruotsissa. Kuva: Ritva Talvitien kotialbumi

Ella Honkanen opiskelee pianonsoittoa seitsemättä vuotta. Kuva: Katalin Berkiné Kothencz

Millaisia huippuhetkiä opiskelussasi on ollut?

”Konsertit, pianokilpailut ja tasosuorituksen selvittäminen”

Mitä musiikki sinulle merkitsee?

”Musiikki merkitsee minulle paljon, mutta pääasiassa uuden oppimista ja hienoa musiikinsoittotaitoa.”

Miten musiikin opiskelu vaikuttaa muuten nykyiseen elämäsi?

”Musiikki vie aika paljon aikaa, mutta esimerkiksi koulussa soittotaito auttaa paljon.”

Mitä luulet, tuleeko musiikki olemaan mukana elämässäsi myös tulevaisuudessa? Miten?

”Kyllä”

Onko sinulla ystäviä tai verkostoja nykyisten tai entisten panulaopistolaisten kanssa? Millaisia?

”On, moni kaveri soittaa tai on soittanut Panula-opistossa.”

Onko perheessäsi muita musiikin harrastajia?

”On, pikkuveli ja äiti.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”En osaa sanoa.”

Ella Honkanen, s. 2002, Teuva

• Pianonsoiton oppilas vuodesta 2010, opettajana Katalin Berkiné Kothencz ja teoriassa Gyula Lukács.

5/1969
Julkiset opinnäytteet, yht. 60 oppilasta.

8/1969
Johtajana aloittaa musiikinopettaja Heikki Koskenseppä. Valtiolta 3000 markan avustus.

5/1970
Koskensepän työsuhte päätetään. Tuntiopettajien palkkioita maksamatta 2000 mk.

”Hienoa aikaa työuralla”

Markku Viitasaari huilistina vuonna 2015.
Kuva: Timo Hiironniemi

Markku Viitasaaren mielestä Panula-opiston ainoa todellinen ongelma on sen pieni koko. ”Sivistysjohtaja-aikanani yritettiin opiston väestöpohjan laajentamista parillakin prosessilla, mutta naapurikunnat eivät lähteneet työryhmän esityksiin.”

Hän pitää opistoaikaansa ammatillisesti mukavana aikana. ”Se oli hienoa aikaa työuralla ja Kauhajoella oli tekemisen meininki. Sivistyksen johtoryhmässä oli aikaansaavaa väkeä. Opettajien kanssa oli mukavia keskusteluita. Orkestereissa oli soittajia.”

Huippuhetkinään Markun mieleen tulevat musiikkiteatteriproduktiot Veri vetää vuonna 2003 ja Mannermainen nainen vuonna 2005. ”Hauskaa oli myös sovittaa, johtaa ja äänittää kaupunkistrategiaan kuulunut Tango Kauhajoen Kasinolla, jossa solistina oli Sami Pitkämö.” Ollessaan Kauhajoen sivistysjohtaja hänellä oli vielä yhteistyötä opiston kanssa: ”Valituskuoro, Hyvän mielen laulut ja Artistit juurrillaan.”

Elinikäisiä kontakteja on jäänyt, kuten nyt keväällä 2017 konsertti Kauhajoella yhdessä Antti Kleemolan kanssa.

”Musiikkia pitää olla, se on selvä.”

Markku Viitasaari, 1966, Kuortane

- Panula-opiston rehtori 1.8.2000-16.10.2008.
- Säveltapailun ja musiikinteorian opettaja sekä opiston orkestereiden johtaminen. ”Taisipa jonain vuonna olla myös rehtorin kamarimusiikki.”
- Kauhajoen kaupungin sivistysjohtaja 2008-2013. Sen jälkeen tuntiopettaja Oulun yliopiston musiikkikasvatuksen koulutusohjelmassa ja Oulun seudun ammattiopistossa.
- Nyt Kauhavan kaupungin sivistysjohtaja elokuusta 2015. Tohtoriopiskelija Oulun yliopiston tutkijakoulussa. Asuu Oulussa.

 6/1970
Musiikkiopiston johtokunta ottaa vekselivelkaa.

 7/1970
Valtiolta 5000 markan avustus.

 8/1970
Sivutoiminen johtaja kanttori-urkuri Rauni Reku.

Rankkana aikanaan hän kertoo olleen pari oikein kurjaa virkasuhteen päättämistä, jotka hän joutui tekemään. Silti päällimmäisenä on ”ehdottomasti positiiviset kokemukset ja muistot.” Niitä hän muistelee omien sanojensa mukaan yllättävänkin usein.

Hauskoja sattumuksia oli monia, joista yksi liittyy vasiksoiton opettaja ja puhallinorkesterin johtaja Ferenc Tóthiin. ”Ajettiin Ferenc Tóthin kanssa pitämään pääsykokeita tai säveltapailun tenttejä jollekin sivutoimipisteelle. Oli pidetty tenttiä, syöty jossain ja taas jatkettiin. Ajelin silti rajoitusten mukaan. Ferenc totesi: ’Sinä syöt nopeasti, sinä puhut nopeasti mutta sinä ajat kuin etana.’ Ferihän oli tunnettu raskaasta kaasujalastaan.”

Nykyään musiikki ei ole Markun työ, mutta vakava harrastus. ”Musiikki kuuluu olennaisena osana elämääni. Se on nyt nykyisen työni vuoksi vakava harrastus. Johdan Kuortanes Big Bandia, sävellän ja sovitan edelleen. Musiikkia pitää olla, se on selvä.”

Markku Viitasaari johtaa Artistit juurillaan -konserttia vuonna 2010. Kuva: Panula-opiston arkisto

”Panula-opiston ainoa todellinen ongelma on sen pieni koko, edelleen.”

Musiikki ajankulua

Anni Samulinen

Anni Samulinen ja harmonikka. Kuva: Loviisa Kautiainen

Millaisia huippuhetkiä opiskelussasi on ollut?

”En osaa sanoa, kun on ollut kaikkea mukavaa.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun on sisältynyt?

”Joskus en pitänyt haitarinsoitosta yhtään, mutta sitten sain taas intoa jatkaa.”

Mitä musiikki sinulle merkitsee?

”Kuuntelen musiikkia päivittäin.”

Miten musiikin opiskelu vaikuttaa muuten nykyiseen elämäsi?

”Musiikin kuuntelu ja haitarinsoitto on hyvä tapa kuluttaa aikaa.”

Mitä luulet, tuleeko musiikki olemaan mukana elämässäsi myös tulevaisuudessa? Miten?

”Kyllä uskon, että harrastan musiikkia tulevaisuudessakin.”

Onko sinulla ystäviä tai verkostoja nykyisten tai entisten panulaopistolaisten kanssa? Millaisia?

”Yksi panulaopistolainen on kanssani samalla luokalla.”

Onko perheessäsi muita musiikin harrastajia?

”Ei ole.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Olisi se varmaan tylsempää, sillä kuuntelen paljon musiikkia.”

Anni Samulinen, s. 2003, Kauhajoki

• Harmonikansoiton oppilas vuodesta 2009, opettajina Eve-liina Uitto, Jonna Pirttijoki-Helanen ja Marita Ylevä.

9/1970
Ensimmäisen kerran teoriaa kaksi kertaa kuukaudessa, opettajana Pekka Reku.

5/1971
Toiminta vaakalaudalla. Kauhajoen torvisoittokunnan loppuvuorot 814 markkaa alkupääomaksi musiikkiopiston puhallinrahastoon.
Imesty 1. vuosikertomus.

7/1971 Valtiolta 6000 markan avustus.

”Eelis Panula oli uskomaton pedagogi”

Leena Uusi-Kyyny silloin musiikkiopiston aikana 1960-70 –lukujen vaihteessa. Kuva: kotialbumi

Leena Uusi-Kyyny on ensimmäinen Kauhajoen musiikkiopistosta Sibelius-Akatemiaan päässyt opiskelija. Se on ollut musiikin opiskelussa hänen suurin huippuhetkensä. ”Muuten se lukioaika oli tosi kiireistä, joten koko aika oli oikeastaan yhtä huippuhetkeä. Soitin viulua kahdessa orkestrissa. Kävin piano- ja viulutunneilla. Opiskelin jonkin verran myös urkujensoittoa sekä kävin laulutunneilla. Esiintymisiä oli paljon. Harjoittelu vei leijonanosan ajasta.”

Abiturienttikävyt oli rankkaa, koska piti keskittyä myös kirjoituksiin. ”Se oli kuitenkin vähemmän tärkeä asia pääsykokeeseen valmistautumisen rinnalla.”

Leena Uusi-Kyynyn ensimmäinen viulunsoiton opettaja oli Eelis Panula. ”Hän oli aivan uskomattoman taitava. Näin jälkikäteen ammatissa toimiessani olen tajunnut, että pääsin ensimmäisenä vuotena eteenpäin todella pitkälle. Hän oli uskomaton pedagogi, joka luotti oppilaaseen ja antoi hänen kasvaa ja oppia. Viulutunnilta kotiin palattuani muistan harjoitelleeni saamiani läksyjä ainakin pari tuntia jo samana iltana. Tunnilla soitettiin jo ensimmäisenä vuotena triossa. Eelis itse soitti selloa, vaimonsa pianoa ja minä viulua. Voi mitä mahtavaa oppia!”

Lyhyttä opettajuuttaan Kauhajoella hän muistelee mie-

lenkiintoisena ja mukavana aikana, jolloin ”ei paljon päättä paleltanut oppilailta eikä opettajalla.” ”Oppilaat olivat ihania, samoin vanhemmat. Mukana oli myös todella haastavia oppilaita, joilla oli hurja eteenpäin menon meininki. Se oli toisaalta myös hyvin haastavaa ja toisaalta hyvin hienoa. Haastavaksi sen teki sen aikainen vaatimaton pedagoginen opetus ammattiopinnoissa. Oppilaat olivat kuten minä, koululaisena. Eteen voi laittaa hyvinkin vaikeita teoksia ja valmista tuli.”

Leena Uusi-Kyyny
Kuva: kotialbumi

Innostuksen soittoharrastuksen aloittamiseen aikoinaan Leena sai tätinsä mieheltä, kanttori Puronolta. Hän antoi Leenan soittaa pianoa kanttorilassa. ”Kunhan kädet oli pesty! Hän ei milloinkaan neuvonut, mutta järjesti nuottitelineelle aina Aaronin Pianokoulu 1:n, jota sitten itsekseni opettelinkin. Lopulta hän suorastaan pakotti vanhemmat ostamaan minulle pianon.”

Elämää ilman musiikkia Leena Uusi-Kyyny ei ole voinut kuvitella, joten ammatinvalintakin oli nuorena selvä. ”Olen koko ajan kokenut olevani omalla alallani, enkä ole malttanut vielä jäädä eläkkeelle.”

”Viulutunnilta kotiin palattuani muistan harjoitelleeni saamiani läksyjä ainakin pari tuntia jo samana iltana.”

Leena Uusi-Kyyny (o.s. Krekola), s. 1952, Kauhajoki

- Pianon- ja viulunsoiton oppilas 1968-1971, opettajana mm. Pekka Reku. Sitä ennen opintoja Kauhajoen kansalaisopistossa Irma Lamposen oppilaana.
- Heti Sibelius-Akatemiasta valmistuttuaan vuonna 1976 lyhyen ajan opettajana Kauhajoen musiikkiopistossa.
- Nyt pianonsoiton opettaja Kuhmon musiikkiopistossa. Opettaa ja asuu Sotkamossa.

8/1971
Ensimmäinen opiston oppilas, Leena Uusi-Kyyny (o.s. Krekola), valitaan Sibelius-Akatemiaan.

4/1972
Liitytään Musiikkiopistojen liittoon.

6/1972
Valtiolta 10000 markan avustus. Lakkautetaanko toiminta? Opettajien palkkoja maksamatta.

Puutetta cornon ja alton soittajista

”Musiikki antoi vaihtelua ja voimaa jaksaa työelämässä.”

Aarne Ketolan eläkevuodet eivät ole pitkästyttäviä, siitä pitää puhallinmusiikki huolen. Hän on käyrätorven soittajana neljässä eri soittokunnassa ja puhallinorkesterissa Etelä-Pohjanmaalla sekä etäsoittokunnassa Raisiossa. ”Etelä-Pohjanmaalle tarvitsisi saada cornon ja alton soittajia. Puutteita on.”

Hän muistaa opistoon tekemänsä 3/3-tutkintohetken edelleen. ”Se oli hieno hetki, kun sain tutkinnon suoritettua ankaran raadin kuunnellussa.” Musiikilla on ollut iso merkitys Ketolan elämässä. ”Varsinkin silloin, kun työvuodet olivat kiireisimmillään. Se antoi vaihtelua ja voimaa jaksaa työelämässä.”

Musiikki soi jo Aarnen lapsuudessa, sillä isä soitti haitaria. ”Veljeni soittavat myös puhallinsoitinta ja toisen veljen poika. Nuorempi tyttäreni soittaa jonkin verran klarinettia. Hän opiskeli Panula-opistossa kouluaikanaan.”

Ketolan elämästä puuttuisi paljon, jos hän ei olisi ollut mukana soittamisessa. ”Monta hienoa tilaisuutta ja paikkaa olisi jäänyt näkemättä. Muu muassa seitsemän ulkomaan reissua olisi jäänyt kokematta.”

Aarne Ketola puhalttaa monissa kokoonpanoissa. Kuva: kotialbumi

Aarne Ketola, s. 1943, Kauhajoki

- Opiskeli cornon eli käyrätorven soittoa lukuvuoden 1982-1983.
- Suoritti 3/3-tutkinnon Raine Koiviston opetuksessa.
- Sitä ennen opiskelua Jyväskylän konservatoriossa 1971-1974.
- Nyt eläkkeellä. Asuu Kauhajoella.

”Se oli hieno hetki, kun sain tutkinnon suoritettua ankaran raadin kuunnellussa.”

9/1972
Opetusaineina nyt klarinetti, sello, viulu, piano, laulu, kitara ja harmonikka.

9/1973
Aatos Vakkuri ehdottaa kunnallistamista. Rauni Reku eroaa, väliaikaiseksi johtajaksi Eero Arola.

4/1974
Ensimmäinen oppilaskonsertti 5.4.

Rehtorivuodet ovat opettaneet paljon

Viime vuosina niin Kauhajoella kuin muuallakin on talouden tasapainottaminen vaikeuttanut musiikkipiston rehtorin työtä. ”Yhtälö on haastava, kun samalla haluaisin ylläpitää opetuksen laatua, yhdessä tekemisen meininkiä ja säilyttää innostavan ilmapiirin. Kohtalokkainta olisi lamautuminen”, toteaa Niina Kiprianoff, joka toimii nykyisin sekä Panula-opiston että Kauhajoen kansalaisopiston rehtorina.

Vaan löytyy työssä niitä huippuhetkiäkin, niitä sellaisia, kun musiikki koskettaa. ”Panula-opiston oppilaskonsertissa pikkulapsi eturivissä kuuntelee musiikkia keskittyneen haltioituneena. Musiikki saa huononkin päivän paistamaan. Innostun musiikkiopintojensa alussa olevien lasten opettamisesta. Musiikin valmennusryhmät ovat lempilapseni”, Niina Kiprianoff luettelee.

Rehtorivuosiensa aikana hän on oppinut paljon musiikin opettamisesta, musiikkiopiston asemasta pienehköllä paikakunnalla, yhteistyön tekemisestä, kunnallishallinnosta, taideopiston johtamisesta, ihmisistä ja itsestään. ”Minulle on tärkeää Panula-opiston positiivinen näkyminen kaikki opiskelijat huomioiden ja tekemisen meininki. Siksi olemme

Niina Kiprianoffin lapsuudenkodissa, Äijönkylän Äijössä, soitto soi kolmen sisaruksen - Niinan (vas), Pia-Liisan ja Päivin – voimin. Myös Niinan tämän päivän kodissa soitto ja laulu ovat luonteva osa arkea. Aviomies Timo Kiprianoff on muusikko ja heidän kolme lastaan soittavat ja laulavat.

Kuva: Niina Kiprianoffin kotialbumi

esiintyneet koko opiston voimin esimerkiksi Jorma Panulan 85-vuotiskonsertissa ja viime syksynä myös flash mob –tyyliin kaupassa.” Niinalle Panula-opisto on musiikillisista juuristaan ja osaamisestaan ylpeä, aikaansa seuraava, innostunut musiikin opinahjo.

Panula-opiston kasvatti

Niina on Panula-opiston kasvatti, joka aloitti viulunsoiton opiskelun silloisessa Suupohjan musiikkikoulussa vuonna 1983 Mariann Herceghin oppilaana. ”Isosiskoni Pia-Liisa soitti jo viulua. Herceghin perhe tuli kotiini Äijönkylään vierailulle ja laulettuamme isosiskon säestyksellä heille pääsimme molemmat pikkusiskot, minä ja Päivi-siskoni, musiikkikoulun ylimääräiseen pääsykokeeseen. Seuraavana päivänä lauloimme saman laulun arvovaltaiselle raadille, ja ensimmäinen viulutunti taisi olla sen perään.”

Aktiivisen orkesteritoiminnan lisäksi hän pääsi mukaan pohjoismaiseen yhteisorkesteriin sekä Itämeren alueen nuoriso-orkesteriin. Yhdessä soittaminen ja orkesteritoiminta matkoineen ja kavereineen olivat hänen opistoaikaisia huippuhetkiään. ”Oman soiton limittyminen toisiin ja suuren äänimaailman jäsentyminen musiikiksi oli joka prosessin ihme. Toki siihen liittyi suuri määrä harjoittelusta. Vahvat Panula-opiston myötä syntyneet ystävyys-suhteet ja soittamisen merkitys kantoivat harrastuksessa ja loivat minulle musiikillista identiteettiä.”

Koko Suomen kansa näki

Positiiviset kokemukset siivittivät Niinan ammattivalintaa musiikin pariin. ”Kuitenkin ammattiopinnoissa halusin oppia musiikista itse ja musiikin opettamisesta laajalaisesti, ja siksi opiskelinkin Jyväskylässä sekä yliopistossa että ammattikorkeakoulussa. Lisäksi soitin ja toimin aktiivisesti monissa eri yhtyeissä ja orkestereissa. Opettamisen aloitin ammattiopintojeni alkuvaiheessa Keski-Suomessa.”

Niistä ei-niin-mukavista hetkistä Niinan mieleen on jäänyt jännittäminen sooloesiintymisissä. Myös kotiharjoittelu jäi joskus ohueksi. ”Mutta en koskaan kyseenalaistanut harrastukseni jatkoa. Isäni ja äitini tuki soittamiselle oli, ja on edelleen, vahva. Kaukaa Äijönkylästä kuljettaminen monta kertaa viikossa ei ollut koskaan heille vastenmielistä.”

Nololta Niinasta tuntui silloin, kun vuonna 1986 lähe-

5/1974

Kauhajoen kunta ottaa vastataksien toiminnasta. Pääsyutkinto käyttöön.

9/1974

Diplomilaulaja Kaarina Palmu johtajaksi. Seija Kalliomaa vetää musiikkileikkikoulua.

10/1974

Oma toimisto ja puhelin. Opetusta lähinnä kouluilla.

tettiin musiikkikoulusta TV-ohjelma Musiikin ilta. Hän katsoi sitä kotisohvallaan perheensä kanssa. ”Soitto-osuuteni sujui ja sitten televisioruudulla esitellään Kodály-ryhmän toimintaa, joka Zsoltin johdolla ’vispaa’ kapellimestarin kaavaa kolmeen ja neljään – minä johdan peilikuvana väärään suuntaan, muiden tehdessä oikein. Muistan siinä tilanteessa tajunneeni, että koko Suomen kansa näkee virheeni.

Musiikki merkitsee Niinalle paljon. Elämä on kiireistä niin työn puolesta kuin pikkulasten äitinä. Arkea kuitenkin rentouttaa musiikki. ”Klassinen teos koukuttaa kuuntelemaan ja rauhoittumaan myös itsensä kanssa.” Ilman musiikkia Niinan elo olisi paljon köyhempää. ”Monta tilannetta, ihmistä, matkaa ja kokemusta vajaampaa.”

Panula-opistolle hän on kiitollinen saamastaan loistavasta opetuksesta ja siitä, että se on avannut hänelle laajan maailman musiikkiin, elämään ja ihmisiin. ”Pienehköllä paikkakunnalla tasokas musiikkioppilaitos on suuri asia. Omassa nykyisessä roolissani olen ihailnut edeltäjäni rohkeutta kehittää musiikkiopiston toimintaa esimerkiksi palkkaamalla täysin ummikoita opettajia Unkarista tai aktiivisesti hyödyntää eri rahoitusmalleja isojenkin produktioiden toteuttamiseksi.”

”Pienehköllä paikkakunnalla tasokas musiikkioppilaitos on suuri asia.”

Niina Kiprianoff soitti 50-vuotisjuhlavuoden avajaiskonsertissa lokakuussa 2016. Kuva: Loviisa Kautiainen

Niina Kiprianoff (o.s. Äijö), s. 1977, Kauhajoki

- Viulun- ja pianonsoiton oppilas 1983- 1996. Opettajana viulussa Mariann Hercegh, Katalin Csikós, Andrea Simányi, Katalin Bartha, Jordan Kojucharov ja Tarja Torpo-Laitila. Pianossa Gabriella Simányi, Anikó Tátraí ja István Kollár. Kansanmusiikin opettaja Paul Oja, teoriassa ja säveltapailussa Zsolt Hercegh, Esko Latva-Laturi, Jorma Talvitie, Gyula Lukács. Sinfonia- ja kamariorkestereissa Ferenc Tóthín johdolla.
- Opiskellut sekä Jyväskylän yliopistossa että ammattikorkeakoulussa.
- Nyt Panula-opiston rehtori elokuusta 2011 sekä kansalaisopiston rehtori kesäkuusta 2015 lähtien.
- Opettanut viulusoittoa Teuvan toimipisteessä ja musiikin perusteiden valmennusryhmiä Kauhajoella. Tällä hetkellä toimii ainoastaan hallinnossa.
- Asuu Seinäjoella.

”Oman soiton limittyminen toisiin ja suuren äänimaailman jäsentyminen musiikiksi oli joka prosessin ihme.”

5/1975
Musiikkikoulun ensimmäinen oma pianokilpailu, osallistujia 24.

6/1975
Musiikkileirin järjestäminen Kauhajoen evankelisella opistossa, 99 osallistujaa, musiikillisena johtajana Jorma Panula.

7/1975
Kaarina Palmu eroaa.

Kouriintuntuva kulttuurinen pohja

Jaakko Kortesharju ja Paul Oja kevätkonsertissa vuonna 1998. Kuva: Jouko Kortesharju

Opiston orkesterin johtaminen ja sille säveltäminen – siinä Jaakko Kortesharjun huippuhetkiä hänen opistoajoiltaan. ”Soitin- ja tukiaineopetus oli innostavaa. Jossain mielessä huippuhetkiä olivat myös isojen soittotehtävien selättäminen, mm. pari osaa Haydnin keskikokoisesta Es-duurisonaatista, Lisztin helpompia etydejä. Teoreettinen työskentely Gyulan kanssa oli todella mielenkiintoista ja luistavaa.” Parhaiten Jaakon mielessä ovat Jorma Panulan kapukurssit sekä osallistumiset muiden tahojen järjestämille kesäkurseille. ”Rankkaa oli yleensä esiintymisjännitys, joka valitettavasti ilmestyi jostain ala-asteen puolivälin paikkeilla.”

Selvin yhteys opistoajoilta nykyhetkeen Jaakolla on sovitus-, sävellys- ja johtamistoiminnalla, vaikka ne eivät varsinaista opisto-opiskelua olleetkaan. ”Luulen, että perustukset monille puolille nykyistä suhdettani musiikkiin syntyivät juuri silloin, kun tein opistoaikana itse musiikkia ja hahmotin alustavasti, miten yhteissoitto toimii.”

Myös opettajan toimessaan hän on miettinyt, millaista opettaminen oli tuolloin omille opettajille. ”Pianonsoitovuodet opistossa kulminoituivat jossain määrin 3/3-tutkintoon ja joihinkin samaan aikaan yriteltiin Chopinin etydeihin - niissä en ole paljoa pidemmällä vieläkään.”

Musiikin opiskelu on luonut Jaakon elämään kouriintuntuvan kulttuurisen pohjan. ”Se on tärkeä osa käsitystäni tavoitteellisesta työnteosta ja kokemusten välittämisestä tai jakamisesta tai sellaisen illuusiosta. Musiikki on myös syvällisin kontaktini kokonaisvaltaiseen keholliseen liikkumiseen – valitettavasti en ole muuten kovin liikunnallinen ihminen.” Häntä kiinnostaa myös musiikin esteettisyys ja metafyyisyys. ”Musiikki esimerkkinä taiteesta on hyvin haastava käsite, jos yritetään miettiä, mitä me ihmiset oikeastaan koemme ja yritämme pukea sanoiksi.”

Jaakko Kortesharju, s. 1982, Karijoen Myrkkö

- Pianonsoiton oppilas 1992-1998, opettajina Katalin Berkiné Kothencz, Andrea Lukács-Berkes ja Gyula Lukács. Viulunsoiton oppilas 1994-1998, opettajana Tarja Torpolaitila. Musiikin teoriaa, säveltapailua ja soinnutusta Gyula Lukácsin johdolla. Jorma Panulan kesäkurssit
- Valmistui vuonna 2014 musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemiasta.
- Nyt kirjastosihteeri Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kirjastossa. Lisäksi säveltapailun ja sävellyksen opettamista sekä omia sävellys- ja sovitustöitä. Asuu Helsingissä.

8/1975
 Johtajaksi Risto Lehtinen. Opetuspaikat Kauhajoen kansa- ja kansalaiskoulu sekä kansanopisto, Pöntäneen ja Nummijärven koulut, erityiskoulu sekä neljä yksityiskotia.

8/1976
 Rehtoriksi Liisa Valkama. Järjestelmällinen teorian ja säveltapailun opetus alkaa.

9/1976
 Opetus alkaa Teuvalla.

Tällä hetkellä Jaakolta ei riitä aikaa soittamiselle eikä kuorossa laulamislle. Nykyisessä työssään häntä auttaa musiikin laaja pohjatuntemus. ”Luovan säveltaiteen puolella harrastan tällä hetkellä kahden mittavan ikuisuusprojektin (yksi sävellys ja yksi sovitus) suunnittelua –saa nähdä, tuleeko kummastakaan koskaan mitään. Tulevaisuus näyttää, työskentelenkö joku päivä taas suuremmin musiikin tekemisen parissa.”

Jaakko Kortesharju kokeilee, onnistuuko kontrabasson ja nokkahuilun yhtäaikainen soittaminen.
Kuva: Tuulia Susiaho

”Perustukset monille puolille nykyistä suhdettani musiikkiin syntyivät juuri silloin, kun tein opistoaikana itse musiikkia ja hahmotin alustavasti, miten yhteissoitto toimii.”

Huippua Gyulan opit

Kun säestäjä veteeleee kontrabasistin soolonumerot väärin nuoteista, kirpeää kuunneltavaa siitä syntyy. Näin kävi Vesa Ojaniemelle eräässä Panula-opiston kevätmatineassa, jossa hän esiintyi solistina kontrabassolla. ”Kun yritin häpeissäni luikkia pois lavalta, potkaisin vielä sinfiksien takarivin nuottilinet nuotteineen kumoon. Niinpä jäin herkullisena bonuksena vielä useiden esityksien ajaksi lavalle pyllistelemään ja keräilemään stemmoja.”

Vesalle jäi opistoajasta pysyvä jälki, ja erityisen kiitollinen hän on Gyula Lukácsille. ”Kaikelle sille tiedolle, taidolle, innolle ja omistautumiselle, jota hän oppilailleen välitti. Ilman Gyulaa olisin itse tuskin alalle päätenyt. Eli Gyulalta saamani oppi lienee tuo ’huippuhetki’.”

Vesalle musiikki merkitsee elinkeinon lisäksi suurta inspiraation ja intohimon lähdeä. ”Kuvaavaa lienee että kaikki allekirjoittaneen nk. ammatin ulkopuoliset harrastuksetkin liittyvät aina jollain tavalla musiikkiin.”

Vaikka Panula-opistoajasta ihmisten kanssa on vähän kontakteja, kaikkein tärkein niistä jäi. ”Vaimoni Margit. Istuimme hänen kanssaan samoilla teoriatunneilla.”

Vesa Ojaniemelle musiikki on sekä ammatti että harrastus.
Kuva: Tomas Whitehouse

Vesa on saanut musiikkikipinän jo kotoaan, sillä isä Jukka Ojaniemi on intohimoinen rumpali, perkussionisti ja soitonopettaja, äiti on kaikenlaisen kulttuurin ystävä ja kuluttaja sekä kaikki sisarukset ovat harrastaneet musiikkia ja opiskelleet Panula-opistossa. ”Omista lapsistani on vielä vaikea sanoa, molemmat ovat vielä sen verran pieniä. Merkkejä luontaisesta musikaalisuudesta selvästi on, mutta aika yksin näyttää.”

Vesan mielestä elämä ilman musiikkia tai ylipäänsä taidetta olisi puuduttavaa ja yksipuolista. ”Väritöntä.”

Vesa Ojaniemi, s. 1987, Kauhajoki

- Kontra- ja sähköbasson oppilas 1997-2004, opettajina Petri Välimäki ja Timo Turja.
- Lisäksi teoria- ja orkesteriopintoja.
- Nyt toimii muusikkona, sovittajana, säveltäjänä ja tuottajana pääkaupunkiseudulla sekä opettaa Metropolia ammattikorkeakoulussa. Asuu Keravalla.

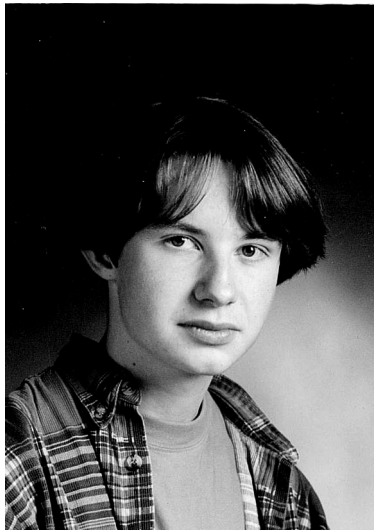
1/1977
Kirjasto- ja opistotalon luonnospiirustusten informaatiotilaisuus.

8/1977
Oma toimisto nyk. Kimppukivatalossa. Opetusta edelleen kouluilla ja nuorisotalolla, Ikkelijärvellä ja Sahankylässä.

4/1978
Kannatusyhdistys hakee avustusta Kauhajoen valistus- ja avustussäätiöltä soitinpankin perustamista varten 5000 markkaa.

Vahva perusta ja erinomaiset edellytykset

Eräällä Ferenc Tóthin tunnilla Pekka Pitkäköselle varmistui, että hän haluaa musiikista ammatin. Sillä tiellä hän on. Ilman Panula-opistoakin hän olisi tavalla tai toisella musiikin kanssa tekemisissä. ”Mutta tie olisi varmasti ollut huomattavasti kivisempi, enkä olisi luultavasti päätenyt tekemään musiikkia ammatikseni. Panula-opisto on antanut vahvan perustan ja erinomaiset edellytykset edetä musiikin saralla.”

Teini-ikäinen Pekka Pitkäkös ki vietti paljon aikaa Panula-opistolla.

Kuva: Seppälän valokuvaamo

Huippuhetkinään Pekka kertoo olleen soitotunnit. ”Monet mieleen jääneet hetket – onnistumiset ja tärkeät oivallukset – tapahtuivat soittohetkellä. Tunneilla käyty keskustelut olivat minulle tärkeitä. Oli tarpeellista päästä peilamaan omaa ajattelua ja musikaalisuutta kannustavien ja innostavien opettajien kanssa.”

Myös trumpettitrioin matka Budapestiin ja Ruotsin matka orkesterin kanssa ovat hyvin muistissa. ”Soittaminen raadin edessä tasosuoritusilanteissa tuntui usein vaikealta ja stressaavalta. Toki oli sitäkin palkitsevampaa, kun tilanne oli ohi.”

Kun Pekka halusi harjoitella flyygelin soittoa, hän asteli miellyttävän jännittyneenä kohti Panula-opiston salin ovea. ”Ja sitä seuraava ilon ja vapauden tunne, kun sali oli tyhjä ja flyygeli vapaasti käytettävissä.”

Kiitollisuudella hän muistelee opiston henkilökuntaa ja opettajia, jotka pystyivät luomaan opistoon kotoisan, lämpimän ja kannustavan ilmapiirin. Ystäviksi ja työkavereiksi ovat opistoajoilta jääneet Heikki Lindström ja Juha Hautaluoma.

”Musiikki on aina ollut minulle keino ilmaista itseä.”

Musiikki on Pekalle sekä ammatti että harrastus, johon hän haluaa uppoutua kerta toisensa jälkeen. ”Musiikki on aina ollut minulle keino ilmaista itseä. Musiikki merkitsee minulle vapautta ja loputtomia mahdollisuuksia. On ilo tehdä musiikkia.” Musiikin ja sen opiskelun kautta Pekka on oppinut myös itsestään paljon. ”Se, miten asiat toimivat musiikissa, heijastuu myös koko elämän hahmottamiseen.”

Pekka Pitkäköselle musiikki on työ ja harrastus.

Kuva: Mikko Kuparinen

Pekka Pitkäkös, s. 1982, Kauhajoki

- Trumpetin-, pianon- ja jazzpianonsoiton oppilas 1990–2001, opettajina trumpetissa Ferenc Tóth ja pianossa Gyula Lukács.
- Opiskellut Helsingin Pop & Jazz Konservatorissa.
- Nyt ammattimuusikko säveltäen, sovittaen, esiintyen, keikkailien, opettaen ja säestäen balettitunteja.
- Asuu Lopella.

8/1978

Rehtoriksi diplomiurkuri Ritva Kuoppamäki. Saadaan kaksi opettajan virkaa: viuluun ja teoriaan Airi Venetjoki ja pianoon Sirkku Jalonen. 21 tuntiopettajaa.

Karijoella alkaa opetus.

1. toimistovirkailijana aloittaa Tuula Hakkola.

5/1980

Ensimmäiset oppilaat saavat musiikkikoulun päättötodistuksen.

1/1981

Kannatusyhdistyksen puheenjohtajaksi Eero Arola.

”Musiikki tuottaa iloa”

Saara Yli-kokko

Millaisia huippuhetkiä opiskelussasi on ollut?

”Oikein kivaa oli esiintyminen kevätkonsertissa yhdessä pianisti Miisa Viitalan kanssa, joka on luokkakaverini. Soitimme ja lauloimme yhdessä ’Jänis istui maassa’. Esiintimme sen yhdessä myös konsertissa koululla. Huippuhetkiä ovat myös yhteisiin esiintymisiin osallistuminen mupe-kuorossa ja orkesterissa.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun on sisältynyt?

”Eipä niitä ole juurikaan ollut.”

Mitä musiikki sinulle merkitsee?

”Musiikki tuottaa iloa. On kiva soittaa, laulaa ja tanssiaikin.”

Miten musiikin opiskelu vaikuttaa muuten nykyiseen elämääsi?

”Joskus iltapäivisin menen Panula-opistolle. Iltaisin pitää harjoitella soittoaikasyjä. Olen saanut hyviä kavereita musiikin harrastamisen kautta.”

Mitä luulet, tuleeko musiikki olemaan mukana elämässäsi myös tulevaisuudessa? Miten?

”Luulen, että harrastan musiikkia myös jatkossa. Orkesteri tulee mukaan kuvioon. Ajattelin säveltää ehkä joitain pieniä kappaleita.”

Onko sinulla ystäviä tai verkostoja nykyisten tai entisten panulaopistolaisten kanssa? Millaisia?

”Hauskoja ystäviä. Myös muilta luokilta kuin omalta luokalta.”

Onko perheessäsi muita musiikin harrastajia?

”Isosiskoni Miina-Liisa ja oikeastaan koko perhe. Aino-vauvakin laulelee joskus.”

Osaatko kuvitella elämääsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Tylsää olisi. Ei olisi ehkä oikein mitään tekemistä. Oppimatta jäisi vaikka mitä, kivoja rytmitehtäviä ja viulukappaleita.”

”On kiva soittaa, laulaa ja tanssiaikin.”

Saara Yli-Kokko Tarja Torpo-Laitilan viulutunnilla joulukuussa 2016.

Kuva: Loviisa Kautiainen

Saara Yli-Kokko, s. 2008, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas vuodesta 2014 lähtien, opettajina Tiina Perkiö ja nyt Tarja Torpo-Laitila.
- Mupe-valmennusta opettaa Tiina Perkiö ja Jenni Ahonen.

Rumpujensoiton aloittaja

Jukka Ojaniemi kertoo omin sanoin:

”Jukka Ojaniemi aloitti ja perusti rumpujensoiton opetuksen Kauhajoen silloisessa musiikkikoulussa rehtori Ritva Kuoppamäen pyynnöstä syyslukukaudella 1980. Ritva (rumpali Sami ”Kuoppis” Kuoppamäen äiti) soitteli kauhajokiset parhaat rumpalit Jukalle oppilaisiksi, mm. Juha Kalliomaa taisi olla vanhimpia ja nuorin oppilas oli Markus Ketola.

Myöhemmin rumpaleista perustettiin sambaryhmä Concha Rio, joka oli ainut maaseutukokoonpano Suomessa. Ojaniemi opetti monia vuosia, melkein koko 80-luvun, opistossa ja oli perustamassa Kauhajoen evankelisen kansanopiston pop/jazz -linjaa Kari Mäkirannan kanssa.

Ojaniemi oli Oulunkylän pop/jazz-rehtori Klaus Järvi-

Jukka Ojaniemi rummuissa ja etualalla Panula-opiston kitarsonsoitonopettaja Timo Kiprianoff vuoden 2016 Kriuhnaasujen avajaiskonsertissa Jazz Jamboreessa. Kuva: Joel Riskumäki

Jukka Ojaniemi, s. 1956

- Rumpujensoiton opettaja 1980-1989
- Luokanopettaja. Asuu Kauhajoella.

sen kesäleirioppilas monilta vuosilta. Klasu antoi Kauhajoelle erittäin tärkeät luvat suorittaa valtakunnallisia pop/jazz-kurssitutkintoja.

Jossain vaiheessa Ojaniemi siirtyi opettamaan enemmän vahvuudekseen kokemaansa pop/jazz- musiikkia Kauhajoen evankeliselle kansanopistolle. Pop/jazz/latin-musiikki ovat aina olleet Jukan vahvaa osaamista ja lähellä sydäntä. Seppo Torpo oli siitä miellyttävä rexi, että hän oli vahva osaaja ja myönteinen myös pop/jazz- musiikille. Jukka soittikin monissa Torpon vetämissä esityksissä ja joissain studioäänityksissä. Kansanopiston pop/jazz-linja ja Panula-opisto toimivat ja ovat toimineet yhteistyössä pop/jazz-kurssitutkinnoissa (mm. Antti Kleemola, Sami Pitkämö, Janne Ojaniemi ym suorittivat pop/jazz- tutkintoja klassisen lisäksi).

Jossain vaiheessa kiivas keikkaelämä, mm. Rehupiikles, Los Salseros Sinceros (salsaorkesteri), Vaasa Big Band, Botnia Quintet yms, vei Jukan ajan niin totaalisesti, että opetustyöt musiikkiopistossa täytyi lopettaa. Yhteydenpito on jatkunut moniin entisiin rumpuoppilaisiin, joita on ympäri Suomea, mm. Markus Ketolan tohtoripromootiossa Jukka Ojaniemi oli kunniavierana.

Sibelius Akatemian jazzlinjalta viimeksi valmistunein kauhajokinen muusikko on Vesa Ojaniemi. Hän keikkailee mm UMO Big bandissa Ketolan Markuksen kanssa ja he esiintyvät yhdessä viime kesänä Jukan ja vaimonsa Irmelin 60-vuotistibileissä.

Jukka Ojaniemen mielestä on ensiarvoisen tärkeää paikkakunnan nuorille muusikoille, että he voivat suorittaa omalla paikkakunnalla klassisen tutkintojen lisäksi pop/jazz-kurssitutkintoja. Monilla paikkakunnilla ei ole tätä mahdollisuutta ollenkaan ja mahdollisuus on taloudellinenkin etu - ei tarvi Helsinkiin lähteä suorittamaan kursseja. Tämä on myös yksi osasy siihen, miksi Kauhajoki on musiikistaan kuuluisa!

terv Yucca Patata Ojaniemi”

9/1982

Opetus alkaa Isojoella ja Kaskisissa. Musiikkikoulun ”unkari-lainen kausi” alkaa, Mariann ja Zsolt Hercegh opettajiksi

10/1982

Syksyllä perustetun kamariorkesterin ensiesitys Helena Viertolan 50-vuotispäivillä Ikkeläjärvellä.

6/1983

Kamariorkesterin konserttimatka Unkariin, mukana 45 opistolaista, sekä opettajia että oppilaita.

Musiikin antina ymmärrys intohimoiseen tekemiseen

Marketta Kytälle koko opiskeluaika Ritva Kuoppamäen johdolla oli huippua. ”Hän vei musiikin, ja koko elämän, opetuksen aivan uudelle tasolle isossa pappilassaan*, jossa vietettiin ihanaa boheemielämää. Ritvan iso koira oli syönyt Steinway & Sons –flyygelin ylärekisterin koskettimista etureunat ja persialaiskissat makoilivat myytävänä olevien pianojen päällä. Itse löysin siellä oikean, intohimoisen suhteen soittamiseen, mutta valitettavasti en ollut tarpeeksi lahjakas viedäkseni sitä kovin pitkälle. Musiikin opiskelu on sikäli hyvin lahjomatonta: vähemmän lahjakas voi tehdä valtavasti työtä pääsemättä koskaan sille tasolle, joka lahjakkaalle lankeaa lähestulkoon luonnostaan.” Tärkeimpänä musiikkiopiston antinaan Kyttä pitääkin intohimoisen tekemisen ymmärtämistä. ”Teen nykyään omaa työtäni sellaisella otteella.”

Vaikka alkuajan esiintymiset ovat jääneet mieleen superpelottavina, on niistä ollut myöhemmin apua. ”Nykyisessä työssäni on paljon esiintymistä, ja olen jo aikaa sitten oppinut hallitsemaan esiintymisjännitystä ja selviämään esiintymistilanteista hyvin.” Harmittamaan on jäänyt musiikkiopiston ammattimaisuuteen tähtäävä opiskelutyyli, jossa ei ollut tilaa letkeälle musisoinnille. ”Oma mieheni, joka ei ole koskaan ollut musiikkiopistossa, musisoi jatkuvasti.”

Ajanpuutteen vuoksi Kytän musiikkiharrastus on jäänyt vähiin. Yksin ollessaan hän kuuntelee hiljaisuutta, vaikka rakkaus klassiseen musiikkiin on säilynyt. ”Voisin laulaa kuorossa mielellään, jos olisi aikaa.” Kotona musiikkia silti on. Tytär on opiskellut klarinetinsoittoa ja laulua musiikkiopistossa Helsingissä ja musisoi usein isänsä kanssa kotioiloissa. ”Hänenkin kohdallaan mietin kuitenkin usein sitä, että olisipa löytynyt tapa musisoida muillekin sellaiseen tyyliin kuin esimerkiksi Irlannissa tuntuvat suunnilleen kaikki musisoivan lähipubeissa ja juhlissa.”

*Ritva Kuoppamäki asui tuolloin Äijälän entisessä pappilassa, jossa hän piti soittotunteja.

Marketta Kyttä olisi toivonut letkeää musisointia.
Kuva: Adolfo Vera

”Vähemmän lahjakas voi tehdä valtavasti työtä pääsemättä koskaan sille tasolle, joka lahjakkaalle lankeaa lähestulkoon luonnostaan.”

Marketta Kyttä, s. 1961, Kauhajoki

- Pianon- ja huilunsoiton oppilas 1970-1980, opettajina muun muassa Seppo Torpo, Ritva Kuoppamäki ja Mikael Peltonen.
- Nyt Maankäytön suunnittelun professori Aalto-yliopistossa, asuu Helsingissä.

 9/1983
Opetus alkaa Jurvassa. Kodály-
menetelmä käyttöön.

 6/1984
Kamariorkesterin konsertti-
matka Ruotsiin ja Norjaan.

 12/1984
Musiikkikoulun kamarikuoro
esiintyy ensimmäisen kerran
Eduskuntamuseon avajaisissa.

Henkistä rikkautta ja virkistystä

Minna Kulmala halusi luokanopettajaksi muun muassa siksi, että voi työssään hyödyntää saamaansa musiikinopetusta ja soittotaitojaan – työssään hän onkin erikoistunut musiikinopetukseen. ”Koulussamme on aika monta musiikaalista opettajaa. Saamme bändinkin pystyyn. Lähes kaikkiin koulumme juhliin olen tehnyt kollegani kanssa lauluihin stemmoja viuluille ja huilulle.”

Opistoajan huippuhetkiä hänelle olivat orkesteri- ja kvartettisoitot. Minna soitti pari vuotta jousikvartetissa, johon hänen lisäkseen kuuluivat Minnan veli, viulisti Olli Alanko, sellisti Leena Virtanen (o.s. Järvenpää) sekä alttoviulistina ensin Ossi Hautamäki ja myöhemmin Kim Peltonen. Yhteismusisointi oli Minnalle mielekästä. Hienoa oli myös päästä orkesterin kanssa Mariann ja Zsolt Herceghin organisoidulle esiintymis- ja lomamatkalle Unkariin.

Opistoajan muistot positiivisia

Pianonsoiton opetus 1970-luvulla tuntui olevan retupe-rällä. ”Opistoon oli ilmeisesti vaikea saada ’pysyviä’ piano-opettajia. Pianonsoiton edistyminen kärsi jatkuvista opettajavaihdoksista.” Ensimmäisen viulunsoiton opettajansa Minna muistaa niin temperamenttisena ja opetustyyliältään kiivaana, että moni lopetti viulunsoiton jo syksyn aikana. Ei-niin-herkälle Minnalle tyyli sopi. ”Siinä ei kauaa viulua kituutettu, vaan edistyin aika nopeasti. Muistaakseni olin jo 11-vuotias aloittaessani viulunsoiton. Suoritin 1/3-tutkinnon heti jo keväällä.”

Kaikesta huolimatta Minnan opistoaikaiset tärkeimmät muistot ovat positiivisia. Elämäänsä ilman musiikkia ja musiikkikouluajoja hän ei voi kuvitella. ”Silloin lapsena ja nuorena Kauhajoella en kylläkään ehtinyt harrastaa mitään muuta kuin vain musiikkia. Omat viulu- ja pianotunnit, kvartettisoitto, orkesterisoitto ja teorian tunnukset täyttivät hyvin vapaa-ajan.”

Nykyisiin harrastuksiin kuuluu laulaminen gospelkuorossa, jonka esitysten alku- ja välisoitoina Minna myös soittaa viulua. Pari vuotta sitten Minna ja pari kollegaa perustivat trion, joka on nyt soittanut muutamissa vihkiäisissä Pyhän Olavin kirkossa. ”Tämä on ollut meille vanhoille musiikkikoulun käyneille naisille hieno kokemus. On saanut

taas oikein treenata ja huomata, miten taidot ja soittopuh-taus kehittyvät. Toisinaan käyn Tampere-talossa Tampere Filharmonian konserteissa sekä täällä Sastamala Gregorian konserteissa kesäisin.”

Lapsuuden kodissa ei soitettu, mutta äiti lauloi kirkko-kuorossa ja isä rakensi viuluja. ”Itselläni on käytössä ensimmäinen isäni tekemä viulu. Siinä on hyvä ääni.” Minnan poika on opiskellut sekä pianon- että lyömäsoittimien soittoa. Tytär on opiskellut sekä viulunsoittoa että klassista laulua ja laulaa nyt opiskelupaikkakunnallaan Turussa kuorossa sopraanoa.

Minna on nykyään innostunut salsasta, jossa voi ilmaista itseään musiikin mukaan liikkuen. ”Tämäkin vaatii tarkkaa rytmittäjää, musiikillista muistamista, mitkä liikkeet kuuluvatkaan eri kohtiin.”

Musiikin opiskelu on tuonut Minnan elämään henkistä rikkautta ja virkistystä, ja antanut työssä hyödynnettäviä taitoja. ”Elämä ilman musiikkia olisi tylsää ja tyhjää!”

Minna Kulmala vuonna 1979. Kuva: kotialbumi

Minna Kulmala marraskuussa 2016. Kuva: Saara-Maria Kulmala

Minna Kulmala (o.s. Alanko), s. 1965, Kauhajoki

- Pianon- ja viulunsoiton oppilas 1976-1984. Pianonsoiton opettajina mm. Ritva Kuoppamäki ja Eija Pinomäki. Viulunsoiton opettajina Ritva Valkama, Airi Venetjoki, Ritva Talvitiie, Martti Mahlamäki ja Mariann Hercegh.
- Ennen musiikkiopistoa yksityisoppilaana kanttori Pekka Rekkula.
- Nyt luokanopettajana ja asuu Sastamalassa.

6/1985

Kamarikuoro tulee toiseksi MTV:n Hei hoi, laulu soi -kuorokilpailussa.

12/1985

Kauhajoki soi -levyn julkistamistilaisuus.

6/1986

Orkesteri- ja kamarimusiikki-leiri, taiteellinen johtaja Jorma Panula.

Kauhajoki Suomen päänäyttämönä

Mariann ja Zsolt Hercegh muistelevat lämpimin sydämin opistoaikaansa Kauhajoella. Muistoihin mahtuvat monet elämykset oppilaiden ja orkestereiden kanssa. ”Niitä oli erittäin paljon. Veimme kamariorkesterin konserttimatalle Unkariin kaksi kertaa. Olimme myös Ruotsissa, Norjassa ja Suomen monessa kaupungissa heidän kanssaan konsertoimassa.”

Yhtenä suurimpana elämyksenä heidän mieleensä on jäänyt vuoden 1986 syksyllä tehty musiikkiohjelma TV2:lle. ”Eräänä sunnuntai-iltana klo 20 Kauhajoen opisto muuttui koko Suomen päänäyttämöksi. Ohjelmassa oli pienistä minijousista Seppo Torpon aikuisiin. Oli iso kamariorkesteri, jousikvartetti, Kodály-menetelmän esitys lapsille ja monta muuta pientä ja isoa muusikkoo. Koska tämä oli hyvin iso tapahtuma silloisille Kauhajoen kunnan ihmisille, eikä siihen aikaan ollut vielä YouTubea, videonauhurit koko paikakunnalla olivat kuumaa tavaraa – eräissä liikkeissä ne olivat jopa loppuunmyytyjä.”

Mariann ja Zsolt Hercegh Kauhajoki-vuosinaan vuonna 1986.

Kuva: Niina Kiprianoffin kotialbumi

Kuitenkin kaikkein onnellisimpia Herceghit ovat siitä, että he pystyivät tartuttamaan musiikin iloa ja rakkautta niin moneen oppilaaseen, joista on nyt tullut loistavia muusikoita Euroopan loistaviin orkestereihin, musiikkiopiston rehtori tai tunnettuja kevyen musiikin laulajia. ”Tai hyvin moni muu koko elämänsä aikana musiikkia rakastava ihminen.” Musiikki ei ole opettajapariskunnan elämästä kadonnut. Sveitsissäkin he soittavat kamarimusiikkia ja opettavat lapsenlapselleen viulun- ja pianonsoittoa.

Mariann ja Zsolt Hercegh asuvat nykyään Sveitsissä ja opettavat lapsenlapselleen viulun- ja pianonsoittoa. Kuva: kotialbumi

Mariann ja Zsolt Hercegh

- Opettajina vuosina 1982-1987
- Opettivat viulun-, sellon- ja pianonsoittoa sekä johtivat orkesteria ja kamarimusiikkiyhtytystä.
- Opiston ensimmäiset Unkarista tulleet opettajat.
- Kauhajoelta menivät opettajiksi Lahden konservatorioon, jossa työskentelivät eläkeikänsä saakka.
- Nyt asuvat Sveitsissä.

8/1986

Nimeksi Suupohjan musiikkikoulu. Toimintaa Isojoella, Juvassa, Karijoella, Karviassa, Kaskisissa, Kauhajoella, Närpiössä ja Teuvalla.

10/1986

26.10. Yle TV2 lähettää Musiikin ilta -ohjelman opiston toiminnasta.

5/1987

Elämäni laulut -levy myyntiin.

”Ilman musiikkia en voisi elää”

Irina Saari

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Muistan, että orkesterimme soitti Kauhajoki soi (en ole varma levyn nimestä) -levylle yhden pizzicato-kappaleen. Se oli jännää puuhaa se.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Olin enemmän korvakuulolla soittava lapsi. Soittaminen oli kivaa, teoriaa ja teoriatunteja inhosin.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Eipä juuri. Mutta jos tulisivat, olisivat mietteet positiivisia. Talo, jossa tunnit olivat, oli ihana, pohjakaava on mielessä edelleen. Liekö se vielä Kunnantaloa vastapäätä.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

Kymmenvuotias Irina Saari opiskeli viulunsoittoa. Kuva: kotialbumi

”Olen elättänyt itseni laulamalla viimeiset 18 vuotta, niistä 12 sooloartistina. Musiikki on ehdottomasti yksi tärkeimmistä asioista elämässäni. Se on elanto, nautinto, viihdyke ja terapeutti.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”Toki! Yhteistyötä eri muodoissa on tullut tehtyä mm. Antti Kleemolan ja Sami Pitkämön kanssa.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

”Ainakin se on tehnyt uteliaaksi eri tavoista tehdä musiikkia.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Isäni on ammattimuusikko. Tyttäreni käy Heinolassa musiikkiopistoa. Aika näyttää kiinnostuuko lapset jostain soittimesta tosissaan vai viekö muut harrastukset mennessään.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Ilman musiikkia en haluaisi tai voisi elää. Olin laiskapuoleinen oppilas eli en suhtautunut ihan yhtä intohimoisesti soittamiseen kuin vaikkapa laulamiseen ja tanssimiseen. Pääsääntöisestihän viulunsoittaminen oli kuitenkin yksin puurtamista eli sosiaaliset kontaktit luotiin koulussa tai muissa harrastuksissa.”

”Musiikki on elanto, nautinto, viihdyke ja terapeutti.”

Irina Saari työssään. Kuva: Reima Heimonen

Irina Saari (o.s. Lahtinen), s. 1975, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 1980-1989, mm. Mariann Herceghin johdolla.
- Nyt laulaja, asuu Heinolassa.

6/1987

1.6. Kamarimusiikkileiri taiteellisena johtajana Seppo Laamanen.

6/1987

4.6. Mariann ja Zsolt Herceghin jäähyväiskonsertti.
6.6. Konserttimatka Unkariin.

10/1987

Klára Zsiros sellonsoiton opettajaksi.

Yhteissoitto parasta

Sami Pitkämö

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Kyllähän yhteissoitto eri ryhmissä oli parasta, oli kyseessä sitten orkesteri tai pienemmät kokoonpanot.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Eräs taho ei pitänyt siitä että oppilailta oli oma Big Band. Se oli raskasta. Nuorten innostusta musiikkiin ei saisi yrittää tuhota.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Ihan kiitollisin mielin olen. Jo ennen opistoa sain hyvää ohjasta Vesa Viitasaaren johdolla.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Ammatti ja ensirakkaus.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”Jonkun verran soittelen ja pidän yhteyttä muutamien kanssa.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

”Se vei niin paljon aikaa ettei jäänyt aikaa tehdä hirveesti typeryyksiä.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Isäni on harrastanut 60- ja 70-luvulla.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Köyhempää. Onneksi ei tarte kuvitella moista.”

”Kyllähän yhteissoitto eri ryhmissä oli parasta, oli kyseessä sitten orkesteri tai pienemmät kokoonpanot.”

”Musiikki on ammatti ja ensirakkaus.”

Sami Pitkämö (vas), Riku Saaranluoma, Antti Kleemola, Jani Luoma ja Jyrki Männikkö soittivat 1980-luvulla Twilight-yhtyeessä. Kuva: Eeva Tallberg

Vuonna 2010 Kriuhnaasujen yhteydessä järjestettiin myös Artistit juurillaan –konsertti, jonka yksi esiintyjä oli Sami Pitkämö.

Kuva: Kati Latva-Panula/kulttuuritoimen arkisto

Sami Pitkämö, s. 1973, Kauhajoki

- Pasuunan- ja klassisen kitaransoiton oppilas 1985-1994 sekä teoriaopinnot, opettajina muun muassa Raine Koivisto, Jorma Talvitie, Ferenc Tóth ja Gyula Lukács.
- Nykyään ammattimuusikko. Asuu Helsingissä.

11/1987
Radion Sävelvaaka- ohjelmassa Kauhajoki soi- ja Elämäni laulut -levyjä arvioidaan. Seppo Torpo mukana.

8/1988
Andrea Lukács-Berkes ja Gyula Lukács pianonsoiton opettajiksi.

9/1988
Uudet toimitilat kirjastotalosta.

”Panula-opisto voisi luoda alumnitoimintaa”

Opistoajasta Kirsti Rasehornilla on mielessä sen tarjoama mahdollisuuksien monitarjotin. Hänen mielestään opisto huokui hyvää yhteishenkeä ja tekemisen meininkiä. ”Musiikkikoulu tarjosi hienon ja monipuolisen opiskelu- ja elämysmaailman pää- ja sivusoitinopintojen sekä eri orkestereiden ja kamarimusiikkikokoonpanojen kautta. Esiintymisiä oli runsaasti, ja jälkikäteen huomaan niiden liittyneen funktioltaan myös niin kutsuttuun hoivamusiikkiin, kun esiinnyimme sairaaloissa ja palvelukodeissa.”

Jo varhain kannustusta säveltämiseen

Huippuhetkiä oli monia. Oli solistisoittamisia kamari- ja sinfoniaorkestereissa, konserttimatka Unkariin, sinfoniaorkesterin levytykset, orkesterisoittoa Jorma Panulan johdolla sekä ensimmäiset orkesterinjohto- ja sovituskokeilut hänen opissaan. Oli YLE:n tekemä ohjelma Suupohjan musiikkikoulusta syksyllä 1986, missä Kirsti sai solistina soittaa huiluteoksen. Ammattiuran valinnalle merkittävän sysäyksen antoi toimiminen musiikkikoulun virallisena pianonsoiton tuntiohjaajana 16-vuotiaana Isojoella. Hän soitti myös eteläpohjalaisista nuorista kootussa satapäisessä puhallinorkesterissa. ”Sen vaikuttavimpia elämyksiä olivat itsenäisyyspäiväkiertueet mieskuoro Laulu-Jussien kanssa mm. Finlandiaa esittäen. Minua kannustettiin jo varhain myös säveltämään, tämä alkoi jo ensimmäisen piano-opettajani Alberto Claramuntin tunneilla. Myöhemmin sainkin sitten jo esimerkiksi äänittää yhden lauluni kuoron ja pienyhtyeen kera opiston studiossa ja tämä poiki sävellyskilpailumenestystäkin.”

Haastetta näihin aikoihin toivat pitkät harjoittelumatkat, joten päivät venyivät pitkiksi. ”Varsin paljon tähän liittyi myös odottelua, jota minua enemmän joutuivat harrastamaan kyydittäjinä toimineet vanhempani.” Soittouran alkutaipaleen esiintymiset kasvattivat Kirstin henkistä kanttia kovasti. ”Ei ole helppoa esittää klassista soittokappaletta, kun suuri osa yleisöä odottaa kärsimättömänä seuraavana tilaisuudessa esiintyvää taikuria tai näytelmää!”

Instrumenttiopinnot olivat hänen mielestään monipuolisia. Myös oman musiikin tekemiseen kannustettiin. ”Musiikkiopisto valmensi minua erinomaisesti kohti musiik-

Huilistiystävä Hannele Raitio onnittelee Kirsti Rasehornia hänen oman konserttinsa jälkeen keväällä 1990 opiston salissa. Kuva: Marita Hämäläinen

kin aineenopettajan opintoja tarjoten lisäksi mahdollisuuden opiskella hieman myös pianon vapaata säestystä Gyula Lukácsin ja laulua Seppo Torpon johdolla.” Ajellessaan ”Kurkelan talon”, nykyisen Taitokeskuksen ohi Kirstiä hymyilyttää. ”Yhteiskyydeillä kun Isojoelta soittotaipaleen alkuaikoina kuljettiin, odotteluaikaa riitti ja se tuli myös hyödynnettyä; Paukkusen Topin kanssa tulimme kolunneeksi talon joka ikisen nurkan ja taisimmepa tehdä pieniä kepposiakin.” Musiikin opiskelun myötä hän sai uusia, hyviä ystäviä sekä runsaasti sosiaalista pääomaa. Ammatillisten valmiuksien lisäksi kehittyi myös esiintymis-, keskittymis- ja työskentelytaidot sekä ajanhallinta. ”Lukuisten unkarilais-

ten opettajien ja matkojen myötä se myös kansainvälisti ja kasvatti kulttuurista pääomaa.”

Musiikkia päästä varpaisiin

Kirsti kuvailee olevansa musiikkia päästä varpaisiin – se on elämäntapa, kommunikointiväline, työ, harrastus, terapeutti ja ilo. Siitä kertoo hänen pitkä pää- ja sivutyö- sekä harrastuslista. ”Opiskelin musiikin aineenopettajaksi ja filosofian lisensiaatiksi pääaineenani musiikkikasvatus. Olen työskennellyt monipuolisesti musiikinopetuksen, sen tutkimuksen ja musiikkikasvatuksen parissa, muun muassa musiikin aineenopettajien ja luokanopettajien koulutuksessa yliassistenttina ja musiikin didaktikkona Jyväskylän yliopistossa, orkesterinjohton opettajana Sibelius-Akatemiassa, soitonopettajana musiikkikoulu-, ammattikorkeakoulu- ja yliopistotasolla, Keski-Pohjanmaan Kamari-orkesterin yleisökasvattajana, musiikin ja taiteen yksikön johtajana Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulussa sekä nykyisessä päätoimessani musiikin ja pedagogiikan yliopettajana Centria-ammattikorkeakoulussa. Sivutöinäni olen johtanut lukuisia kuoroja, lauluyhtyeitä ja orkestereita. Lisäksi aktiivisesti sävellän ja sovitan kamari-orkesteri-, sinfoniaorkesteri-, kuoro-, lauluyhtye- ja lastenmusiikkia. Olen toiminut myös lukuisissa musiikkialan luottamustehtävissä.”

Opistoaan hän ei ole unohtanut. ”Pidän yhteyttä muutamaani entisiin soitonopettajiini ja olen myös vierailut Panula-opistossa kouluttajana.” Vinkkinä Panula-opistolle hän heittää, että se voisi luoda alumnitoimintaa.

”Ei ole helppoa esittää klassista soitto-kappaletta, kun suuri osa yleisöä odottaa kärsimättömänä seuraavana tilaisuudessa esiintyvää taikuria tai näytelmää!”

Kirsti Rasehorn tulossa juontamaan Keski-Pohjanmaan kamari-orkesterin konserttia vuonna 2015. Kuva: Niina Hämäläinen

Kirsti Rasehorn (o.s. Hämäläinen), s. 1971, Isojoki

- Pianon- ja huilunsoiton oppilas 1980-1990. Pianonsoiton opettajia Alberto Claramunt, Eija Pinomäki, Gabriella Simányi ja Andrea Lukács-Berkes. Huilunsoiton opettajia Reija Viitasari, Seppo Goman, Auli Tuohimäki ja Balázs Molnár.
- Säveltäjä ja teorian opettajina Arto Panula, Hannu Panula ja Seppo Torpo.
- Lisäksi A-puhallinorkesterissa (joht. Raine Koivisto), kamari-orkesterissa huilusolistina (Ferenc Tóth ja Balázs Molnár), sinfoniaorkesterissa (Zsolt Hercegh ja Ferenc Tóth) sekä kamarimusiikkiduossa että -triossa (Gabriella Simányi, Mariann Herczegh ja Auli Tuohimäki).
- Opiskellut musiikin aineenopettajaksi ja filosofian lisensiaatiksi pääaineena musiikkikasvatus.
- On musiikinopetuksen ja musiikkikasvatuksen sekä sen tutkimuksen laaja-alainen ammattilainen.
- Nyt musiikin ja pedagogisten aineiden yliopettaja Centria-ammattikorkeakoulussa Kokkolassa. Asuu Kokkolassa.

10/1989
Katalin Berkiné Kothencz pianonsoiton opettajaksi.

12/1989
Arkihuolesi kaikki heitä -levy myyntiin.

6/1990
Puhallin- ja kamari-orkesterin matka Unkariin Ferenc Tóthin johdolla. Puhallinorkesteri valitaan Budapestin kesäfestivaalien parhaaksi orkesteriksi.

”Tunsin itseni Feeniks-linnuksi”

Päivi Sundholmilla on runsaasti muistoja Panula-opisto-ajoiltaan, niin huippuja kuin rankkoja. Huippuina hän luettelee stipendin saamiset, itsenäisyyspäivän tanssiaiset, Jorma Panulan kapellimestarikurssit sekä Speleihin ja muille musiikkijuhlille osallistumiset. ”Ikuisesti myös muistan kamarikuoron kanssa esittämämme Bachin Kantaatin kirkossa eräänä pääsiäisenä. Osaan edelleen äitini alttotemmasta pätkiä ulkoa.”

teihin. Aloitin kappaleen uudestaan, ja taas sama tapahtui, jumituin edelleen samaan kohtaan. Paniikki alkoi nostaa päätään, ja silmiini alkoi tulvia kyyneleitä. Kolmannella kerralla kävi taas samoin. Neljättä kertaa varten minulle tuotiin jo nuotit eteen, mutta koska silmäni olivat jo niin kyyneliä sumentamat, en enää nähnyt mitään. Silloin luovutin. Laskin sellon käsistäni ja juoksin ulos salista. Nöyryytyksen tunne oli ylitsevuotava, ja se musersi pienen tytön.” Mutta

Hanna Eloranta, Pilvi Suokas, Leena Jussila, Päivi Sundholm ja Heidi Koivisto soittamassa ainakin Päivin elämän ensimmäisessä matineassa syksyllä 1989. Kuva: Kaija Laine

Panula-opiston kautta hänelle avautui mahdollisuus osallistua Ostrobotnia-orkesteriin ja jalasjärvisen You Honey String -yhtyeeseen. ”Pulttikaverini Riikka Ala-Riskun kanssa saimme reissata aina Malagaa ja Pariisia myöden soittokeikoilla, ja ne olivat ikimuistoisia retkiä. Rankkaa oli saada tarkalta ja tiukalta opettajalta palautetta.”

Eräs rankimmista kokemuksista muuttui myöhemmin yhdeksi parhaimmista. Se tapahtui syysmatineassa Päivin ollessa 11-vuotias. ”Aloitettuani esityskappaleeni soiton tyhjени pääni täysin, enkä muistanut, miten kappale jatkui. Lopetin järkyttyneenä. Opettajamme pisti meidät opettelemaan esityskappaleet ulkoa, joten en voinut tukeutua nuot-

jo seuraavassa kevätmatineassa Päivi esitti huikeasti vaikeamman kappaleen, ja se onnistui niin nappiin kuin mahdollista.” ”Tunsin itseni Feeniks-linnuksi, nuoren ihmisen dramaattisuudella. Mutta tämä hetki on jäänyt elämään mieleeni, ja nykyisin olen sitä mieltä, että se on yksi nykyisen persoonani kulmakivistä.”

”Kaikki ne upeat orkesteriteokset, joita Ferenc Tóthin johdolla aikanamme soitimme, ovat edelleen vahvoina mielessäni.”

 12/1990
Puhallinorkesterin Just4U-levy joulumyyntiin.

 4/1991
Kari Nuuttila kannatusyhdistyksen puheenjohtajaksi.

 1/1992
Seppo Torpo takaisin rehtoriksi.

Musiikin opiskelu on opettanut Päiville pitkäjänteisyyttä ja harjoittelun tärkeyttä – hän nauttii harjoittelusta. Hän myös arvostaa klassista musiikkia. ”Kaikki ne upeat orkesteriteokset, joita Ferenc Tóthin johdolla aikamme soitimme, ovat edelleen vahvoina mielessäni, ja kun kuulen jonkun niistä, muistan edelleen, miten stemmani eteni.”

Vaikka Päivi muistelee opistoajoja lämmöllä, mieleen tulee myös kriittisiä mietteitä. ”Missä oli hauskuus? Missä rentous? Musiikin ei tarvitsisi olla otsa rypyssä tekemistä ja täydellisen vireen ja suorituksen tavoittelua, vaan mielestäni ensisijainen tavoite tulisi olla oppia nauttimaan musiikista ja sen tekemisestä. Ei kaikista soittajista ole tarkoitus tulla ammattimuusikoita, vaan musiikkia voi tehdä myös huvikseen. Monille tämä prassi oli niin rankkaa, että he hylkäsivät musiikin opiskelun tiukan, klassisen linjan vuoksi.”

Päivi harrastaa nykyään aktiivisesti sekä musiikin kuunteleminen että laulua. ”Muut saattavat lähteä Helsinkiin ostosreissuille, niin minä lähdän sinne käymään kansallisoopperassa ja taidemuseoissa.” Hän laulaa eurajokisessa Soljuva-lauluryhmässä altto-stemmaa ja myös säestää sitä sellolla sekä sovittaa kappaleita. Hän soittaa myös seurakunnan tilaisuuksissa silloin tällöin. ”Aivan niin kuin Kauhajoella ollessanikin. Musiikin kautta koen tavallaan pääseväni lähemmäs Jumalaa. Moni klassinen teos on usein myös hengellinen, ja sen soittaminen tunteella on itsessään kuin pieni rukous.”

Opistoaikaisia kontakteja on säilynyt, muun muassa elinikäinen ystävyys pulttikaveri Riikka Ala-Riskuun kanssa. ”Myös muita ystäviä olen saanut ja kokoonnumme yhdessä noin kerran vuodessa muistellen iloisia orkesteriretkiä.”

Riikka Ala-Risku ja Päivi Sundholm kevätkuullassa vuonna 1999.
Kuva: Kaija Laine

Soljuva-lauluyhtyeen We Will Rock You –konsertista. Päivi Sundholm on toinen oikealta. Kuva: Maria Nieminen

Päivi Tuulia Sundholm (o.s. Laine), s. 1982, Kauhajoki

- Sellonsoiton oppilas 1989–2001, opettajina sellossa Klára Zsiros ja Jussi Peltonen
- Pianonsoiton oppilas 1994–2001, opettajana István Kollár
- Osallistui Sirkat-orkesteriin Klára Zsirosin johdolla sekä kamarin- ja sinfoniaorkestereihin Ferenc Tóthin johdolla.
- Valmistuu keväällä 2017 Lapin yliopistosta taiteen maisteriksi kuvataidekasvatuksen koulutusohjelmasta. Tehnyt opettajan sijaisuuksia ja opettaa valokuvausta Porin seudun kansalaisopistossa. Asuu Eurajoella.

5/1992
Orkesterivierailu Borlängeen Ruotsiin nuorisajohtokunnan kanssa.

6/1992
31.5.-14.6. Sirkat Unkariin linjautolla.
3.-10.6. Puhallinorkesterin matka Israeliin.

7/1992
Ensimmäinen Jorma Panulan mestarikurssi kansanmusiikin kapellimestareille yhdessä Sibelius-Akatemian ja E-P:n Spelit ry:n kanssa.

Ajatusmaailma on syventynyt

Myös Teemu Rahikka on yksi heistä, joille musiikin harrastaminen ei teini-iässä maistunut, vaan tilalla oli muita suurempia intohimon kohteita. Opettajatkin mainitsivat hänelle siitä, kun soittoläksyjä ei oltu harjoiteltu. Samoin kuin monet muut musiikkioppilaat, hän on nyt iloinen siitä, ettei tuolloin keskeyttänyt opintojaan. Musiikin opiskelu on vaikuttanut laajasti Teemun elämään, niin uravalintaan, sosiaalisiin verkostoihin kuin mielenkiinnon kohteisiin. ”Musiikin opiskelu on syventänyt ajatusmaailmaani ja opettanut minulle paljon pitkäjänteisestä työskentelystä, taiteesta ja kulttuurista ylipäättäen.”

Teemu Rahikalla oli teini-iässä muitakin intohimon kohteita kuin musiikki. Kuva: Elina Rahikka

Teemu Rahikka, s.1990, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 1999-2009, opettajana Tarja Torpo-Laitila.
- Pianon- ja jazzpianonsoiton oppilas 2004-2009, opettajina muun muassa Antti Mikkonen ja Gyula Lukács.
- Valmistui syksyllä 2016 Jyväskylän yliopistosta filosofian maisteriksi pääaineenaan musiikkitiede. Asuu Jyväskylässä.

Opistoajoilta on jäänyt monia rakkaita muistoja, jotka vaikuttavat Teemuun musiikin harrastajana, kuluttajana ja tulevana kulttuurialan ammattilaisena. Hän on myös huolissaan musiikkikoulutuksen jatkuvuudesta pienimmillä paikkakunnilla. ”Panula-opiston kaltaisesta instituutiosta on syytä pitää tiukasti kiinni pienessä kaupungissa.”

Huippuhetkinä hän muistaa Veri vetää –musikaaliproduktion vuosina 2003 ja 2004. ”Veri vetää –musikaali vei Panula-opiston orkesterin yhdessä Ne on -teatterin kanssa myös Seinäjoelle ja pääkaupunkiseudulle.”

Vaikka musiikin kuuntelu on jäänyt vähemmälle, Teemu seuraa musiikkimaailman ja kulttuuripolitiikan tapahtumia myös koulutuksensa vuoksi. ”Näen musiikillisen maailman kuvani avartuneen yhä enemmän ja tutustun mielelläni uusiin ja kiinnostaviin musiikillisiin julkaisuihin.”

Teemulta valmistui hiljattain Panula-opistoakin käsittelevä pro gradu -työ, joten hän on tietoinen kuulumisista, ja onhan Teemun äiti Elina Rahikka Panula-opiston opistosihteri.

”Panula-opiston kaltaisesta instituutiosta on syytä pitää tiukasti kiinni pienessä kaupungissa.”

Teemu Rahikalta valmistui vuonna 2016 Panula-opistoakin käsittelevät pro gradu -työ. Kuva: Hanna Salomäki

9/1992
Rehtorin sijaisena Regina Oja.
27.9. Eelis Panulan muistokonsertti.

12/1992
5.12. Ensimmäiset Suomi
75-konserttitanssiaiset, järjestäjänä kannatusyhdistys.

1/1993
Tarja Torpo-Laitila viulunsoiton
opettajaksi.

”Sain paljon muutakin”

Koska harmonikka ei aina ole ollut niitä arvostetuimpia soittimia, on Jonna Pirttijoki-Helassen mieleen jäänyt silloisen rehtori Markku Viitasaaren sanat. ”Hän erään esitykseni jälkeen totesi, että nyt hänkin alkoi pitää harmonikansoitosta!” Tapaus on yksi Jonnan monista huippuhetkistä opistossa. Niitä huonoja hetkiä mieleen ei tule. Hän arvelee ajan kullanneen muistot.

Kun Jonna aloitti harmonikansoiton, siitä piti tulla isän toivomuksen mukaan väline, jolla voi purkaa elämän iloja ja suruja. ”Onhan se sitäkin, mutta sain mukana paljon muutakin. Musiikki on työ, harrastus ja intohimo. Tämä on lapsuuden haave, joka on kovan työn kautta tullut suureksi osaksi omaa elämää.” Nykyisessä opetustyössään Jonnan mieleen tulevat Panula-opisto ja oma oppiminen. ”Omia opetusvuosia on vasta muutama takana ja monia arkipäivän tilanteita tulee edelleen peilattua oman oppimisen kautta.”

Jonna Pirttijoki-Helanen esiintyi vuonna 1996 Jämijärvellä Lasse Pihlajamaan Äiti-muistomerkillä.
Kuva: kotialbumi

Jonna Pirttijoki-Helanen, s. 1987, Kauhajoki

- Harmonikansoiton oppilas 1995-2003, opettajina Regina Oja, Janne Uusitalo, Mauri Kattelus ja Anne-Marie Sillanpää.
- Sitä ennen harmonikansoiton opintoja Kauhajoen kansalaisopistossa 1993-1995.
- Panula-opiston jälkeen opiskellut Keski-Pohjanmaan konservatoriossa ja Sibeliuksen Akatemiassa.
- Nyt työskentelee musiikin ammattilaisena niin opettaen kuin esiintyen. Harmonikansoiton opetusta Lapuan ja Härmänmaan musiikkiopistoissa. Asuu Ilmajoella.

Vaikka sosiaalisia kontakteja entisten musiikkiopistolaitosten kanssa ei juuri ole, on hän iloisena seurannut muun muassa Minna Grönthalin ja Anne Havusen matkaa laulun maailmassa. ”Hankala sanoa”, on Jonnan vastaus siihen, voisiko hän kuvitella elämää ilman musiikkia ja Panula-opistoa. ”Ehkä silloin olisi löytynyt elämästä jokin muu mielenkiinnon kohde, johon olisi syventynyt samalla innolla.”

”Musiikki on työ, harrastus ja intohimo. Tämä on lapsuuden haave, joka on kovan työn kautta tullut suureksi osaksi omaa elämää.”

Jonna Pirttijoki-Helanen sekä opettaa että esiintyy.
Kuva: Anne Yrjänä

5/1993
Musiikkikoulun kamarikuoro Virossa yhdessä Mettumaari-kuoron kanssa, johtajana Regina Oja ja Seppo Torpo.

8/1993
1.8. alkaen lakisäätteistä valtion-apua.

1/1994
Taija Hakola kannatusyhdistyksen puheenjohtajaksi.

Musiikki pelasti urheilulta

Hannele Granqvist muistelee kaiholla opistovuosia, kun pystyi nopeasti sisäistämään soittamansa kappaleet. ”Ja miten sormet taipuivat hienoihin suorituksiin. Nykyään vaatii paljon lämmittelyä, että pääsee edes jotenkuten lähelle sitä tasoa, johon parhaana aikana ylsin.” Hänellä syntyi myös lämmin suhde Panula-opiston opettajiin yhteistyövuosien aikana.

Opistoajalta on paljon hienoja muistoja, muun muassa osallistuminen Lakeus soi -pianokisoihin vuonna 2006. ”Olin otettu, kun Katalin valitsi minut mukaan. Valmistautumisprosessi itsessään oli opettavainen ja tietysti kilpailu hieno huipennus ison urakan jälkeen.” Teoriatunnit tuntuivat tokaluokkalaisesta jännittäviltä, kun ei heti päässyt jyvälle ja kun yksinlaulu sai kädet hikoamaan.

Hannelen karjokisista kavereista suurin osa opiskeli Panula-opistossa. Heillä oli yhdessä tyttöbändi, joka esiintyi aktiivisesti monta vuotta. ”Bändityttöjen kanssa tapasimme vitsailla, että musiikki pelasti meidät urheilulta, heh.”

Hannele Granqvist on aloittanut uudelleen harmonikansoiton opiskelun. Kuva: Mirja Peräsaari

Hannele Granqvist soittamassa Teuvan Orrelassa joskus opistovuosiensa aikana. Kuva: Katariina Granqvist

”Musiikki on muokannut minusta sen ihmisen, joka tänä päivänä olen.”

Muutenkin musiikki ja Panula-opisto ovat Hannelen elämään vaikuttaneet. Se on karsinut turhaa esiintymisjännitystä. ”Vaikka vatsanpohjassa edelleen kutkuttaa, ei se rajoita, päinvastoin - välillä oikein kaipaa esiintymistä. Ihmisten edessä puhuminen ei ole ongelma, ja se jos mikä on tärkeä etu elämän kaikilla osa-alueilla.” Hannele ei osaa ajatella, millaista elämä olisi ilman musiikinopiskelua. ”Eikä onneksi tarvikaan. Musiikki on muokannut minusta sen ihmisen, joka tänä päivänä olen.”

Hannele Granqvist, s. 1991, Karijoki.

- Pianonsoiton oppilas 1999-2007, opettajana Katalin Berkiné Kothencz.
- Harmonikansoiton oppilas 2003-2008, opettajana Marita Ylevä.
- Nyt työskentelee farmaseuttina apteekissa, asuu Turussa.
- Aloittanut uudelleen harmonikansoiton opiskelun. Esiintymisiä ja säestystehtäviä on tasaisin väliajoin.

4/1994
Kamarikuoron 10-vuotiskonsertti.

1-2/1995
Kansallisbaletin vierailu Kauha-joella, järjestäjänä mm. kannatusyhdistys. Musiikkikoulun vastavierailu Kansallisbalettiin, järjestäjänä ent. rehtori Ritva Kuoppamäki.

5/1995
4.5. Yle nauhoittaa sinfoniaorkesterin ja kamarikuoron esittämän Bachin pääsiäiskantaatin.

Yhtä tärkeä kuin peruskoulu

Eveliina Uitto joutui opettajansa puhutteluun, kun eräessä oppilaskonsertissa soitti kappaleensa huonosti. Opettaja oli havainnut myös Eveliinan treeni-innon hävinneen. Puhuttelulla oli kuitenkin positiiviset seuraukset. ”Se keskustelu avasi silmäni ja sai miettimään uudemman kerran jatko-opiskeluja, jotka siis jatkuivat Keski-Pohjanmaan konservatorion kautta aina pedagogisiin opintoihin ammattikorkeakouluun. Teoriatunnit ovat aina tuottaneet tuskaa tällaiselle käytännön ihmiselle, mutta niistäkin on kärsivällisyydellä selvitty.”

Eveliina Uitto sai vuonna 2000 Kauhajoen harmonikkakerho ry:n kannustusstipendin.
Kuva: kotialbumi

Huippua Eveliinalle on ollut osallistua joka kesä Sata-Häme soi –festivaalien pelimannimestaruuskilpailuihin. Niitä varten otettiin lisäsoittotuntejakin Porissa ja Hämeenkyrössä.

Hänelle harrastuksesta tuli ammatti keikkarintamalle ja opetustyöhön. ”Musiikki on minulle tasapainottaja muuten niin liikunnalliseen työhön. Musiikki on vienyt minut upeiden ihmisten luo, ja sen kautta olen saanut mahtavia kokemuksia. Vaikka aika kuluu, työt ja kaupungit vaihtuu, niin musiikki pysyy kaikissa muodoissaan elämässäni.” Musiikin myötä hän on saanut tutustua myös eri maiden kulttuureihin säestäessään Hollolan kansantansseja.

Opiskelun Panula-opistossa hän kokee yhtä tärkeäksi kuin peruskoulun suorittamisen. Opistolla tuli vietettyä paljon aikaa. ”Sain sitä kautta hyvän opin ja ensimmäiset kontaktit, jotka ovat myöhemmässä elämässä tulleet tärkeiksi.”

Kun Eveliina sai musiikkipedagogin paperit seitsemän Kokkola-vuoden jälkeen, hän muutti takaisin Kauhajoelle. ”Paperit saatuani pakkasin kimpsut ja kampsut yllättävän nopeasti autoon ja palasin takaisin Kauhajoelle. Musiikin tekeminen ja soittaminen oli jostain syystä mielekkäämpää Etelä-Pohjanmaalla.”

Entiset musiikinopiskelijat ovat hänen mukaansa liian vähän yhteydessä keskenään. ”Satunnaisia konsertteja on järjestetty joidenkin kanssa, myös opettajien. Muutaman haitarinsoittajan kanssa pidän yhteyttä ja vaihdellaan keikkakulumisia.”

Kipinä musiikkiin on tullut kotoa, sillä hänen molemmat vanhempansa ovat laulaneet kuoroissa, isä jatkaa harrastusta edelleen. ”Veljen lapsille olen ostanut erilaisia pieniä soittimia lahjaksi, ja on sitä haitariakin saanut venyttää valvovan silmän alla.”

Eveliina Uitolle musiikki on nykyään myös ammatti.
Kuva: Ville Järvenpää

Eveliina Uitto, s, 1991, Kauhajoki

- Viisirivisen haitarisoiton oppilas 1999-2007, opettajina Anne-Mari Sillanpää, Minna Luoma ja Marita Ylevä. Myös kaksirivisen haitarisoiton opiskelua Minna Luoman johdolla.
- Nyt ryhmäliikuntaohjaajana ja personal trainerina Kurikassa. Myös haitarinsoiton opettaja ja keikkailua eri kokoonpanoilla. Asuu Seinäjoella.

8/1995
Zsófia Gyimes oboen- ja nokkahuilunsoiton opettajaksi.

8/1995
1.8. Nimeksi Panula-opisto.

11/1997
Konserttimatka Kuopioon, sinfoniaorkesteri esiintyy.

Kaiken alku ja juuri

Dóra Lukács aloitti viulunsoiton Panula-opistossa viisivuotiaana. Se uhkasi loppua lyhyeen. ”Pudotin viulun vahingossa ja siltä katkesi kaula. Pelästyin sitä niin, että lopetin viulunsoiton ja aloitin pianonsoiton.” Ihastus viuluun oli kuitenkin niin vahva, että Dóra aloitti sen soiton uudelleen

tuneet tutkinnot niin pianossa kuin viulussa sekä rohkaisivat sanat. ”Jotka ovat osoittautuneet tärkeiksi nykyäänkin, kun silloin tällöin usko omiin taitoihin horjuu.” Myös kaksi voittoa Lakeus Soi -pianokilpailuissa ovat olleet uskomattomia elämyksiä. Voitoista hän haluaa kiittää äitiään ja

Dóra Lukács soittaa yhdessä äitinsä Andrea Lukács-Berkesin kanssa joskus vuosituuhannen vaihteessa.
Kuva: Lukácsin kotialbumi

pari vuotta myöhemmin.

Musiikki ja Panula-opisto ovat vaikuttaneet Dóran elämässä jopa siihen, että hän on olemassa – molemmat vanhemmat kun ovat muusikoita ja muuttivat Unkarista Kauha-joelle opettajiksi Panula-opistoon. ”Ilman musiikkia olisin syntynyt täysin eri perheeseen, ja se olisi ollut harmi, kun perheessäni on niin hyviä tyyppejä. Ilman Panula-opistoa taas en luultavasti olisi syntynyt Suomessa vaan Unkarissa, ja se olisi taas todella erilaista sekä hyvällä että huonolla tapaa. Voisi siis sanoa, että Panula-opisto ja musiikki ovat määrittäneet elämäni aika pitkälti. Mua ei kai olisi olemassa ilman näitä asioita.”

Kun pianonsoittoa opetti äiti, teoriaa isä ja ystävien kanssa käytiin tunneilla sekä soitettiin yhdessä, Dóran opisto-aika on ollut hyvin kotoisaa. Myös hänen kolme sisarustaan soittavat ja suvusta löytyy monta ammattimuusikkoa. ”En siis olisi päässyt musiikkia pakoon vaikka olisin yrittänyt. Hyvä niin.”

Huippuhetkikseen opistoajoilta Dóra kertoo hyvin onnis-

hän ammattitaitoaan. ”On kivaa, kun itse nauttii soittamisesta ja sitten vielä kuuntelijatkin nauttii, se on aina tunnut uskomattoman hyvältä.”

Opiston aikaisista menestyksekkäistä soittokokemuksistaan hän on saanut voimaa myös nykyiseen opiskeluunsa ammattilaisuuden paineiden alla. ”Pitäisi aina muistaa, ettei tämä ole niin vakavaa, kunhan nauttii soitosta ja lavalla olemisesta ilman paineita, niin kuin silloin.”

Haasteellisuutta Dóralle aiheutti säännöllinen harjoittelu, kun olisi ollut parempaakin tekemistä. ”Kuitenkin kun oli joku hyvä prokkis, kunnon tavoite, kuten lähestyvä tutkinto tai kisat, harjoittelu tuntui kivalta. Määrätietoisen harjoittelun tulokset näkyivät nopeasti, ehkä siksi se oli mieluista. Harmittaa silti nyt, etten koskaan harjoitellut säännöllisesti.”

Musiikki ja sen opiskelu on vaikuttanut Dóran elämään kaikella tavalla. ”Olen iloinen, että olen saanut mahdollisuuden oppia ja päästä sille tasolle, että voin ilmaista itseäni musiikilla. Se on rikastanut elämäni todella paljon.”

 11/1998
Anikó Tátrai muistokonsertti.

 4/1999
4.4. Musiikkiopiston perustajien muistokonsertti.
11.4. 30-vuotispääjuhla Koti- ja laitostalousooppilaitoksella.

 8/1999
Gyula Lukács vs. rehtoriksi

Dóra Lukács vuonna 2017.
Kuva: Mikko Koskiranta

”On kivaa, kun itse nauttii soittamisesta ja sitten vielä kuuntelijatkin nauttii, se on aina tuntunut uskomattoman hyvältä.”

Dóra Lukács, 1992, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 1997-1998, opettajana Erzsébet Lendvayné ja 2001-2009, opettajana Tarja Torpo-Laitila ja Niina Kiprianoff.
- Pianonsoiton oppilas 1998-2009, opettajina Katalin Berkiné Kothencz, Andrea Lukács-Berkes.
- D-tutkinnot pianossa vuonna 2010 Andrea Lukács-Berkesin ja viulussa vuonna 2012 Niina Kiprianoffin johdolla.
- Valmistuu keväällä 2017 muusikoksi Tampereen ammattikorkeakoulun teatterimusiikkilinjalta, pääaineena piano. Lisäksi käy freelancer-keikoilla ja opiskelee jazz-viulunsoittoa Pirkanmaan musiikkiopistossa.
- Asuu Tampereella.

Nautintoa musiikin teoriasta

Kahdeksatta vuotta pianonsoittoa opiskelevalle Minna Hautaniemelle harmaita hiuksia aiheuttaa ajan puute, sillä soittamisen lisäksi hän harrastaa myös urheilua. Myös koulu vie oman aikansa, joten aikatauluttaminen on välillä vaikeaa. Toisaalta hän on tottunut hektiseen elämäänsä niin, ettei osaisi olla paikoillaan, jos yksi harrastus olisi poissa. ”Nautin soittamisesta ja varsinkin musiikin teoriasta, joten elämäni olisi tylsää ilman musiikkia.”

Musiikki merkitseekin Hautaniemelle paljon. ”Musiikki saa rauhalliseksi, mutta samalla itse soittaessa musiikki saattaa myös olla tapa purkaa pientä ärsyyntymistä - riippuen kappaleen tyylistä.”

Musiikin opiskelun huippuhetkeseen hän luettelee uuden oppimisen, onnistumiset esiintymisissä ja kilpailuissa sekä tasosuoritukset niin soitossa kuin teoriassa.

Ei-niin-mukavia hetkiä ovat pienetkin soittovirheet konserteissa. ”Siitä on jännityksen vuoksi vaikea jatkaa soittoa.” Hikeä ja kyneleitä saattaa vuotaa myös vaikeata kappaletta opetellessa. ”Mutta lopulta senkin aina oppii.”

Hän arvelee musiikin kuuluvan elämäänsä myös tulevaisuudessa, sillä harkinnassa on opettajan ammatti, ja yhtenä mahdollisuutena on musiikin opettaminen.

Minna Hautaniemi soittotunnillaan syksyllä 2016.

Kuva: Katalin Berkiné Kothencz

Minna Hautaniemi, 1998, Karijoki

- Pianonsoiton oppilas vuodesta 2009 lähtien, opettajana Katalin Berkiné Kothencz. Teoriassa Gyula Lukács.
- Asuu Karijoella

5/2000

Pianokilpailu V.J. Marttilan pianorahaston turvin. Ilmestyy opiston orkesterin cd-levy, jossa mm. pianokilpailun kolmen parhaan pianoesitykset.

8/2000

18.-19.8. Panula Kriuhnaasu, kansanmusiikin soitto- ja sovituskilpailu, järj. kannatusyhdistys ja Kauhajoki-seura.
6.8. V.J. Marttilan 100-vuotismuistokonsertti.

8/2000

1.8. Markku Viitasaari rehtoriksi.

Panula-opistosta vastuunkantoa

Pipsa Havula arvelee, että elämä ilman Panula-opistoa olisi ollut ennalta arvattavampaa ja latteempaa kuin mitä se nyt on. Perheensä ainoana musisoijana hän itse aikoinaan vaati päästä opiskelemaan viulunsoittoa. ”Myöhemmin juuri Panula-opistosta saamani ’harrastuspisteet’ auttoivat minut pääsemään sisään Tampereen ilmaisutaidon lukioon, josta matkani jatkui Helsinkiin, Turkuun ja maailmalle. Jos en olisi lapsena opiskellut Panula-opistossa, en todennäköisesti olisi ikinä päässyt ilmaisutaidon lukioon enkä olisi koskaan tavannut kaikkia niitä mahtavia ihmisiä, jotka nyt tunnen.”

Pipsa Havula soittaa viulua 2000-luvun alkupuolella kotonaan pidetyissä juhlissa. Kuva: Jorma Havula

Panula-opiston konsertissa Pipsa Havula soitti viulua. Häntä säesti Katalin Berkiné Kothencz. Kuva: Jorma Havula

Lapsuus- ja nuoruusvuodet menivät tiiviisti soitto-, teoria- ja orkesteritunneilla ravatessa. Pipsa piti siitä, sillä se toi sisältöä elämään. Musiikin opiskelu opetti myös vastuunkantoa. ”Kotiläksyt piti opetella, koska muuten hävetti mennä tunnille.”

Jopa tuskastuttavan vaikeaa Pipsalle oli teorian opiskelu, ja ääneen laulaminen tuntui epämiellyttävältä. ”Gyula on taitava opettaja, mutta itse olisin varmaankin kaivannut hie- man pehmeämpää otetta opetukseen, sillä en ollut musiikin teoriassa erityisen lahjakas.”

Mahtavalta taas tuntui kitaransoiton aloittaminen – se kun tuntui helpommalta ja luontevammalta kuin viulunsoitto. ”Erityinen huippuhetki oli, kun Panula-opiston sinfoniaorkesteri, jossa myös minä soitin, nauhoitti Sami Pitkämön biisiin taustoja. Se oli mukava päivä.”

Opistoajat tulevat Pipsan mieleen aina silloin tällöin, ja ainoastaan positiivisesti. ”Erzsébetiä muistelen lämmöllä. Vaikka hän vaatikin oppilailtaan paljon, oli hän myös kerta- kaikkisen lempeä ja ihana opettaja. Antti Honkasen kanssa tulin erittäin hyvin toimeen ja hänen tunteillaan oli aina mukava tunnelma.”

Musiikki on edelleen tärkeä osa Pipsan elämää. Turussa asuessaan hän on aktiivisesti mukana rock-clubi TVO:n toiminnassa. Kitaraa hän soittaa omaksi ilokseen. Musiikkia hän kuuntelee yleensä rauhallisessa ympäristössä. ”Pidän hyvistä lyriikoista, taitavista melodioista ja piristävistä rytmeistä.”

Pipsa Havula soittaa kitaraa nykyään omaksi ilokseen. Kuva: Jorma Havula

Pipsa Havula, s. 1992, Teuva

- Viulunsoiton oppilas 1999-2008, opettajana Erzsébet Lendvayné, teoriassa Gyula Lukács.
- Kitaransoiton oppilas 2005-2008, opettajana Antti Honkanen.
- Nyt työskentelee toimittajana ja opiskelee folkloristiikkaa Turun yliopistossa, asuu Teuvalla.

Iloa ja onnistumisen kokemuksia

Hanna-Kaisa muistelee Panula-opisto -aikojaan hyvillä mielin. Kiitollinen hän on vanhemmilleen heidän tuestaan ja siitä, etteivät antaneet hänen lopettaa pianonsoittoa liian helpolla. Musiikin opiskelu on antanut paljon iloa ja onnistumisen kokemuksia sekä monia ystäviä. ”Ala- ja yläkouluajoilta muistuu mieleen ne kerrat, kun haitaritunnilla soitettiin välillä jotain pop/rock-biisejä niiden ah, silloin niin tylsien klassisten biisien sijaan.”

Huippuhetkinä Hanna-Kaisan mieleen muistuu myös viimeisen opistovuoden kevät. ”Jonnan kanssa hinkattiin ja viilattiin pääsykoekappaleita Turun konservatorion pääsykokeisiin.” Hinkkaaminen onnistui niin hyvin, että hän pääsi sisään ja suoritti vuonna 2015 muusikon ammattitutkinnon pääinstrumenttinaan klassinen harmonikka.

Hanna-Kaisa Alanen vuonna 2005.
Kuva: Jarmo Alanen

Hanna-Kaisa Alanen, 1994, Karijoki

- Pianonsoiton oppilas 2001-2009, opettajana Katalin Berkiné Kothencz.
- Harmonikkasoiton oppilas 2004-2013, opettajina Marita Ylevä ja Jonna Pirttijoki-Helänen.
- Nyt toista vuotta psykologian opiskelija Turun yliopistossa.

Hanna-Kaisa Alanen soittaa opinnäytetekniskonsertissa Turun konservatorion Sigyn-salissa vuonna 2015.
Kuva: Tuula Alanen

Panula-opiston aikaan rankkuutta toi se, että Hanna-Kaisa harrasti aktiivisesti myös cheerleadingia. ”Kilpailukaudet oli aika rankkoja, kun kävi neljä kertaa viikossa treeneissä, kahdella soittotunnilla ja vielä teoriatunnilla. Silloin harmitti, kun ei ehtinyt panostaa kaikkeen niin paljon kuin olisi halunnut.”

Tällä hetkellä niin psykologian opinnot kuin toiminta aine- ja tiedekuntajärjestön hallituksissa vie aikaa klassiselta musiikilta. ”Mutta soitan bändissä ja aina on joku proggis meneillään. Kuuntelen musiikkia ja soitan päivittäin, ja opiskelen yliopistolla sivuaineena musiikkikasvatusta.”

Soittokipinän Hanna-Kaisa sai aikanaan musikaaliselta serkultaan, joka toimi hänen ensimmäisenä pianonsoiton opettajanakin. Myös sisko Anni-Leena aloitti haitarinsoiton Hanna-Kaisan kanssa samaan aikaan.

Opistoaikana Hanna-Kaisa esiintyi duona yhdessä Maisa Latvan kanssa. Duon toiminta jatkui tovin opistoajan jälkeenkin. ”Välimatkan takia yhdessä soittaminen on nyttemmin jäänyt. Konservatorioajoilta on jäänyt enemmänkin kontakteja. Musiikin opiskelu on ollut niin suuressa roolissa elämässäni, että en kyllä osaa kuvitella, mitä olisin esimerkiksi tehnyt tai harrastanut sen sijasta.”

”Haitaritunnilla soitettiin välillä jotain pop/rock-biisejä niiden ah, silloin niin tylsien klassisten biisien sijaan.”

”Eläimilleni laulelen paljon”

Elina Rahikka

Millaisia iloisia tai muuten positiivisia hetkiä sinulle tulee mieleen työvuosiltasi?

”Projektit kuten Mannermainen nainen, Artistit juurilaan sekä Etelä-Pohjanmaa Senaatintorilla ovat olleet mahtavia elämyksiä. Se työmäärä, mikä tehtiin, ja sitten oli valmis. Kun näki, miten oppilaat olivat innoissaan ja sitoutuivat tekemään työtä.”

Elina Rahikka viettää vapaa-aikansa eläimellisessä seurassa, muun muassa kanojen, minipossun, koirien, kissojen, ankojen, kilpikonnien ja monen muun seurassa. Elinan seurana Lempi-kukko. Kuva: Timo Rahikka

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä työskentelyvuosiisi on sisällynyt?

”Alkuvuosina epävarmuus työn jatkumisesta murehdutti. Oli puhetta, että opistosihteerä ei tarvita. Rehtori sanoi, että hän lähtee myös pois, jos opistolla ei ole omaa sihteerä.”

Millaisia sattumuksia on sattunut? Kerro vain rohkeasti!

”Kerran yksi muskarilainen pikkutyttö huusi vessassa, että pyyhkimään. Kukaan ei heti reagoinut. Sitten joku ymmärsi, että tyttö todella tarkoitti, mitä huusi, ja joku meni pyyhkimään.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle? Onko työskentely opistossa muuttanut käsitystäsi siitä? Jos, niin miten?

”Vapaa-aikana en kovin paljon musiikkia kuuntele, mutta konserteissa tykkään käydä. Eläimilleni laulelen paljon. Eilenkin Hemuli-possu kuunteli ja pyöri jaloissa, kun siilin koppia siivosin. Kun minulle tulee uusia eläimiä, silloin olen koko ajan äänessä. Opistossa työskennellessäni olen huomannut, kuinka paljon opiskelijat sekä opettajat joutuvat tekemään työtä esim. valmistautuessaan esiintymiseen.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten ja nykyisten opistolaisten kanssa? Jos, niin millaisia?

”Tuntuu mukavalta, kuin entiset opiskelijat moikkaavat kylällä iloisesti. Muutamien huoltajien kanssa on tullut keskusteltua enemmänkin ja pidettyä jonkin verran yhteyttä esimerkiksi facebookissa. Nykyisten opettajien kanssa on mukava keskustella muustakin kuin vain opiston asioista.”

Harrastatko musiikkia? Jos, niin miten? Harrastaako perheesi?

”Vanhin lapsista Teemu valmistui tänä syksynä musiikkiteollisuudesta. Muu perhe keskittyy lähinnä kuuntelemiseen.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman opistossa työskentelyä? Millaista

se olisi?

”Panula-opisto on paras työpaikka, jossa olen työskennellyt.”

”Kun näki, miten oppilaat olivat innoissaan ja sitoutuivat tekemään työtä.”

Elina Rahikka, s. 1965, Jyväskylä

- Aloitti opistosihteerinä 1.1.2005 alkaen Panula-opistossa.
- Asuu Kauhajoella

4/2003
26.4. Panulan Kriuhnaasu, järj. kannatusyhdistys sekä Hämes-Havusen ja Suupohjan kulttuuriasiamieshankkeet

4/2003
18.4. Veri vetää -draamamusiikkalin ensi-ilta, Leader-rahoitettu. Myöhemmin esitys seinäjoen kaupunginteatterissa

8/2003
vs. rehtorina toimii Hannu Antila.
Marita Ylevä harmonikansoiton opettajaksi, Pekka Väätäinen puupuhaltimien soiton opettajaksi

Kysymyksiin vastaamista ja yleistä huolehtimista

Pirkko Kangas

Mitkä olivat päätehtäväsi?

"Opiston kanslian tehtävät, kokousten sihteeri ja pöytäkirjojen kirjoittaminen. Yhteistyö opettajien, oppilaiden ja heidän vanhempiensa kanssa, eli palvelu- ja yhteistyötehtävä, jopa asuntojen etsiminen ulkomaalaisille opettajille."

Millaisia iloisia tai muuten positiivisia hetkiä sinulle tulee mieleen?

"Osallistuminen jokavuotisiin oppilaskonsertteihin, iloitseminen opettajien, oppilaiden ja vanhempien kanssa musiikin annista ja jännittämisestä hyvin sujuneen onnistumisen puolesta."

Pirkko Kangas saa aina ennen joulua yllätysvieraan, Gyula Lukácsin. Vuonna 2009 mukaan oli tullut myös Gyulan tytär Dóra Lukács. Kuva: Matti Kangas

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä työskentelyvuosiisi sisältyi?

"Lahjakkaan oppilaan sairastuminen ja kuolema."

Millaisia sattumuksia työvuosinasi sattui?

"Oppilaiden ja vanhempien erilaisiin käytännön tarpeisiin ja kysymyksiin vastaaminen ja yleinen huolehtiminen asioiden sujumisesta, muun muassa annettavat todistukset. Unkarilaiset ja virolaiset opettajat tarvitsivat alkuvaiheessa käytännön tukea. Tässä alkuvaiheessa kiitettävästi oli mukana Eero Arola ja hänen puolisonsa."

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

"Vielä eläkkeellä on tullut iloisesti tervehtiviä nuoria vastaan. Tämä on lämmittänyt mieltä."

Pirkko Kangas, s. 1941, Forssa

- Työskenteli helmikuusta 1983 tammikuun 2005 loppuun, yhteensä 22 vuotta, musiikkikoulun apulaiskanslistina ja toimistosihteerinä.
- Asuu Kauhajoella.

Pirkko Kangas eläkepäivien viettämisessä kotonaan. Kuva: Matti Kangas

Mitä musiikki merkitsee sinulle? Muuttiko opistoaika käsitystäsi siitä? Jos muutti, niin miten?

"Oppilasmusiikkianti oli pääasiallisesti ns. klassista musiikkia, jota oli muun ohella antoisaa kuunnella mm. oppilaskonserteissa. Onhan työvuodet lähentänyt musiikin kuulemiseen ja lisännyt musiikin tekemisen ja osamisen arvostusta."

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten ja nykyisten opistolaisten kanssa? Jos, niin millaisia?

"Unkarilaisiin opettajiin on kontakteja säilynyt sekä muutamia oppilaisiin ja vanhempiin."

Harrastatko musiikkia? Jos, niin miten? Harrastaako perheesi?

"Poikamme Jari kävi musiikkiopistoa soittaen pianoa. Osallistun mielelläni laulamiseen ja ajoittain konserttitapahtumiin."

Osaatko kuvitella elämäsi ilman opistossa työskentelyaikaa? Millaista se olisi?

"Valoisat ja käytöksellään palkitsevat nuoret oli merkittävä ilonaihe työaikani."

11/2003

Perustetaan Sylvi Piipari -rahasto Panula-opiston toiminnan tukemiseksi ja opetuksen edistämiseen, 30000€.

1/2004

Seppo Saloviuksen pianokurssi

3/2004

Veri vetää -musikaali Espoon Sello-salissa.

Kitara mukaan puoliväkisin

Heikki Ketola on Kauhajoen musiikkiopiston ensimmäisiä oppilaita yhdessä Helena Viertolan ja Terttu Tammisen kanssa – Seppo Torpo antoi heille 1960-luvun lopulla kitaransoiton tunteja. Sen pohjalta kolmikko alkoi syksyllä 1968 opettaa muille samaa taitoa.

Ennen Kauhajoen musiikkiopiston kannatusyhdistyksen perustavaa kokousta marraskuussa 1967 samasta aiheesta kokoustiin keväällä 1967. ”4.6. eli puolustusvoimien lipujuhlapäivänä oli ensimmäinen musiikkiopiston perustamista kartoittava kokous seurakuntakeskuksessa. Siellä oli ainakin V.J. Marttila, Arvi Sammallahti, Eero Arola, Kalervo Lampi, Mauno Panula, Väinö Järvilehto, Seppo Torpo ja minä. Siellä päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin Kauhajoen musiikkiopiston kannatusyhdistyksen perustamiseksi, jota sitten ainakin V.J. Marttila ja Sammallahti olivat perustamassa syksyllä 1967. Me muut emme oikein tienneet silloin yhdistyksen perustamisen käytännöstä.”

Heikki Ketolan kädessä on sama Landola, jolla hän opistossa opetti. Se on ostettu Mauno ja Lahja Panulan ”musiikkikaupasta” 1967. Heikki kertoo sen olevan Panuloiden ensimmäinen myyty soitin, jonka jälkeen he innostuivat soitinten myynnistä. Kuva: Maija Ketola

Heikki Ketola, s. 1943, Kauhajoki

- Kitaransoiton oppilas 1967-1968, opettajana Seppo Torpo.
- Kitaransoiton opettaja 1968-1971.
- Nykyään eläkkeellä, asuu Kauhajoella.

Tavoitteena oli mahdollistaa tavallisille harrastajille tie ohjattuun musiikin harrastamiseen. ”Monilla oli halu harrastaa musiikkia monipuolisemmin ja ohjattuna. Ajateltiin, että siitä voi jatkaa myös tutkintojen suorittamiseen asti myöhemmin.” Hän miettiikin, saako opistosta nykyään musiikkiopetusta samalla ajatuksella. ”Siis ilman tutkintoon tähtäämistä, ja tarvitsisiko sitä nykyään.”

Heikki muistelee, että kesäkuussa 1967 keskusteltiin jo laajasti opetusohjelmasta ja millä instrumenteilla opetusta alettaisiin antaa. ”Tietenkin instrumentit piano, puhallimet ja laulu olivat heti esillä. Kitara tuli mukaan vähän niin kuin puoliväkisin Sepon ja minun esityksestä. Kitara ei kuitenkaan ollut siihen aikaan Kauhajoella vielä kovin tavallinen soitin.”

”Monilla oli halu harrastaa musiikkia monipuolisemmin ja ohjattuna. Ajateltiin, että siitä voi jatkaa myös tutkintojen suorittamiseen asti myöhemmin.”

Heikki muistelee, että syksyllä 1968 Seppo Torpo aloitti laulun opettajana, Mauno Panula puhalltimien ja todennäköisesti kanttori Juho Nisula pianonsoiton opettajana. Kitaransoittoa alkoi opettaa ensimmäinen oppilaskolmikko. ”Minullakin oli kitaraoppilaita tässä kirkolla, Pöntäneellä, Kainastolla ja Teuvalla heti yhteensä noin 40. Teuva tuli siksi, että Seppo johti ja opetti samalla aikaa Teuvan Mieskuoroa ja minä siellä jossain koulun toisessa luokassa kitararyhmää. Opetimme vain yksinkertaisesti kitaransoiton alkeita, soinnuilla laulun säestämistä, ensin ryhmänä ja sitten yksilöopetuksena. Oppikirjana oli Viljo Immosen senaikalainen kitarakoulu. Oli alkuinnostuksen aika. Kaikki ottivat vastaan opetuksen sen tasoisena, kun sitä niillä pienillä taidoilla voimme antaa.”

Vaikka kitaran näppäily on Heikiltä jäänyt vähiin, pianoa hän soittaa tämän tuosta – onhan musiikki hänen ykkösharrastuksensa ja osa hänen elämänsä suolaa. Myös opiston asioita ja kehitystä hän seuraa edelleen.

8/2004

Markku Viitasaari palaa rehtoriksi.
Vauvamuskari alkaa Helena Ala-Prinkkilän johdolla.

11/2004

Lapsikuoron pojista muodostettu Tiernapojat-ryhmä neljäs Tiernapoika-kilpailussa Oulussa.

1/2005

Toimistosihteeriksi Pirkko Kangas eläkkeelle. Elina Rahikka aloittaa opistosihteerinä.

Musiikki antaa voimaa

Sirpa Autio

Miten ja miksi lähdit mukaan kannatusyhdistyksen toimintaan?

”Kaksi tyttärentäni Mervi ja Elina Autio ovat soittaneet Panula-opistossa viulua monet vuodet ja suorittaneet 3/3-tutkinnot, joten oli aika luontevaa ryhtyä tukemaan opiston toimintaa.”

Millaista kannatusyhdistyksen toiminta oli sinun aikanas?

”Vilkasta. Oli paljon oppilaskonsertteja, kuten nytkin ja silloin oli vielä koossa iso orkesteri, jossa tytöt soittivat. Sitten tuli Veri Vetää -musikaali, jota alettiin harjoitella tiiviisti ja se vei täysin mukanaan myös minut.”

Sirpa Autio (vas) jakoi yhdessä Jenni Ahosen kanssa kannatusyhdistyksen stipendejä keväällä 2008. Tässä saajana on teuvalainen Jaakko Valkama. Kuva: Elina Rahikka

Millaiset olivat sinun huippuhetkesi kannatusyhdistyksen toiminnassa?

”Kyllä ne huippuhetket oli tämän Veri Vetää -musikaalin aikana. Vein tyttäriä Aronkylään Urheilutalolle orkesteriharjoituksiin ja ajattelin kuunnella vain hetken ja lähteä sitten välillä käymään asioilla. Eihän sieltä voinut lähteä, kun se koko juttu oli niin mukanaan vievää. Se musiikki ja ne laulut upposi ja kolahti niin täysillä pohjalaiseen ihmiseen. Sitten istuin siellä kaikki harjoitukset ja esitykset. Panula-opiston Kannatusyhdistys hoiti esitysten osalta paljon käytännön asioita, kuten lipunmyynnin, järjestysmiehet ja kahvion esityksien väliajalla. Markku Viitasaari huolehti ja ruokki orkesterilaiset. Hän tuli harjoituksiin ruokakaupan kautta ja kantoi nuorisolle evästä, että he jaksoivat harjoitella/esiintyä.”

”Olen iloinen, että olen saanut olla mukana tässä toiminnassa.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä aikaan sisältyi?

”En muista mitään huonoa kerrottavaa.”

Tulevatko kannatusyhdistysajat mieleesi nykyään? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Kyllä aina joskus tulee mieleen ja mieltii, mitä kaikkea sitä ehtikään tehdä. Ja miten upeita soittajia meidän pienestä kunnasta löytyy. On ilo katsoa lasten ja nuorten soittotaitojen kehittymistä. Olen ylpeä siitä, että meidän paikkakunnalla on tällainen koulu ja upeat opettajat ja rehtori. Olen iloinen, että olen saanut olla mukana tässä toiminnassa.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle?

”Musiikki antaa minulle voimaa ja haluaisin itsekin soittaa, mutta sitä taitoa en ole koskaan opetellut. Viulutunneilla olen kyllä istunut monet kymmenet tunnit, mutta silti en taitaisi osata soittaa edes G G kellarikarhu, nukkuu ja...jotain.”

Sirpa Autio

- Panula-opiston Kannatusyhdistyksen jäsen vuodesta 1999, sihteeri vuodesta 2000 ja puheenjohtaja 2001 – 2012.
- Työskentelee kaupunginjohtajan sihteerinä Kauhajoella, missä myös asuu.

4/2005
15.4. Mannermainen nainen -musiikkidraaman kantaesitys yhteiskoulun auditoriossa.

11/2006
Kauhajoen kulttuurin tuki lahjoittaa 3000€ sointinten hankintaan.

12/2006
Itsenäisyyspäivätanssiaiset Logistiassa, järj. kannatusyhdistys, Lions ja Casino.

Kauhajoen ensimmäinen valtaus

Ritva Kuoppamäki oli yksi heistä, jotka osallistuivat vuonna 1967 seurakuntakeskuksessa pidettyyn kokoukseen, jossa päätettiin perustaa Kauhajoen musiikkiopiston kannatusyhdistys. ”Olimme mieheni kanssa käymässä Kauhajoella, ja meidätkin oli kutsuttu kokoukseen. Hän oli varmaan ensimmäinen - olisiko tähän hetkeen saakka myös viimeinen – talonvaltaaja Kauhajoella. Hän esitti kunnalle, että Rewellin talo pitäisi saada musiikkiopiston käyttöön.”

”Lääkärit olivat talosta lähteneet, mutta hammaslääkärillä oli siellä vielä toimitilat. Kunnanjohtajan mielestä päätöksenteko olisi monimutkainen ja kauan kestävä prosessi.”

”Ritva Talvitien kanssa päätimme, että koulun opetustiloja emme voineet enää sietää ja muutto tapahtukoon heti. Opiston ainoa piano siirrettiin lääkäritalon entisen saunan pesuhuoneeseen ja hammaslääkärin odotushuoneesta tehtiin viululuokka. Hammaspotilaat odottivat vuoroaan siitä lähtien eteistilassa. Saman tien marssin kunnanjohtajan

töskin musiikkiopiston toiminnasta lääkäritalossa saatiin aikaiseksi.”

Ritva toteaaakin, että taiteessa tragedia ja komedia kulkevat usein käsikkäin. ”Itkua, naurua ja hampaidenkiristelyä tarvittiin, jotta asiallisemmaksi saatiin opetustilat muuttamaan. Olihan siinä säpinää, mutta monipuolisia muistoja-kin syntyi samalla.”

Ennen muuttoa 1979-1980 opetus tapahtui ala-asteen luokkahuoneissa, joissa opettaminen kävi täysin sietämättömäksi, sillä siivoojat aloittivat työnsä samaan aikaan opetuksen kanssa.

Huippuhetkinä Ritvan mieleen ovat jääneet lahjakkaat oppilaat, hänen oman Sibelius-Akatemia -opettajansa Kauko Kuosman vierailut tutkintotuomarina sekä Leena Järvenpään ja Terhi Karesolan pianokonsertti auditoriossa. ”Terhi suoritti opiston historian ensimmäisen pianonsoiton I-kurssin. Keväällä 1981 oli myös ilo jakaa opiston ensimmäiset päättötodistukset 12 oppilaalle.”

Myös Ritvan Sami-poika, nykyisin yksi maan ykkösrumpaleista, aloitti opintonsa Kauhajoella Jukka Ojanien johdolla. Musiikkiopistoaikansa Ritva tiivistää näin: ”Hyviä muistoja ihanista oppilaista, paljon huonoja lähes mahdottomista olosuhteista.”

Ritva Kuoppamäki viettää eläkeikaansa Matti-miehensä ja Lotta-koiransa kanssa Emäsalossa.

Kuva: Ritva Kuoppamäen albumi

”Taiteessa tragedia ja komedia kulkevat usein käsikkäin”

puheille ja ilmoitin, että musiikkiopisto on nyt vallannut lääkäritalosta tarvitsemansa opetustilat.”

Naisten toiminta ei kunnanjohtajaa miellyttänyt, vaan hän tasajalkaa pomppien ja nyrkkejään heilutellen totesi, ettei noin voinut toimia. ”Rauhoittelin häntä, että nyt ei enää kiireen takia tarvitse hermoilla, kun muutto on nyt siis tapahtunut. Aikanaan kunta sitten asian käsitteli ja pää-

Ritva Kuoppamäki, s. 1944, Kauhajoki

- Rehtorina sekä pianonsoiton, teorian ja musiikkiedon opettajana 1978-1981.
- Nyt eläkkeellä, asuu Porvoon Emäsalossa.

 11/2007
18.11. 40-vuotisjuhlavuoden avauskonsertti, jossa julkistettiin Tango Kauhajoen Kasinolla CD-single.

 1/2008
Kannatusyhdistys Gramexin jäseneksi.

 4/2008
13.4. 40-vuotisjuhlakonsertti seurakuntakeskuksessa. Ensimmäisen Kauhajoen kulttuuri- viikko Kriuhnaasun avaustapah-tuma.

Pienestä siemenestä eteenpäin

Helena Viertola on Kauhajoen musiikkiopiston ensimmäisiä opettajia. Hän asui tuolloin Ikkeläjärvellä ja toimi konttorinhoitajana pankissa. ”V.J. Marttila tuli Ikkeläjärvelle pankkiin, löi salkkunsu tiskiinkin ja sanoi, että tänne tulee musiikkikoulu, jonka yksi opetuspaikka on Ikkeläjärvellä ja opettajana Helena Viertola. En ymmärtänyt vastaan sanoa.”

Ajatuksena oli aloittaa kitaransoiton opetus. Siksi tulevat opettajat - Helena, Terttu Tamminen ja Heikki Ketola - saivat pikaoppia Seppo Torpolta. He olivat siis musiikkiopiston ensimmäiset oppilaat.

nykyinen kanttori soitti istuen polvellani.”

Kitaransoittajista Helenan mieleen ovat jääneet Uudentalon veljekset Reijo ja Reima, jotka myös lauloivat. ”Oppilaskonsertissa huomasin, että yleisö tykkäsi heistä. He olivat rohkeita poikia, joilla myöhemmin on ollut bändejäkin.”

Vaikka Helenan opettajuus päättyi vuonna 1980, yhteys kouluun ei katkennut. Mariann ja Zsolt Hercegh kokosivat syksyllä 1982 kamariorkesterin, jonka ensiesiintymisen oli Ikkeläjärvellä Helenan 50-vuotistjuhilla. Helena on myös

Helena Viertola (3. oikealta) osallistui muiden opettajien kanssa opiston 30-vuotisjuhlaan.

Kuva: Andrea Lukács-Berkesin kotialbumi

Helenan rakkaus pianonsoittoon alkoi jo lapsena Virroilla. Hän tiesi, että koulusta kilometrin päässä sijaitsevassa talossa on harmoni. Koulupäivän jälkeen Helena käveli sen matkan talolle, katsoi taloa, kääntyi ja käveli kotiin. Soittamisen hän aloitti Ikkeläjärvellä kansakouluopettajansa Elsa Lintosen innoittamana. ”Elsa Lintosella oli kasvattitytär Helinä, jota Elsa opetti soittamaan, ja Helinä opetti minua. Elsa Lintonen oli musiikin avaaja Ikkeläjärvellä.”

Pianonsoiton opinnot jatkuivat oppikouluajana Ruovedellä, jolloin Helena opetti musiikinopettaja Sirkka-Liisa Vilkas. Työelämässä ollessaan hän kulki kanttori Tauno Summasen opissa Jalasjärvellä.

Helenan ensimmäisiä oppilaita oli muutama kitaransoitosta innostunut poika. Tyttöjä kiinnosti enemmän urkuharmonia ja piano. Niinpä kylään hankittiin viisi pianoa. ”Niiden ääressä tytöt opettelivat pianokoulu Aaronin ykkös- ja kaksovihoista pianonsoiton alkeita. Opetustilana oli kotini ja myöhemmin jonkun oppilaan kotikin. Oli mielenkiintoista seurata pieniä soittajia, kun he kehittyivät ja pienestä siemenestä lähtivät eteenpäin. Yksi oli aloittaessaan niin pieni, että hänet piti nostaa tuolille, kun hän ei itse päässyt, ja yksi

tunnettu ja tunnustettu runoilija, lauluntekijä ja säveltäjä. Hänen sanoittamistaan ja säveltämistään kappaleista julkaistiin maalikuussa 1987 lp-levy, jossa esiintyivät Suupohjan musiikkikoulun kamarikuoro ja kamariorkesteri, joka oli neljän vuoden aikana kehittynyt upeaksi kokoonpanoksi. Levyn A-puolen aloittaa Helenan ehkä tunnetuin kappale Sotainvalidin virsi. Helena toimi myös opiston kannatusyhdistyksessä ja koulun johtokunnassa monia vuosia.

Musiikki on avannut Helenalle elämää, ystävyyttä ja kontakteja toisiin ihmisiin. ”Ne ovat olleet lahjoja tästä toiminnasta. Jos musiikki otettaisiin elämästäni pois, kuinka tyhjää se olisi.”

Helena Viertola, s. 1932, Virrat

- Pianon- ja kitaransoiton opettaja 1968-1980.
- Nyt eläkkeellä, asuu Seinäjoella.

4/2008
Jenni Ahonen rehtorin sijaiseksi
28.4. - 30.7. 2008.

8/2008
Jenni Ahonen huilunsoiton opettajaksi.

10/2008
Markku Viitasaaari siirtyy Kauhajoen sivistysjohtajaksi. Markku Nurmi vs. rehtoriksi.

Musiikkia pinnasängystä lähtien

Vaikka Andrea Lukács-Berkesin isä on musiikin opettaja sekä jazzmuusikko ja isoisä oli kuuluisa musiikin opettaja ja vaikka Andrea aloitti kahdeksanvuotiaana musiikkiopistossa pianonsoiton, ammatinvalinta oli sattumaa. Hän oli hyvä oppilas koulussa, mutta silloisen Unkarin poliittisesta ilmapiiristä johtuen hän ei pääsyt hakemiinsa lukioihin. Isän apua tarvittiin, että Andrea pääsi jälkikäteen järjestetyn pääsykokeen kautta konservatorion oppilaaksi. ”Olin hirmu iloinen, kun pääsin sisään. Panin heti paperille että en halua pianonsoiton opettajaksi, sillä pidin heitä outoina”, Andrea nauraa.

Kauhajoella oli mukava aloittaa opetustyö, kun Andrea huomasi, miten lahjakkaita oppilaat olivat. Kilpailuihin ja tasosuorituksiin valmistautuminen, oppilaiden yhteissoitot sekä ihanat oppitunnit ovat Andrean huippuhetkiä. ”Tykkään ammattimaisesta, päämäärätietoisesta harjoittelusta ja siitä, että oppilaat ovat tosissaan. Yhteissoitot ovat hyvä kasvupaikka, koska pitää ottaa toiset huomioon ja kuunnella kunnolla.”

Oppitunneilla tulleet ahaa-elämykset ovat myös huippua. ”Silloin sekä oppilas että opettaja kokee samaan aikaan, että nyt onnistui. Siitä saa yhtä paljon niin aloittelijoiden kuin pitkälle soittaneiden kanssa.”

Rankkaa aikaa Andrealle oli se, kun rehtorit vaihtuivat tiheään tai heitä ei ollut lainkaan. Toisaalta se aika opetti pärjäämään omillaan. ”Olemme tottuneet ylikuormittavuuteen: jos tekisin vain sen, mitä on pakko tehdä, siitä ei tulisi yhtään mitään. Lisänä tulevat esimerkiksi yhteiset konserttimatkat, mestarikurssien järjestämiset ja sellaisten tapahtumien keksiminen, jotka ylläpitävät oppilaiden kiinnostusta. Tänä suurin vaikeus tulee rahan puutteesta, kun ei ole rahaa eikä sponsoreita.”

Musiikki on ollut suuri osa Andrean elämää pinnasängyikäisestä lähtien, kun hän kuuli isänsä harjoittelevan. Ilman musiikkia ei tulisi mitään, ja elämä olisi kuivaa. ”Musiikki kuuluu elämäni niin paljon, että tykkään ja vaadin hiljaisuutta ympärilläni. Siksi lähdän yksin lenkille. Asuinpaikkani on oltava ehdottomasti paikassa, missä ei ole meteliä.”

Andrea seuraa osittain entisten oppilaidensa elämää, ja varsinkin sellaisten, joille musiikista on tullut ammatti.

Panula-opistoa hän kuvailee pieneksi ja tehokkaaksi. Kysymykseksi jää, onko opisto saanut sille kuuluvan arvon. Seppo Torpon merkitystä opistolle hän haluaa korostaa. ”Hän oli persoona, jonka kautta tästä tuli menestyvä musiikkiopisto.” Andrea säesti Seppoa usein. Joskus keikat tulivat viime hetkellä, kuten keikka Kaskisiin paperitehtaalle. ”Sinne tuli silloinen presidentti Mauno Koivisto vierailulle. Aloimme harjoitella edellisenä iltana. Se oli huippuhetki, vaikka stressi oli niin kova, kun vain tuijotin nuotteja.”

”Tykkään ammattimaisesta, päämäärätietoisesta harjoittelusta ja siitä, että oppilaat ovat tosissaan.”

Oppituntien ahaa-elämykset ovat Andrea Lukács-Berkesin huippuhetkiä. Kuva: Elina Partanen

Andrealla on kaksi vaihtoehtoa siihen, millainen Panula-opisto on kymmenen vuoden kuluttua. ”Parempi vaihtoehto on toimiva ja tasapainoinen työyhteisö, joka tuottaa hyviä tuloksia ja viihdyttää monia. Huonompi on, jos koko Kauhajoki panulaopistoineen on sulatettu johonkin isompaan kaupunkiin.”

Andrea Lukács-Berkes on opettanut pianonsoittoa Panula-opistossa vuodesta 1988 lähtien. Tässä oppia saa Sanna-Maria Jukkola. Kuva: Lukácsen kotialbumi

Andrea Lukács-Berkes, s. 1962, Budapest

- Pianonsoiton opettajana ja säestäjänä Budapestin musiikkiopistoissa ja säestäjänä Budapestin oopperan baletissa 1982-1988.
- Pianonsoiton opettaja Kauhajoella vuodesta 1988 lähtien.
- Asuu Kauhajoella.

12/2008
Suomi 90 -konsertti-illallinen
Sanssinkartanossa, järj. kannatusyhdistys ja Casino.

3/2009
Mari Taivalmaa vs. rehtoriksi
27.7. 2009 asti.

4/2009
Valituskuoron ensiesitys, yhteistyössä kansalaisopiston ja kulttuuritoimen kanssa.

Tulevaisuus on pienissä aloittelijoissa

Katalin Berkiné Kothencz aloitti pianonsoiton kahdeksanvuotiaana. Unkarilaisen systeemin mukaan oppitunteja oli kaksi kertaa viikossa. ”Ensimmäiset opettajani, nuori paris-kunta, olivat innokkaita, ammattitaitoisia ja samalla vaa-tivia. Olen ikuisesti kiitollinen heille, kun johtivat minua musiikin ihmeelliseen maailmaan.” Katalin aloitti opetta-januransa vuonna 1983 Budapestin II kaupunginosan Pál Járdányi -musiikkiopistossa. ”Suupohjan Musiikkikoulusta tarjoutui opettajapulan vuoksi työtä, ja vuonna 1989 aloit-timme kollegani István Kollárin kanssa pianonsoitonopetta-

”Parasta on se hetki, kun oppilas pystyy välittämään musiikin sanoman kuuntelijoille.”

Katalin Berkiné Kothencz soitti yhdessä oppilaansa Miina-Liisa Yli-Kokon kanssa lokakuussa 2016 Soitto soi - Panula-opiston 50-vuotisjuhla-vuoden avajaiskonsertissa. Kuva: Loviisa Kautiainen

Katalin Berkiné Kothencz. Kuva: Elina Partanen

jan työt. Nopeatempoisen Budapestin opettajuuden jälkeen Kauhajoella avautui aivan eri maailma. Rauhallinen maaseutuelämä, vastavalmistunut opistorakennus ja upeat soittimet tekivät vaikutuksen”, Katalin kertoo. ”Ihastuin Suomen puhtaaseen luontoon ja olen nauttinut oppilaiden ja kollegojen ystävyystä ja lämminhenkisyydestä. Näihin vuosikymmeniin onkin mahtunut lukemattomia hienoja hetkiä.” Katalin löytää huippuhetkiä seuratessaan oppilaitensa kehitystä ja musiikillista ilmaisua. ”Ehkä kaikista parasta on se hetki, kun oppilas pystyy välittämään musiikin sanoman kuuntelijoille”

Katalinille musiikki on työ ja harrastus, suuri osa hänen elämänsä liittyy musiikkiin. Sitä ilman hän ei elämänsä voi kuvitella. ”Tärkein tehtävä on soit-totaidon ylläpitäminen harjoittelemalla. Ikävä kyllä tähän tarkoitukseen jää hyvin vähän aikaa.” Hänen mielestään opettajien ihana ja vaativa tehtävä on herättää oppilaiden kiinnostus laulamiseen, kuuntelemiseen ja soittamiseen. ”Opistossamme on paljon pieniä aloittelijoita – tulevaisuus on heidän. Varttuneemmat oppilaat antavat hyvän esimerkin.” Tästä esimerkistä sai nauttia muun muassa Soitto soi – ja monissa muissa konserteissa.

Katalin Berkiné Kothencz, s. 1961, Unkari

- Panula-opiston pianonsoiton opettaja syksystä 1989 lähtien.
- Opintoja Bartók Béla –konservatoriossa ja opettajaopinnot Liszt Ferenc Akatemiassa Unkarissa.
- Asuu Kauhajoella.

Vain vuodeksi

Gyula Lukács ja Andrea Berkes aloittivat seurustelun 1980-luvun puolivälissä Budapestissa, kun syksyllä 1987 Kauhajoelta tuli Andrealle kirje, jossa häntä pyydettiin tänne opettajaksi "Andrea oli käynyt täällä aiemmin konserttimatkalla ja ystäväystynyt silloin Eero ja Eeva-Liisa Arolan kanssa. Totta kai Andrea kysyi, että löytyisikö sulhaseläkin töitä. Seppo Torpo innostui fagotin, oboen, jazzpianon ja teorian opettajasta. Tulimme seikkailumatkalle ja päätimme tiukasti, että vain vuodeksi", Gyula Lukács muistelee.

Gyulan lapsuudenkodissa soittivat niin isä kuin isoisa, isä nuorena trumpettia sekä myöhemmin viulua ja isoisa myös tuubaa. Gyula aloitti pianonsoiton opiskelun kahdeksanvuotiaana. "14-vuotiaana päätin, että musiikista tulee ammatti."

Vuosi on pidennyt melkein 30 vuoteen, joten siihen mahtuu monia niin hyviä kuin huonoja hetkiä. Gyulalle rehtorin työ oli innostavaa. Silloin oli myös monta hänen mieleensä jäänyttä tapahtumaa. Oli V.J. Marttilan nimeä kantanut pia-

Vuonna 1995 Gyula Lukácsin johtamassa Puhallinkvintetissä soittivat Sari Ojala (vas), Riikka Lahti, Juha Peltomaa, Olli Korpi ja Sanna Ketola. Kuva: Gyula Lukácsin perhealbumi

Vaikka molemmilla oli hyvät työpaikat Budapestissa ja vaikka heidän täytyi maksaa 8-10 prosenttia palkastaan unkarilaiselle välitystoimistolle, he päättivät jäädä tänne, koska työ oli innostavaa ja vapaampaa kuin Unkarissa. "En olisi silloin saanut jazzpianistiopettajana töitä Unkarissa. Suomessa asenne oli jo hieman muuttunut."

Gyula Lukács, s. 1959, Unkari

- Panula-opiston musiikin perusteiden ja pianonsoiton opettaja vuodesta 1988 lähtien. Opettanut myös fagotin, oboen ja nokkahuilun soittoa. Toimi opiston vs. rehtorina 1999-2000.
- Valmistui vuonna 1980 fagotinsoiton, musiikkitaiteen ja teorian opettajaksi Unkarissa Debrecenin konservatoriossa. Jazzpianistin diplomi vuonna 1988. Opettanut vuodesta 1980 lähtien, ensin Törökszentmiklóksessa Zoltán Kodály'n musiikkiopistossa ja sitten Budapestissa. Opettajana 12 vuotta myös Kauhajoen evankelisella opistolla.
- Asuu Kauhajoella.

nonsoiton kilpailu, jossa kolmen parhaan pianistin soitosta äänitettiin cd-levy. Oli mukava orkesterimatka Ruotsiin yhdessä nuorisotoimen kanssa. Ylpeydellä Gyula muistelee myös Jorma Panulan 70-vuotisjuhlan kunniaksi järjestettyä Panulan Kriuhnaasua.

Myöhemmistä ajoista Gyulan mieleen on painunut Lukács-Ojaniemi -trio, missä Gyulan lisäksi soittavat Jukka ja Vesa Ojaniemi. Sen ensiesiintyminen oli Kaskisissa Esko Salon järjestämässä pizzeriakonsertissa syksyllä 2003. "Epäonneksemme Vesa kehittyi turhan nopeasti ja lähti maailmalle." Trion soittajat ovat vaihtuneet vuosien varrella. Silti sitä kuultiin viimeksi tammikuussa 2017 alkuperäisessä kokoonpanossaan Kurikassa eräillä 70-vuotissyntymäpäivillä. Gyula myös ohjasi Kauhajoen jazzpojat -nimistä bändiä, jossa soittivat silloiset lukiolaiset Antti Kleemola, Jussi Luoma, Pasi Kytöharju ja Kristian Palmgren.

1/2010

Timo Kiprianoff kitaran-, sähkökitaran-, sähköbasson- ja bändisoiton opettajaksi.

2/2010

Seppo Saloviuksen pianokurssi

3/2010

Aloitetaan neuvottelut Kankaanpään musiikkiopiston ja Panula-opiston yhdistymisestä.

Huippujuttu soittaa työkseen

30 vuoteen mahtuu myös sattumuksia. Kännykän näpelöinti teoriatuntien aikana on aiheuttanut monta päänvai-va. Kun Gyula yritti ottaa kännykkää pois eräältä tytöltä, niin tämä puri Gyulaa käteen. Teuvalla eräs poika teki samoin kuin yhdessä unkarilaisessa sirkuksen ohjelma-numerossa. ”Otin pojalta kännykän pois, niin hetken päästä hänellä oli taas kännykkä kädessä. Näin tapahtui 3-4 ker-taa, eli hän oli suunnitellut asian etukäteen.” Viime vuo-sina tilanne on rauhoittunut. Nyt on käytössä KKOK eli kän-nykän käyttö on kielletty.

Musiikki on Gyulalle koko elämä. Vaikka hän itse soittaa nykyään vähemmän kuin ennen, hän kuuntelee sitä aina ja seuraa niin klassisen kuin jazzmusiikin sarkaa. Panula-opis-toa hän kuvaa näin. ”Monipuolista opiskelumuotoa tar-joava oppilaitos, joka elää nyt kohtalokkaita vuosia talou-den takia.”

Gyula Lukács elokuussa 2016. Kuva: Elina Partanen

”Aloitin viuluopinnot Irma Lamposen johdolla. Muistan vielä jännittävän ensiesiintymisen isäni kanssa - siitä sel-vittiin ja vähitellen elämään muodostui vieläkin toimiva ja innostava kuvio: viulu/piano-orkesteri-musiikkileirit.

70-luvulla opettajat vaihtuivat usein. Oppia antoivat mm. Matti Porkkala, Aatos Rinta-Koski, Liisa Valkama sekä Ritva Kuoppamäki.

Matka jatkui Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistoon, Seinä-joen orkesteriin ja lopulta Sibelius-Akatemiaan. Opettami-sen aloitin opiskeluvuosina Helsingissä, täällä Kauhajoella olen viihtynyt jo yli 20 vuotta.

Näihin vuosiin mahtuu monia merkittäviä tapahtumia, mutta minusta huippuhetkiä ovat myös ne arjen pienet onnistumiset oppilaiden kanssa. Ja tietenkin huippujuttu on soittaa työkseen!”

Tarja Torpo-Laitila on opettanut Panula-opistossa yli 20 vuotta. Kuva: Elina Partanen

Tarja Torpo-Laitila, 1964, Kauhajoki

- Panula-opiston viulunsoiton opettaja vuodesta 1993 lähti-en.
- Asuu Kauhajoella.

Parasta kun yhdessä onnistumme

Jenni Ahonen

Milloin aloitit opettamisen? Mitä ja missä opetat?

”Aloitin opettamisen jo opiskelun ohella, mutta itse asiassa Panula-opisto oli ensimmäinen päätoiminen (opetus)työpaikkani, aloitin täällä vuonna 2004. Tällä hetkellä opetan huilua Kauhajoella ja Teuvalla sekä johdan Panula-opiston puhallinorkestereita.”

Opetatko muualla?

”Opetan täällä hetkellä huilua myös Ilmajoen musiikkiopistossa.”

Miten itse aloitit musiikin harrastamisen? Miten siitä ammatti tuli?

”Aloitin soittamisen jo ala-asteella pianolla, mutta en todellakaan heti innostunut siitä –varsinkaan harjoittelemisesta. Huilunsoiton aloitin vasta 13-vuotiaana, mutta silloin jo omasta aloitteesta ja paneuduinkin siihen heti innokkaasti. Musiikkilukion ja ammattikorkeakoulun kautta huomasin eräänä päivänä päätyneeni soittonopettajaksi ja se oli iloinen havainto. Soittourani ei ole todellakaan edennyt suoraviivaisesti ja olen päätenyt alalle ns. olosuhteista huolimatta!”

Millaisia huippuhetkiä täällä opettamisajasta tulee mieleesi?

”Parasta on se, kun yhdessä oppilaan kanssa onnis-

Jenni Ahonen on opetustyössään tavannut huippumielenkiintoisia persoonia.

Kuva: Elina Partanen

tumme jossain: vaikea asia alkaakin yhtäkkiä sujua, esitys onnistuu tai harjoittelurutiini löytyy. Arkiset oivallukset ja oppilaiden huippumielenkiintoiset persoonat ovat työn suola. Soitonopettajahan saa seurata oppilaan kasvua usein poikkeuksellisen pitkään, jopa 10 vuotta. Eriytyisen hienoa on tietysti myös soittaa ja esiintyä yhdessä oppilaiden ja kollegoiden kanssa: esimerkiksi Artistit juurillaan -projekti Kauhajoella (ja Senaatintorilla) tai puhallinorkesterin SM-kisamatka Pietarsaareen ovat jääneet mieleen.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä aikaan sisältyy?

”Toisinaan työn kiireajat, paikkakunnalta toiselle ajelu ja jatkuva aikataulujen säätäminen väsyttää tai henkilökohtaisen elämän laineet lyövät työnkin puolelle, mutta soittonopettajan työ itsessään on erittäin mielekästä, joten kokonaisuus jää kyllä ehdottomasti plussan puolelle.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle? Harrastatko sitä työn ohessa? Jos, niin miten?

”Musiikki on tärkeä ilmaisuväline, tapa ajatella ja vaikuttaa maailmassa. Ja tietysti rakas ammatti. Kuuntelen musiikkia sekä nauhoitettuna että elävänä, miten kulloinkin on mahdollista. Opetustyön ohella toki myös soitan erilaisissa yhteyksissä, mutta enemmän harrastaminen on juuri toisten kuuntelemista.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä nykyisten ja entisten musiikkiopiskelijoiden ja/tai -opettajien kanssa? Jos on, niin millaisia?

”Minulla on ollut onni saada hauskoja ja mielenkiintoisia työkavereita ja yhteyttä pidetään kyllä työajan ulkopuolellakin. Entisten oppilaiden osalta koetan pitää yhteyksiä yllä, kun vaan muistan ja ehdin, ja oppilaat ottavat itsekin yhteyttä - mikä on erittäin mukavaa!”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia?

”Toki - mutta sielullisesti köyhempänä!”

Kuvaile Panula-opistoa parilla lauseella.

”Musiikin notkea moniosaaja Suupohjan alueella.”

”Arkiset oivallukset ja oppilaiden huippumielenkiintoiset persoonat ovat työn suola.”

Jenni Ahonen, 1980, Ilmajoki

- Huilunsoiton opettaja ja puhallinorkestereiden johtaja vuodesta 2004.
- Opettaa myös Ilmajoen musiikkiopistossa.
- Asuu Ilmajoella.

9/2011

Neljä pianistia Andrea Lukács-Berkesin johdolla Budapestissä.

10/2011

Yhteistyöhanke Kankaanpään ja Jalasjärven opistojen kanssa liittyen opettajien pedagogiseen pätevyyteen ja verkostoitumiseen.

2/2012

Seppo Nieminen aloitti kannatusyhdistyksen puheenjohtajana.

”Olen etuoikeutettu”

Kun musiikki on intohimona ja elämäntapana, musiikolta ei kehitymishaasteita puutu. Kun Marita Ylevän poika aloitti sello-opinnot, äiti alkoi samalla opetella sellonsoittoa, ja kun Maritalta pyydettiin musiikkia teatteriproduktion, syntyi innostus kokeilla säveltämistä -ensimmäistä kertaa elämässään. Maritan säveltämä kappale kuultiinkin viime kesänä viihteellisen harmonikansoiton Suomen mestaruuskilpailussa Kultaisessa harmonikassa, jossa hänen oppilaansa oli kilpailemassa.

Musiikki onkin kiehtonut Maritaa jo ala-asteajoista lähtien, jolloin hän kävi musiikkikerhossa ja alkoi kansalaisopistossa soittaa pianoa. ”Isäpuoleni soittaa harmonikkaa ja olin 12-vuotias, kun hän innosti minuakin kokeilemaan. Soitin tuntui heti alusta lähtien omalta. ’Vanhana’ aloittajana edistyin suht nopeasti ja kotipaikkakunnallani oli vireä harmonikkakerho, jonka mukana esiintymiskokemustakin kevyen musiikin puolelta kertyi paljon.”

Peruskoulun jälkeen Marita meni musiikkilukioon. Siellä heräsi toive musiikin ammattiopinnoista. ”Lukion jälkeen pidin pari välivuotta, joiden aikana hankin melodiabasso-harmonikan ja treenasin pääsykoetta ja mahdollisia ammattiopintoja varten. Musiikin ammattiopintoihin pääseminen oli toiveiden täyttymys. Kertaakaan ei ole kaduttanut. Koen, että olen etuoikeutettu, kun saan tehdä työtä rakas-

Marita Ylevä ja harmonikka. Kuva: Soile Kauttio

”Aikuinen ihminen on viikoittain 30 tai 45 minuuttia keskittyneesti paikalla vain sinua varten – kuinka arvokasta nykyajan hektisessä elämäntyyliässä!”

tamani asian parissa.”

Opettamisessa hän pitää parhaimpina hetkinä työskentelyä sellaisten oppilaiden kanssa, jotka kokevat musiikin samalla tavalla tärkeäksi kuin Marita. ”Toisaalta huippuhetkiä ovat olleet myös sellaiset koko opiston esiintymiset - esimerkiksi vuonna 2015 Näppäri-kurssi sekä Jorma Panulan syntymäpäiväkonsertti - joissa on ollut vahva yhteisöllisyyden tunne ja yhdessä tekemisen meininki mukana.”

Haasteita taas aiheuttaa lukukausien loppuihin pakkautuvat työt – on tasosuorituksia, konsertteja ja lautakuntatöitä. ”Toki omalla asenteella ja ennakkoon valmistautumalla pystyy jonkin verran helpottamaan sumaa.”

Myös Maritan alkuaika Panula-opistossa oli haastavaa. ”Tulin nuorena opettajana opistolle ja vieraalle paikkakunnalle, josta en tuntenut ketään. Alkuvuosina opetin neljässä eri opistossa ja viidellä, kuudella eri paikkakunnalla, joten sosiaalisen verkoston syntyminen vei aikaa. Myös monen eri opiston töiden yhteensovittaminen vaatii aina hieman ylimääräistä säätämistä.”

Oppilas voi käydä soittotunneilla jopa 10 vuotta, parhaimmillaan opettaja-oppilas -suhde on varsin merkityksellinen. ”Oppilaan kannalta se tarkoittaa sitä, että aikuinen ihminen on viikoittain 30 tai 45 minuuttia keskittyneesti paikalla vain sinua varten – kuinka arvokasta nykyajan hektisessä elämäntyyliässä.”

Näin Marita kuvailee Panula-opistoa: ”pieni, mutta suhteellisen laajan soitinkirjon ja laadukasta soitonopetusta tarjoava, nykyaikainen, innostavan ilmapiirin musiikkiopisto.”

Marita Ylevä, s. 1978, Ruukki (nyk. Siikajoki)

- Panula-opiston harmonikansoiton opettaja vuodesta 2003 lähtien.
- Panula-opiston apulaisrehtori huhtikuusta 2015 lähtien.
- Opetusta myös Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistossa.
- Asuu Seinäjoella.

4/2012

Runokuoron esitys, yhteistyössä kansalaisopiston ja kulttuuritoimen kanssa. Kauhajoen kulttuurisäätiön stipendi Kauhajoen kaupunkirahastosta Panula-opiston sinfoniaorkesterille.

6/2012

Etelä-Pohjanmaan maakuntajuhla Helsingissä Senaatintorilla, Artistit juurillaan -konsertti. Suomen kulttuurirahaston Etelä-Pohjanmaan rahaston apuraha konsertin järjestämiseen.

8/2012

Antti Laasanen opiston jousiorkesterin johtajaksi.

”On ollut kuoroa ja vaikka mitä”

Tiina Perkiö aloitti opettajan työt jo opintojensa ohessa vuonna 2011. Helmikuussa 2013 hän valmistui musiikki-pedagogiksi Centria-ammattikorkeakoulusta Kokkolasta. Hänen pääinstrumenttejaan ovat viulu ja alttoviulu.

Viulusta hän ei pienenä piitannut. ”Oon kuulemma alkanut pienestä pitäen vaatia itseleni pianoa. Kouluun mennessäni pääsin kansalaisopistoon pianotunneille ja sain sen pianon. Nelosluokalle mennessäni pääsin musiikkiopistoon ja sain valita soittimen, vaihtoehtoina oli viulu ja klarinetti. Kummastakaan en tienny kauheasti mitään, mutta aattelin, etten halunnut opetella hengittämään uudelleen, joten päädyin viuluun. Oli onneksi loistava valinta.”

Tiinan aikomuksena oli peruskoulun jälkeen mennä Kaustiselle musiikkilukioon, mutta hän pääsikin Keski-Pohjanmaan konservatorioon. ”Sain asua vielä kaksi vuotta kotona ja muuttaa vasta kolmantena vuotena Kokkolaan. Musiikkialan perustutkinnon jälkeen halusin jatkaa musiikkiopintoja. Jossain vaiheessa tajusin, että oikeastaan opettaminen voisi olla mukavaa.”

Musiikki on Tiinalle elinehto. Ammatin lisäksi se on Tiinalle myös harrastus. Hän on harrastanut sitä monipuolisesti, ja varsinkin teini-iän kuohunnassa musiikki oli erittäin tärkeää.

”On ollu kuoroa, orkesteria, kansanmusiikkibändiä, jousiorkesteria ja vaikka mitä. Mulla on sähköbasso, jota aina välillä soittelen. Soitan välillä keikkoja ja oon mukana jousikvartetissa, joka keikkailee sopivan tilanteen tullen.”

Panula-opistoa hän kuvailee avoimeksi, innostavaksi ja innostuvaksi. ”Oon kokenut itseni tervetulleeksi nuorena ja kehittyvänä opettajana. Täällä on mukavaa porukkaa niin työntekijöinä kuin oppilainakin.”

Mukavat kohtaamiset oppilaiden kanssa ovat hänen

Tiina Perkiö pitää instrumenttivalintaansa loistavana. Kuva: kotialbumi

huippuhetkiään. ”Lapset ovat aika mainioita ja oivaltavia. Omat onnistumiset ja edistymiset opettajuudessa, onhan se aika hienoa löytää joku uusi keino, jolla voisi auttaa oppilasta.”

Mitään hirveän rankkoja kokemuksia Tiinalla ei vielä opettajana toimiessaan ole ollut, vaikka joskus tunnin yllä on saattanut leijua lähestyvän katastrofin uhka. ”Mutta langat on kuitenkin saanu siitä vielä käteen. Toki esimerkiksi se, että oppilas lopettaa, on tavallaan aina ei-niin-mukava hetki.”

Tiina Perkiö, s. 1987, Korttesjärvi

- Panula-opiston päätoiminen tuntiopettaja syksystä 2013 lähtien: muskarit, soittoryhmät, mupe-valmennus, viulu- ja alttoviulunsoiton opetusta.
- Opettaa myös Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistossa, Seinäjoen kansalaisopistossa ja pitää MLL:n muskariryhmää Ylistarossa.
- Asuu Seinäjoella.

”Musiikki on elinehto.”

12/2012

Joulukonsertti yhteistyössä Kankaanpään ja Jalasjärven musiikkiopistojen kanssa. Eelis Panulan 120-vuotisjuhla.

1/2013

Tuija Mäkiranta kannatusyhdistyksen puheenjohtajaksi.

8/2013

Tiina Perkiö muskari- ja viulunsoiton opettajaksi. Panulaopisto luopuu pääsykoikeista oppilaaksioton yhteydessä.

Musiikki tärkeä osa elämää

Anita Ekola, Antti ja Annika Ekola

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

"Tasosuoritusten suorittamiset kuuluivat huippuhetkiin." Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

"Ei ole jäänyt mieleen mitään ylitsepääsemätöntä asiaa."

Ekolan perheyhteessä soittavat Anita Ekolan lisäksi hänen lapsensa Annika ja Antti. Kuva: Jyri Ekola

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

"Kyllä joskus, kun katsoo omia lapsia Panula-opiston oppilaina. Ja hyvällä niitä aikoja muistelen."

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

"Musiikki kuuluu tärkeänä osana elämäämme. Laulan kuorossa ja soitan huilua eri kokoonpanoissa. Sekä perheyhteenäkin olemme useasti esiintyneet."

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

"Musiikki on rikastuttanut elämää paljon. Musiikin myötä on tullut uusia ystäviä ja esiintymisiä on ollut niin kotimaassa kuin ulkomaillakin."

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

"Äitini on soittanut nuorena pianoa ja nykyään hän laulaa kuorossa. Poikani soittaa kitaraa ja pianoa sekä vanhempi tyttäreni huilua ja pianoa, molemmat laulavat myös kuorossa. Nuorempi tyttäreni (2v) ei soita vielä mitään, mutta on kiinnostunut kuuntelija ja kokeilija."

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

"En osaa kuvitella elämäni ilman musiikkia. Musiikki antaa niin paljon sekä soittajalle että kuulijallekin."

Millaisia mukavia hetkiä on ollut musiikin opiskelussa?

Antti: "Soittotunnit ja esiintymiset ovat kivoja ja kesän musiikkileirit Keuruulla ovat olleet myös kivoja. Tasokkeetkin ovat hyviä kun siinä pääsee soitossa eteenpäin ja saa uusia haasteita."

Annika: "Soittotunnit ja esiintymiset ovat kivoja."

Mitä musiikki sinulle merkitsee?

Antti: "Musiikki on mukavaa ja rentouttavaa. On kiva soittaa."

Annika: "Musiikki on kivaa kun saa soittaa ja laulaa."

"Musiikki on rikastuttanut elämää paljon."

Anita Ekola, 1973, Teuva

- Huilunsoiton oppilas 1985-1994, opettajina Seppo Goman, Balázs Molnár, Zsófia Gerber, Esko Ruuska.
- Nyt maatalousyrittäjänä Teuvalla, jossa myös asuu.

Antti Ekola, 2004

- Kitaransoiton oppilas vuodesta 2013. Opettajana Timo Kiprianoff.
- Suoritti 2 tasosuorituksen keväällä 2016.

Annika Ekola, 2008

- Huilunsoiton oppilas vuodesta 2016. Opettajana Jenni Ahonen.

 12/2013
Pianistien matka Unkariin, Suomen suurlähetystöön.

 4/2014
Panula-opistolaisten ja jalasjärvisien soittajien yhteinen orkesteri PaPuJa! puhallinorkestereiden SM-kilpailujen neljäs (C-sarja).

 6/2014
Jussi Valkama Sata-Häme soi Kultainen harmonikka -kilpailun finalistina.

”Opin valtavasti niin elämästä kuin musiikistakin”

Vastauksena siihen, mitä musiikki merkitsee, Juha Hautaluoma lainaa J. Alfred Tannerin sanoja: ”Laulu on iloni ja työni.”

Opistoaikoja hän muistelee usein, muun muassa salin hyvää akustiikkaa ja ennen kaikkea Seppo Torpoa, joka Juhan mukaan oli taiteilija joka solullaan, ja jolta hän oppi sekä musiikkia että elämää. ”Arvostin häntä silloin ja arvostan häntä elämäni loppuun saakka. Opettajan tarinat olivat tärkeitä - ne niin rentouttivat tunnelmaa opetuksen keskellä. Muistan kaikkea pelkästään lämmöllä.”

Torpo säesti Juhaa monilla keikoilla, joista joskus sai jopa palkkaa. ”Kun meni hyvin, Seppo tuli ja sanoi, että sinne se meni. Ajattelin, että mitä, sinne päinkö vain hä. Mutta se ilmeisesti tarkoitti, että se esitys meni yleisöön. Joskus Seppo oli myöhässä, joskus mahani oli liian täynnä laulaakseni. Seppo sanoi, että se kyllä korjaantuu”, Juha kuvailee niitä ei-niin-mukavia hetkiään.

Vuonna 1999 Maailman musiikin päivänä Juha Hautaluoma ja Seppo Torpo esittivät Tango Illusionin.
Kuva: Alli Hautaluoma

Juha on työskennellyt monien opiston entisten oppilaiden kanssa, kuten Sami Pitkämön, Antti Kleemolan, Pekka Pitkäkosken, Jonna Pirttijoan, Eveliina Uiton ja Kimmo Männyksen kanssa. ”Parhaiden kanssa on helppo työstää. Emme olleet tuttuja opiskeluaikoina, mutta olemme ajautuneet yhteen, musiikin ääreen. Sitä kuin haistaa toisensa. Jopa Jorma Panulalta olen saanut kirjallista ja sanallista palautetta rallatteluistani, välillä Kauhajoen Krouvin pihalla ja välillä s-postilla. Kontaktia kaikki!”

Juha Hautaluoma vuoden 2016 Kriuhnaasujen avajaiskonsertissa.
Kuva: Joel Riskumäki/kulttuuritoimen arkisto

Hautaluoman suvussa musiikki tuntuu olevan sukuvika, sillä hänen toinen paappansa on soittanut viulua, toinen haitaria ja mummo on laulanut. ”Vanhempani ovat musiikallisia. Isoiskoni lauloi kuoroissa. Poikani soittavat trumpettia ja haitaria. Ovat päteviä. Isä on ylpeä.” Ja millaista sitten olisi elämä ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? ”Tylsää kuin pilvinen päivä.”

”Arvostin häntä (Seppo Torpo) silloin ja arvostan häntä elämäni loppuun saakka.”

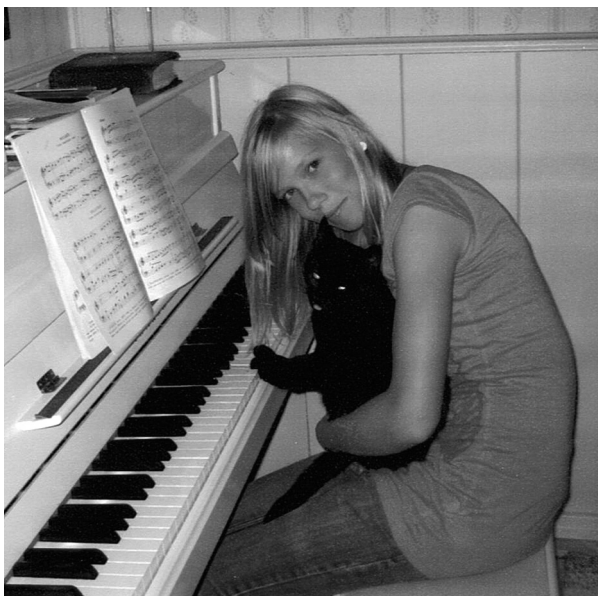
Juha Hautaluoma, s. 1981, Kauhajoki

- Lauluoppilas 1998-2000, opettajana Seppo Torpo
- Nyt sivutyönä laulaminen. Asuu Laihialla.

Musiikki on voimavara

Jo Kaisa Hemmingin päiväkirjamerkinnot osoittavat, että Panula-opisto oli kymmenen vuoden ajan iso osa hänen elämäänsä. ”Luin juuri vanhoja päiväkirjojani ja valehtelematta joka päivä olin kirjoittanut jotain soittamiseen tai musiikkiin liittyvää. Merkinnot eivät olleet aina yltiöpositiivisia, mutta niistä näki, että Panula-opistolla oli iso osa elämässäni. Oikeastaan vasta Panula-opisto -ajan päättyessä ja Helsinkiin muuttaessa tajusin, että onpas outoa kun ei ole enää soittotunteja ja aktiivista harjoittelua. Oli tyhjä olo.”

Kaisa Hemminki vuonna 2009. Kuva: Sara Rajala

Kaisalle musiikki on voimavara, jonka avulla voi rentoutua, keskittyä, kehittää itseään, aktivoitua tai purkaa tunteita. ”Olisin varmasti hyvin erilainen ihminen, jos en olisi viettänyt lapsuutta ja nuoruutta musiikin parissa. Soittaminen ei ollut vain harrastus joskus lapsuudessa vaan se on asia, jonka vaikutus jatkuu koko elämän ajan.”

Opisto-aikaan sisältyy monia hienoja hetkiä: kappaleiden oppiminen, oma kehitys, onnistuneet tasosuoritukset ja oppilaskonsertit. ”Myös yhteissoitto ja orkesterikokemukset kuuluvat parhaimpien kokemusten joukkoon. Opettajat olivat myös ihan huippuja.”

Kaisan mieleen ei tule rankkoja hetkiä, vaikka etenkin lukioaikana pientä stressiä tuotti koulun ja soittoharrastuksen yhteensovittaminen. Toisinaan esitystilanteet eivät olleet mukavia. ”Nykyään olen kiitollinen siitä, että opistossa oli mahdollisuus kehittää omaa esiintymistään ja itsevarmuuttaan esiintyjänä.”

Kaisa Hemminki, lakki ja huilu vuonna 2014.
Kuva: Sara Rajala

Tällä hetkellä Kaisa ei soita aktiivisesti, mutta kuuntelee musiikkia laidasta laitaan tosi paljon. ”Olen suunnitellut aloittavani soittoharrastuksen uudestaan jossain muodossa, mutta opiskelu ja muu elämä on vienyt jotenkin painopisteen pois musiikista. Pitäisi vain raivata sille tilaa.” Opisto-aikojaan Kaisa muistelee usein, ja etenkin opettajiin sekä soittotuntejaan lämmöllä. ”Panula-opisto oli minulle aikanaan iso osa elämää, joten välillä on aika haikeakin olo. Äidille olen enemmän kuin kiitollinen, että hän alkujaan raahasi minut Panula-opistoon.”

”Soittaminen ei ollut vain harrastus joskus lapsuudessa vaan se on asia, jonka vaikutus jatkuu koko elämän ajan.”

Kaisa Hemminki, s. 1995, Teuva

- Huilunsoiton oppilas 2004-2014, opettajina Jenni Ahonen ja Maria Pihlajaniemi.
- Pianonsoiton oppilas 2010-2014, opettajana Katalin Berkiné Kothencz.
- Nyt teologian opiskelija Helsingin yliopistossa, asuu Helsingissä.

3/2016

Lakeus soi- alueellinen pianokilpailu, järjestettiin Kauhajoella.

8/2016

Tibor Lakner vaskisoitinten opettajaksi

8/2016

1.8. Niina Kiprianoff Panula-opiston lisäksi kansalaisopiston rehtoriksi. Marita Ylevä aloittaa apulaisrehtorina.

Musiikki nykyään harrastus

Jaakko Puntila

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Kaksi asiaa nousee mieleen: opiston pianokilpailun voitto vuonna 2000 sekä suuri viihdekonsertti vuonna 2007.”

Jaakko Puntila konsertoimassa opistolla lukuvuonna 2007-2008. Kuva: Mariitta Puntila

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Kotona harjoittelu ei aina kiinnostanut ja tein sitä usein hyvin vastahakoisesti.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Ei juuri muuten kuin siten, että sitä aikaa saan kiittää nykyisistä soittotaidoistani.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Musiikki on nykyään harrastus; säestän säännöllisesti lauluryhmää sekä seurakunnan yhteislauluja.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”Ei ole.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

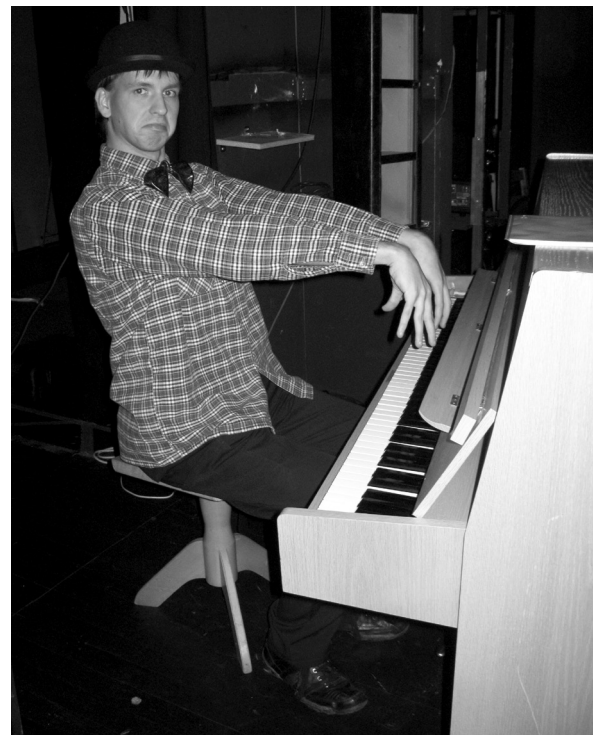
”Kouluaikana esiinnyin jokaisessa koulun juhlassa. Nykyään olen seurakunnan vakiosäestäjä.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Molemmat vanhemmat ovat harrastaneet musiikkia nuorempina, mutta se on sittemmin jäänyt lähes kokonaan pois kummallakin.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Erittäin vaikea kuvitella. Toki haluan ajatella, että osa soittotaidoistani on luonnollista lahjakkuutta, mutta en usko, että olisin ruvennut kunnolla harrastamaan musiikkia ilman sen opiskelua.”

Jaakko Puntilalle musiikki on nykyään säännöllinen harrastus. Kuva: Eero Puntila

Jaakko Puntila, s. 1990, Jurva

- Pianonsoiton oppilas 1998-2009, opettajina István Kollár, Sigita Hirvi, Tatjana Kuivinen, Aranka Papp, Antti Mikkonen, Gyula Lukács.
- Musiikin teoriaa opettivat lisäksi Essi Hyvärinen ja Markku Viitasaari.
- Nyt tietotekniikan diplomi-insinööri -opiskelija Vaasan yliopistossa ja työssä ohjelmistokehittäjänä Wapice Oy:ssä.
- Asuu Jurvassa.

Maailmaakin parannettiin

Opistosta saatu soittotaito on kiva lisä Hanna Oja-Nisulan elämässä. Se auttaa häntä myös nykyisessä työssä. Opistoaikaisia huippuhetkiä hänelle olivat orkesterireissut ja opistolla hengailu kavereiden kanssa. ”Ja toki itsensä ylittäminen niin, että oppi joitakin vaikeita sormituksia ja kriittisellä hetkellä joskus onnistui – se on jäänyt mieleen hyvänä.”

Epäonnistumiset koesoitoissa ja kappaleen unohdus kesken tutkinnon eivät tuntuneet mukavilta. Tunnelle pelotti mennä silloin, kun ei ollut harjoitellut läksyjä kunnolla. ”Opettaja oli myös vaativa, varsinkin Balázs, mutta se oli hyvä asia.”

Vaikka opisto vei suuren osan Hannan vapaa-ajasta, hän muistelee sitä mukavana ajanjaksona. ”Se vei ainakin maanantai-, tiistai- ja perjantai-illat, välillä varmaan joka arkipäivän ja viikonloput. Oli tiivistä, mutta yhteyden ja ystävyyden takia antoisia aikoja. Oli kiva hengailua kirkolla ja opistolla koulun ja harjoitusten välissä.” Sinfoniaorkesterissa Hanna koki hyvää yhteismininkiä. ”Taukojen aikana, kesken biisin, tuli myös parannettua maailmaa vieruskaverin kanssa.”

Hanna Oja-Nisula siskonsa Tuija Niemistön kanssa 1980-luvun lopulla. Kuva: kotialbumi

Hanna Oja-Nisula, s. 1975, Kauhajoki

- Huilunsoiton oppilas 1986-1994, opettajina Seppo Goman, Balázs Molnár, Zsófia Gerber. Saksofonioppilas 1993-1994, opettajana Seppo Goman. Lisäksi säveltäpailua ja teoriaa Seppo Torpon, Gyula Lukácsin ja Harri Mäkisen johdolla. Mukana sinfonia- ja A-puhallinorkestereissa sekä puhallinkvintetissä, johtajana Ferenc Tóth ja Gyula Lukács.
- Nyt työskentelee pappina Tansanian Mwanzassa, missä myös asuu.

”Musiikki hallitsee elämäni”

Ferenc Tóth

Millaiset olivat sinun huippuhetkesi täällä opettaessasi?

”Matkat Puhallinorkesterin kanssa 1990-luvulla ja sinfoniakonsertit. Lisäksi joka vuosi sinfoniaorkesterin kanssa Jorma Panulan kapellimestarikurssi ja itsenäisyyspäivänä Sibeliuksen Finlandia-hymni joskus 1995. Myös Parlamentin vierailu Kauhajoella.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se edelleen ammattisi vai harrastus? Kuunteletko?

”Musiikki hallitsee elämäni.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden ja/tai -opettajien kanssa? Jos on, niin millaisia?

”Olen pitänyt yhteyttä entisten opiskelijoiden kanssa.”

Ferenc Tóth ja puhallinorkesteri Just 4you -levyn äänitystuolla syksyllä 1990. Kuva: Irja Niinimäki

Onko mieleesi jäänyt anekdootteja tai sattumuksia opetusajaltasi? Millaisia?

”Työskentelin suurimman osan elämäni Kauhajoella, ja pohjalaisissa on paljon hyviä ystäviäni. Ja nyt opiskelijani ovat ympäri Suomea. Totta kai on niin paljon muistoja, että tässä ei ole riittävästi niille tilaa.”

Ferenc Tóth, s. 1956, Unkari

- Opiskeli Ferenc Liszt Akatemiassa Unkarissa.
- Vaskisoitinten opettaja ja orkesterinjohtaja 1988-2003.
- Nyt asuu Unkarissa.

Soitto-oppia isän tekemällä viululla

Kun Olli Alanko keskittyy työhönsä, taustalla soi klassinen musiikki. Hyvin usein klassinen ei vain soi, vaan Olli soittaa sitä itse – viulunsoitto on hänen tärkein harrastuksensa, joka merkitsee hänelle hyvin paljon, ja sen opiskelu on vaikuttanut Ollin elämään suuresti. ”Sillä on ollut suuri positiivinen vaikutus sosiaalisesti, emotionaalisesti ja käytännön valintojen kannalta, se on vaikuttanut osaltaan jopa asuinpaikan valintoihin.” Harrastuksen myötä hänelle on tullut monia ystävyysuhteita ja hän on tutustunut moniin mielenkiintoisiin ihmisiin niin kotimaassa kuin USA:ssa asuessaan.

Opistoajoiltaan hän ei muista yhtään rankkaa hetkeä tai tapahtumaa. Sitä vastoin hauskoja hetkiä on ollut paljon. ”Muun muassa Unkarin matkalla vuonna 1986, kun juostiin hotellin talonmiestä pakoon uima-altaasta keskiyön jälkeen.”

Ollin kaikki kolme tyttäretä soittavat jotain, vanhin pianoa sekä oboeta, toinen kaksossisaruksista viulua sekä pianoa ja toinen selloa sekä pianoa. Lapsuudenkodissa musiikki oli läsnä siten, että äiti lauloi kirkkokuorossa ja isä rakensi viuluja. ”Isä teki minunkin viuluni, joka on nyt tyttärelläni.”

Olli ei osaa kuvitella elämäänsä ilman musiikkia eikä elämäntapaa ilman sen harrastamista. ”Voisihan se olla, että harrastaisin jotakin muuta soittamisen sijaan, laulamista ehkä.”

”Musiikin opiskelulla on ollut suuri positiivinen vaikutus sosiaalisesti, emotionaalisesti ja käytännön valintojen kannalta, se on vaikuttanut osaltaan jopa asuinpaikan valintoihin.”

Olli Alanko, s. 1966, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 1975-1986, opettajina Ritva Valkama, Airi Venetjoki, Martti Mahlamäki, Ritva Talvitie ja Mariann Hercegh.
- Pianonsoiton oppilas 1980-1981, opettajana Arto Panula.
- Opiskellut myös 1988-1989 Sibelius-Akatemiassa harjoitteleoppilaana.
- Soittanut Polyteknikkojen orkesterissa 1987-1992, Yhdysvalloissa mm. paikallisorkestereissa New Yorkin Rochesterissa. Nykyään soittaa seinäjokisessa Aventura De Arcos -jousiorkesterissa.
- Nyt työskentelee omassa sähkösuunnitteluyrityksensä Insinööri-toimisto Alanko Oy:ssä Kauhajoella. Asuu Kauhajoella.

”Onneksi jaksoin sinnikkäästi jatkaa”

Johanna Mäntylä on kiitollinen ala-asteaikaiselle opettajalleen Vesa Viitasaarelle, joka kannusti hänet soitto-oppilaaksi. ”Ilman Vesa Viitasaaren kannustusta en olisi varmaan koskaan alkanut soittamaan.” Johannan mukavin muisto opistosta liittyy jo aikaan ennen hänen omaa opistoikaansa, kun hän pääsi äitinsä kanssa huoltojoukoissa konserttimatkalle Unkariin, orkesteriin kun kuului Johannan tuubaa ja saksofonia soittava isovelji Miika Saarikoski. Opistoaikaiset mukavat muistot ovat soittamisista sinfonia-orkesterissa ja muissa pienissä kokoonpanoissa. Myös soitotunneista Johanna piti. ”Kaikki opettajani olivat erittäin mukavia.” Rankkana hän muistaa teorian opiskelun. ”Teini-iässä harjoittelu oli muutenkin hieman väkinäistä, mutta onneksi jaksoin sinnikkäästi jatkaa.”

Musiikki on edelleen vahva osa Johannan elämää. Hän pitää työssään suurena vahvuutenaan erikoistumista musiikkiin, jota hän myös opettaa koulussaan. Vapaa-aikanaan hän käy eri kokoonpanojen keikoilla. ”Itse en tällä hetkellä soita muuta kuin omaksi ilokseni. Silloin tällöin tulee keikkoja juhlatilaisuuksiin.” Perheessä kuitenkin musiikki soi, sillä Johannan molemmat lapset käyvät Oulun konservatorion musiikkileikkikoulussa, ja hänen kuusivuotias poikansa on aloittanut rumpujen soiton. Johanna kokee saaneensa Panula-opistosta hyvän pohjan musiikin opiskelulle.

Johanna Mäntylä toimii musiikkiin erikoistuneena luokanopettajana Oulussa. Kuva: Raija Ahvenjärvi

Johanna Mäntylä (o.s. Saarikoski), s. 1979, Kauhajoki

- Huilunsoiton oppilas 1989-1995, opettajina Balázs Molnár, Zsófia Gerber ja Seppo Goman. Teoria- ja pianotunteja Gyula Lukácsin johdolla. Kodály-ryhmässä 1986.
- Panula-opiston jälkeen opiskelua Oulun musiikkilukiossa, Oriveden opiston musiikkilinjalla sekä luokanopettaja-opinnot sivuaineena musiikki.
- Nyt luokanopettajana ja asuu Oulussa.

”Saan äänen joka instrumentista”

Ajanhallintaa, tavoitteellisuutta, keskittymistä, uutteraa työntekoa, harjoittelua ja periksiantamattomuutta – tätä kaikkea musiikin opiskelu on Merja Jämsälle opettanut. ”Aina ei ihan kaikki jutut nappaa, mutta kannattaa vaan aloittaa ja saattaa loppuun, sillä lopussa kiitos seisoo.”

Merjan monista opiskeluajan huippuhetkistä mieleen tulee Kurikan Speleihin osallistuminen Liisa Valkaman johdolla. ”Meitä oli nuoria soittajia – jouset, harmoni sekä nuoria tanhuajia. Minä olin mukana tämmäämässä harmonilla. Ritva Talvitie näytti, millä tyyllillä pitää tämmätä, ja hyvin meni. Saimme palkinnonkin, pronssisen lintupatsaan – onkohan se jossain Panula-opiston tai kaupungintalon tiloissa?”

Aktiivisella tytöllä oli muitakin harrastuksia, muun muassa kuoroa ja kerhon ohjausta, joten joskus väsytti. ”Kun oli tullut liian vähän harjoiteltua kotona, niin opettaja oli närkästynyt, mutta en muista niitä mitenkään ikävinä vaan pelkästään asiaan kuuluvina, normaaleina juttuina.”

Vanhemmat kannustivat jatkamaan

Teini-iässä tuli halu lopettaa soittaminen kokonaan, mutta vanhemmat eivät lupaa antaneet. ”Olen todella kiitollinen vanhemmilleni, etteivät antaneet periksi, koska sen jälkeen sain uutta motivaatiota, edistyin hienosti ja menestystäkin tuli.” Merja on iloinen siitä, että vanhemmat kantivat vastuun, eivätkä lykanneet päätösvaltaa alaikäiselle. Hänellä on musiikkikouluosaston päättötodistus pääaineenaan piano.

Nykyäänkin musiikki merkitsee Merjalle paljon. Musiikkiopistosta hän sai hyvät ja monipuoliset opit ja taidot niin soittamiseen, teoriaan kuin musiikkitietoon. ”Minusta on mukavaa, että saan äänen joka instrumentista ja pystyn hetken näpelöinnin jälkeen soittamaan jo tunnistettavasti vaikka Jaakko kullan.”

Musiikki on kulkenut Merja Jämsän suvussa. Paappa Valde Ontto-Panula soitti viulua ja isä-Jussilla oli nuoruudessaan oma bändi kotikylällään Ikkeläjärvellä. Hän myös lauloi Laulu-Jusseissa. Myös Merjan lapset, Antti ja Adeliina, ovat opiskelleet musiikkia, ja Antti-pojalla on menestyvä bändi.

”Olen todella kiitollinen vanhemmilleni, etteivät antaneet periksi.”

Merja Jämsä on iloinen siitä, että hetken näpelöinnin jälkeen pystyy soittamaan millä instrumentilla tahansa vaikka Jaakko kullan.

Kuva: Adeliina Jämsä

Merja Jämsä (o.s. Ontto-Panula), s. 1963, Kauhajoki

- Pianonsoiton oppilas 1968-1980, opettajina Helena Viertola, Kaarina Palmu, Risto Lehtinen, Alberto Claramunt, Zsolt Hercegh, Ritva Kuoppamäki, Erkki Jukkola, Sirkku Jalonen ja hetken aikaa myös V.J. Marttila. Sivuaineena viulu, jossa opettajina Liisa Valkama, Airi Venetjärvi ja Aatos Rintakoski.
- Nyt Verohallinnon palveluksessa vuodesta 1987, tällä hetkellä apulaisjohtaja vastualueenaan yritysverotuksen tukipalvelut. Asuu Helsingissä.

Vahva pohja ammattiopinnoille

Minna Grönthal

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Panula-opistoon liittyy monia huippuhetkiä. Yksi huippuhetki oli jo se kun pääsin musiikkiopiston oppilaaksi. Huippuhetkenä muistan myös kun sain perustason päättötodistuksen huilusta, sekä myöhemmin musiikkiopistotason päättötodistuksen laulusta. Yksi musiikkiopistojen kohokohta oli nuorisomusikaali Veri vetää, vuonna 2002.”

Minna Grönthal esiintyi Panula-opiston konsertissa helmikuussa 2008. Säestäjänä toimi Päivi Kantanen. Kuva: Panula-opiston arkisto

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Jännitin esiintymistilanteita aika lailla, vaikka kuitenkin nautin niistä. Koin kurssitutkinnot aina pelottavina ja stressaavina tilanteina. Musiikin teorian opinnot olivat kaikkein työläimpiä, vaikka opettaja olikin huippu!”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Opistoajat ovat mielessä useinkin. Muistoni ovat lämpimät, ja Panula-opisto aika loi vahvan pohjan myöhemmille musiikin ammattiopinnoille.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Musiikki on minulle elämäntapa ja ammatti.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”Kontakteja on jonkin verran, esimerkiksi nykyisissä opinnoissani Sibelius Akatemiassa on muitakin Panula-opiston ’kasvatteja’, ja se on jo hienoa – ollaan samoista lähtökohdista ja samaa porukkaa.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämääsi vaikuttanut?

”En osaa kuvitella elämääni ilman musiikin opiskelua. Musiikinopiskelu lapsuudessa ja nuoruudessa on ollut koko ajan läsnä, ja vaikuttanut monilta osin elämääni.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua?

”Kyllä oli, mutta ei musiikkiopistossa vaan vapaammin harrastan.”

Osaatko kuvitella elämääsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”En osaa kuvitella elämääni ilman musiikkia.”

”Nykyisissä opinnoissani on muitakin Panula-opiston ’kasvatteja’, ja se on jo hienoa – ollaan samoista lähtökohdista ja samaa porukkaa.”

Minna Grönthal (o.s. Vilén), s. 1985, Kauhajoki

- Huilunsoiton ja laulun opiskelija 1995-2007, useita opettajia.
- Nyt laulaja ja laulunopettaja, opiskelee myös laulun maisterinopintoja Sibelius-Akatemiassa. Asuu ja toimii pääkaupunkiseudulla.

Kokonaisuus kantaa

Seppo Horttana on puhaltanut niin paljon, että torvin on suoristunut. Tällaisen hän sai lahjaksi syyskuussa 2010 Lapuan musiikkiopistosta jäädessään eläkkeelle. Hän työskenteli Lapualla tasan 40 vuotta. Kuva: Foto-Olli

Seppo Horttanan opettajavuosina ryhmäopiskelu hoidettiin kansalaisopiston ja yksinopetus musiikkikoulun kautta – kansalaisopisto kun ei voinut opettaa alle 16-vuotiaita. Yhteistyö sujui niin, että kumpi apua ja rahaa sai, se sitä otti.

Puhallinmusiikkioppilaita tuolloin riitti. Siitä huolehti peruskoulun opettaja Vesa Viitasaari, joka pani oman luokkansa soittamaan puhaltimia ja joka syötti oppilaita musiikkikouluun. ”On ehdoton edellytys tehdä niin kuin Vesa teki”, Seppo toteaa.

Kauhajoen vuosiltaan hän muistelee paikkakunnan musiikkipersoonia, kuten Asko Tynjälää ja kansamusiikkipuolelta Aino Äijöä. Oppilaistaan muistiin ovat muun muassa jääneet muusikon uralle jatkaneet trumpettisti Arto Panula ja kontrabasisti Timo Turja.

Sepon mukaan hyvä musiikkiopetus koostuu yksinopetuksesta sekä soittamisesta niin pienemmissä kuin isoissa ryhmissä. Silloin kokonaisuus kantaa hyvin eteenpäin. ”Toiminnallista puolta musiikkiopintoihin on saatava. Se vain, että miten sellainen toiminta organisoidaan - kuka sen tekee ja millä ajalla.”

Kun nuoren into soittamiseen alkaa hiipua, opettajan on hyvä kokeilla erilaisia tapoja saada oppilas jatkamaan. ”Eräs oppilaani sanoi lopettavansa. Sanoin, että tuu nyt ensimmäiselle tunnille Niin hän tuli ja jatkoi soittamista.”

Sepon kodin seinät ovat viuluja täynnä. Niitä ovat tehneet niin hänen isänsä kuin hän itse. Isä hänet aikanaan musiikkiurallekin houkutteli. ”Jurvan soittokunnassa tarvittiin soittajia, niin isä sanoi, että mene sinne.”

”Jurvan soittokunnassa tarvittiin soittajia, niin isä sanoi, että mene sinne.”

Seppo Horttana

- Vaskipuhaltimien opettaja 1974-1980.
- Nyt eläkkeellä
- Asuu Seinäjoella.

”Uuden kappaleen harjoittelu pitää mielen virkeänä”

Veli Ikkeläjärven mielestä musiikki itse soitettuna ja laulettuna antaa paljon enemmän kuin sen kuuntelu. ”Uuden kappaleen harjoittelu pitää mielen virkeänä ja antaa onnistumisen elämyksiä.” Vaikka musiikki ei ole ammattina, on se vahvasti läsnä jokapäiväisessä elämässä. ”Soitan pianoa omaksi ilokseni. Olen soittanut ja laulanut kaikissa omissa perhejuhlissani eli häissä ja lasten ristiäisissä. Joskus soitan ja laulan lähisuvun hautajaisissa. Olen pari vuotta sitten aloittanut uuden lauluharrastuksen, ja laulan nykyään Kauhajoen kirkkokuorossa ja toimin tarvittaessa myös tenorin ja basson ääntenharjoittajana pianolla.”

Velin mielestä samaan aikaan hänen kanssa opiskeluiden taso oli todella hyvä kaikissa soittimissa. Oli hieno

kuunnella esimerkiksi sinfoniaorkesterin hienoa sointia. ”Harjoittelu oli todella kurinalaista.”

Veli opiskeli pianonsoittoa yli kymmenen vuotta. Viulunsoitto loppui yhden lukuvuoden jälkeen. ”Viulunsoitonopettajallani oli tapana näpättää jousellaan sormilleni, jos soitin väärin. Pelkäsin mennä tunneille ja lopetinkin viulunsoiton heti yhden vuoden jälkeen.”

Viimeisestä pianonsoiton opettajastaan Zsolt Herceghistä Veli piti erittäin paljon. ”Hän laittoi minut soittamaan täysin erilaisia kappaleita kuin aiemmat opettajani. Soitin josain kevätkonsertissa muistaakseni jonkin hankalan Béla Bartókin kappaleen, ja kun se meni hyvin, niin onnistumisen tunne oli hieno.”

Pianonsoitto on edelleen Veli Ikkeläjärven rakas harrastus.

Kuva: Veli Ikkeljärvi

Veli Ikkeljärvi, s. 1966, Kauhajoki

- Pianonsoiton oppilas 1973-1984, opettajina Helena Viertola, Erkki Hermasvuori, Sirkku Jalonen, Ritva Kuoppamäki, Päivi Pääkkönen, Zsolt Hercegh. Viulunsoiton oppilas 1976-1977, opettajana Liisa Valkama. Lauluoppilas 1983-1984, opettajana Seppo Torpo.
- Nyt yrittäjä Kauhajoella, jossa myös asuu.

”Vaikka musiikki ei ole ammattina, on se vahvasti läsnä jokapäiväisessä elämässä.”

Säntillisyyden oppimista

Hanna Eloranta sai musiikkikoulusta saamastaan opetuksesta hyvät eväät elämäänsä. Ilman musiikkia hän ei elämäänsä voisi kuvitella. Nykyään se on tärkeänä osana lähinnä kuunnellen ja välillä pianoa tai haitaria soittaen.

Opistoaika opetti hänelle säntillisyyttä. ”Pukeutuminen tuli silloin olla esiintymissä asiallinen.”

Opettajat olivat Elorannan mielestä määrätietoisia. ”He antoivat hyvin suoraa palautetta, jos ei ollut harjoitellut heidän mielestään riittävästi.”

Huippuhetkistään hän muistaa orkesterin matkan Unkariin ja siellä esiintymiset. Musiikkikoulua kävivät myös Hannan nuoremmat kaksosveljet, jotka ovat soittamista jatkaneet. Hannan askel kulkee taas Panula-opistoon, sillä hänen kolmivuotias tyttärensä käy nyt toista vuotta musiikkileikkikoulua. ”Siellä käy myös samassa orkesterissa soittanut henkilö oman lapsensa kanssa.” Musiikki on antanut Elorannalle erilaisia mahdollisuuksia kokeilla omia siipiä.

Hanna Eloranta yhdessä veljensä Markuksen (vas) ja Matin kanssa vuonna 2006. Kuva: perhealbumi

”Askel kulkee taas Panula-opistoon”

Hanna Eloranta, s. 1979, Kauhajoki

- Sellon- ja pianonsoiton oppilas 1988-1997, opettajina Klára Zsiros sellossa, Katalin Berkiné Kothencz pianossa, Gyula Lukács teoriassa ja Ferenc Tóth sinfoniaorkesterin johtajana.
- Nyt vastaava ohjaaja ikäihmisten palveluasumisyksikössä, asuu Kauhajoella.

Musiikki elämäntapa

Jukka Pitkänen

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

"Pidin orkesterissa soittamisesta ja reissut olivat kivoja."

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

"Ei tule mieleen rankkoja hetkiä. Ainoastaan, että pianonsoitonopettajien tiheähkö vaihtuvuus ei ollut aina niin mukavaa."

Oliko perheessäsä musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

"Vanhemmat harrastivat musiikkia jonkin verran ja veljeni on myös musiikkialalla. Poikamme harrastavat musiikkia Sibelius-opistossa täällä Hämeenlinnassa. Aatto soittaa sähkökitaraa ja Aaropekka trumpettia."

Triosoittoa Vesa Viitasaaren (oik.), Olli Viitasaaren ja Jukka Pitkäsen voimalla. Taskulamppua kannattalee Timo Pitkänen. Kuva: kotialbumi

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin miettein?

"Lähinnä lapsuusmuistoina, hyviä muistoja."

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

"Teen musiikkia ammatikseni ja musiikki on minulla tärkeä osa elämäni, lähinnä elämäntapa."

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

"Pidämme edelleen yhteyttä vanhojen bändikavereitten kanssa ja esimerkiksi soitimme pari vuotta sitten Kauhajoella Bluesrupiamassa tätä keikkaa varten kasatussa kokoonpanossa."

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

"En osaa. Panula-opistosta sain aikoinani hyvät eväät, joilla pystyin hakeutumaan musiikin ammattiopintoihin."

Jukka Pitkänen soittaa Petri Keinonen Bändissä. Kuvassa hän on toinen oikealta. Kuva: Yrjö Vaivila

”Panula-opistosta sain aikoinani hyvät eväät joilla pystyin hakeutumaan musiikin ammattiopintoihin.”

Jukka Pitkänen, s. 1968, Kauhajoki

- Pianon- ja trumpetinsoiton oppilas 1975-1987, opettajina pianossa mm. Kaarina Palmu, Erkki Jukkola, Aatos Rinta-Koski, Ritva Kuoppamäki ja Eija Pinomäki. Trumpetinsoiton opettajina Vesa Viitasaari ja Raine Koivisto.
- Nyt trumpetinsoiton opettaja Hämeenlinnassa, Sibelius-opistossa. Asuu Hämeenlinnassa.

”Positiivisia ja lämpimiä muistoja”

Miika Saarikoski

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Huippuhetket liittyvät puhallinorkesteritoimintaan ylipäätensä ja esiintymismatkoihin Israeliin ja Unkariin.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Olen ammatiltani musiikinopettaja ja keikkailen myös melko säännöllisesti erilaisissa kokoonpanoissa soittaen koskettimia ja saksofonia.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”Meillähän on tämä Kauhajoki All Star -bändi, jonka kanssa keikkailemme aina välillä Bluesruupiamassa Kauhajoella. Jokainen bändin soittaja on entisiä musiikkikoululaisia. Pidämme muutenkin yhteyttä säännöllisin väliajoin poikien kanssa.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

”Musiikki on ollut elämässäni 4-vuotiaasta lähtien, jolloin aloitin viulunsoiton. Joten musiikinopiskelu ja musiikki on ollut ja tulee aina olemaan osa minua.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Perheessäni ei ole ollut varsinaisia musiikin harrastajia ennen minua. Äitini toki lauloi joskus kuorossa. Tyttäreni kävi peruskoulun musiikkiluokat soittaen saksofonia. Nuorin tyttäreni on vasta 2-vuotias, mutta hyvin kiinnostunut kaikista kotona olevista soittimista ja laulamisesta. Minulla on kotona kotistudio/musahuone, jossa on kaikki bändisoittimet ja paljon erilaisia soittimia. Poikapuoleni käyvät myös paljon musahuoneessa jammailemassa ja kuuntelemassa musiikkia.”

Nuori Miika Saarikoski tuuban kimpussa. Kuva: kotialbumi

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Ehkäpä nuo kurssitutkinnot olivat vähän epämiellyttäviä ja luonnottomia tilaisuuksia. Teorian opiskelukaan ei aina oikein maistunut.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Positiivisia ja lämpimiä muistoja noihin aikoihin liittyy.”

Miika Saarikoski, s. 1974, Kauhajoki

- Tuubansoiton oppilas 1986-1992, opettajana Raine Koivisto ja Ferenc Tóth.
- Saksofoninsoiton oppilas 1990-1992, opettajana Seppo Goman.
- Nyt työskentelee musiikinopettajana Oulussa, jossa myös asuu.

Muistissa molemmat opettajat

Miika Saarikoski toimii musiikinopettajana Oulussa.
Kuva: Johanna Saarikoski

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”No en osaa kuvitella itseäni mihinkään muuhun ammattiin kuin musiikin parissa työskentelyyn. En siis osaa kuvitella elämääni ilman musiikkia. Opistossa saamani yksityisopetus ja orkesteritoiminta antoivat vahvan pohjan musiikinopiskeluun. Ilman musiikkia jatkaisin sitten varmaan Helmin kortteeria Miikan kortteerina.”

”En osaa kuvitella itseäni mihinkään muuhun ammattiin kuin musiikin parissa työskentelyyn.”

”Alun jännityksen hävittyä sormet soittivat kilpailuohjelman kuin itsestään koskettimilla.” Näin kuvailee Leena Haimilahti viimeisen pianokilpailunsa jälkeistä tunnelmaa, yhtä huippuhetkeään opistossa. Hänestä tuntui hienolta aina hyvin menneen konsertin, kilpailun tai onnistuneen soittotunnin jälkeen. ”Ahkera, joskus vähemmän ahkera, harjoittelu tuotti tulosta.”

Rankkaa oli sovittaa yhteen koulu ja harrastukset. Säännölliselle harjoittelulle ei aina jäänyt aikaa sen vertaa, mitä eteneminen olisi tarvinnut. ”Toisaalta yksilölajissa siitä kärsii vain itse. Esiintymiset olivat jännittäviä, niihin ehkä hie-man tottui vuosien myötä, mutta viimeisten hetkien tunne esiripun takana on jäänyt mieleen.”

Leena muistaa hyvin molemmat opettajansa. Gabriellaa hän kuvailee kannustavaksi ja räiskyväksi opettajaksi, joka tempasi oppilaansa mukaan musiikin tunnelmaan. Katalin muutti Suomeen Leenan opistoaikana ja opiskeli suomea, joten alussa, mutta ei kovin pitkää aikaa, tarvittiin sanakirjaa. ”Hän oli opetustyyliiltään erilainen, maltillisempi ja rauhallisempi. Minulla oli alussa sopeutumista uuteen tyyliin. Tuntui, etten osaa enää yhtään mitään. Alkukankeuden jälkeen pääsimme hyvään yhteisymmärrykseen, pidin hänestä kovasti ja lähetän suuret kiitokset näistä vuosista.” Tällä hetkellä Leenan kummityttö on Katalinin oppilas.

Vaikka Leena soittaa enää vain omaksi ilokseen, hän nauttii siitä. ”Musiikki, erityisesti pianonsoitto, on ollut tärkeä osa elämääni, on yhäkin. Olen todella iloinen, että aikoi-naan aloitin pianonsoiton!”

Leena Haimilahti (o.s. Tamsi), s. 1972, Teuva

- Pianonsoiton oppilas 1984-1991, opettajina Gabriella Simányi ja Katalin Berkiné Kothencz.
- Nyt työskentelee isännöintitoimistossa kirjanpito- ym. talousalan tehtävissä. Asuu Nokialla.

Leena Haimilahti soittaa pianoa nykyään omaksi ilokseen.
Kuva: Esa Haimilahti

Musiikki sydäntä lähellä

Maarit Kiili

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Musiikkikoulussa huippuhetkiä oli esimerkiksi esiintyminen musiikkiopiston konsertissa kaverin kanssa, soitimme nelikätisen pianokappaleen. Mieleen on jäänyt myös osallistuminen televisio-ohjelman kuvauksiin.”

Maarit Kiili pianon kimpussa Minna Kiviharjun (o.s. Harju) kanssa vuonna 1987. Kuva: kotialbumi

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Pianonsoitto vaatii paljon harjoittelua, joka ei aina huvittanut, kun oli paljon muitakin harrastuksia. Hauskana muistona on jäänyt joku matka pianotunnille, kun koitettiin jos jollain konstilla lyhentää liian pitkiä kynsiä, niistä opettaja oli tarkka.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Opistoajat tulevat mieleen mukavina muistoina. Se harmittaa, ettei tullut jatkettua pianonsoittoa pidemmälle. Zsolt oli opettajana vaativa mutta sydämellinen.”

Maarit Kiili (o.s. Rintaluoma), 1976, Teuva

- Pianonsoiton oppilas 1986-1989, opettajana Zsolt Hercegh.
- Nyt yrittäjä tilitoimisto Tietokauha Oy:ssä Kauhajoella, asuu Teuvalla.

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Harrastan pianonsoittoa kotona omaksi ilokseni ja laulan kansalaisopiston kuorossa.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”Lapsuuden ystävän kanssa pidetään yhteyttä vaikkakaan ei enää pianonsoiton merkeissä.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

”Musiikissa on yhtä aikaa luova puoli ja toisaalta musiikin teorian matemaattinen puoli – näille molemmille on ollut käyttöä elämässä muutenkin.”

Maarit Kiiliä harmittaa, ettei jatkanut pianonsoittoa pidemmälle. Kuva: kotialbumi

Oliko perheessäsä musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Molemmat lapseni harrastavat musiikkia, 11-vuotias Inka soittaa pianoa ja 13-vuotias Eero soittaa kitaraa ja rumpuja.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Musiikki on aina ollut elämää rikastuttava ja sydäntä lähellä oleva juttu. Musiikki ilahduttaa, lohduttaa ja yhdistää ihmisiä, en voisi kuvitella elämää ilman musiikkia.”

”Yleisö palkitsi uurastuksen”

Vaikka musiikin opiskelu söi melkein kaiken Mari Rahkolan vapaa-ajan, niin ei se kovin pahalta tuntunut. ”Siihen oli kuitenkin tottunut. Soittotunti saattoi olla kahdesti viikossa, teoria kerran, musiikkitieto kerran ja orkesteri kaksi kertaa. Usein sitten konsertit ym. esiintymiset olivat viikonloppuina. Musiikin teorian opiskelu oli hieman tervanjuontia ja tietysti korpesi, kun jäi päättötodistus roikkumaan yhdestä tutkinnosta. Jännitin todella paljon esiintymisiä ja soittotutkintoja, tämä vain paheni loppua kohti.” Huippuhetkinään Mari muistelee stipendin saamista, reissuja ja konsertteja orkesterin kanssa. ”Kun saatiin joku työläs ja loistokas projekti esityskuntoon, ja yleisö palkitsi uurastuksen suosiota osoittaen.”

Mari Rahkola Zsolt Herceghin oppissa.
Kuva: Antero Taipale

Mari Rahkola pitää oppimaansa nuotinlukutaitoa suuressa arvossa. Kuva: Anna Ryödi

Vaikka sellonsoitto on Marilla jäänyt, musiikin aktiivinen harrastaminen jatkuu ja niistä aktiivisimpana laulaminen. Ilman musiikin opiskelusta saatua vankkaa pohjaa hän epäilee, ettei olisi laulanut oopperakuorossa Ilmajoella. ”Opiskelu on rikastuttanut elämää ja antanut mahdollisuuksia. Toki hyödynnän oppimaani myös työssäni, ja nuotinlukutaitoa pidän suuressa arvossa. Se tuo myös jonkin verran kriittisyyttä kuulemaani kohtaan, ihan kaikki ei kelpaa.”

Panula-opisto pysyy mielessä jo siksikin, että hän syksyllä 2016 palasi sinne opiskelemaan klassista laulua. ”Kyllä silloin nuoruusvuosina se oli tärkeä yhteisö, musiikkikoulu ja sen eri ryhmistä tuli paljon ystäviä, mutta parhaiten ehkä orkesterista.”

Mari Rahkola (o.s. Taipale), s. 1976, Kauhajoki

- Sellonsoiton oppilas 1985-1995, opettajina Zsolt Hercegh, Aki-Ville Marttila ja Klára Zsiros.
- Musiikin teorian opettajina Zsolt Hercegh, Esko Latva-Laturi ja Jorma Talvitie. Musiikkitiedon opettaja Harri Mäkinen.
- Aloitti klassisen laulun opinnot Panula-opistossa syksyllä 2016 Romuald Podlesnyn johdolla.
- Nyt työskentelee kehitysvamma-alalla. Asuu Kauhajoella.

Hyllyssä nippu opistoaikaisia nuotteja

Pikkupoika Ville Paukkonen oli tosi innoissaan, kun kuuli tätinsä soittavan *Für Elisen* niin, että se todella kuulosti musiikilta. ”Tämän innostamana aloin itsekin tapailta koskettimia. Esko-paappa opetti alkeet ja järjesti minut sitten oikeille pianotunneille.” Äidinisä Esko Vainio oli mukana Teuvan kuoro toiminnassa ja soitti monia instrument-

nen musiikki ei ollut vielä kunnolla kolahtanut.”

Opisto-aika päättyi siihen, kun hän lähti Vaasaan IB-luki-oon. Silloin kitaran soittaminen kiinnosti enemmän kuin piano, mutta se tuli takaisin ykkössoittimeksi parikymppisenä. ”Huomasin, että opintojeni ansiosta pystyn ilmai-semaan itseäni pianolla paljon paremmin ja monipuoli-semmin. Parin kaverin kanssa perustimme progebändin Manogurgeil, joka toimi aktiivisesti vii-tisen vuotta ja teki yhden levyn. Nykyään äänittelen kotona digi-taaliraiturilla ja mietin, jos vielä joskus innostuisin soittamaan bändissä.” Entä tulevatko opisto-ajat nykyään mieleen? ”Hyllyssä on nippu nuotteja joita olen opisto-aikoina opetellut, ja silloin täl-löin tulee yhä palattua joidenkin kappaleiden pariin.”

Myös Ville Paukkosen Tarmo-kissa tykkää soittamisesta. Kuva: Ville Paukkonen

teja. Tämä *Für Elisen* soittanut täti on Villen isän puolelta. Suvusta siis on Villen musiikki-innustus lähtenyt. Vaikka siitä ei ammattia tullutkaan, on se Villen rakkain ja tärkein har-rastus edelleen. ”Soittaminen on niin keskeinen osa minua, että en oikeastaan osaa edes kuvitella elämää ilman sitä.”

Opisto-aikaisena huippuna hän pitää sitä, kun pääsi 12-vuotiaana esittämään erään Haydnin pianokonser-ton opiston nuorisoorkesterin säestyksellä. ”Se oli hieno kokemus, yleensä pianistit joutuivat aina esiintymään yksin, ja parikymmenpäisestä orkesterista lähti ihan kun-non soundi.” Harmitusta ja nolouuttakin aiheutti se, kun ei ollut harjoitellut pianoläksyjä kunnolla, ja siitä jäi kiinni. ”Mitään sen negatiivisempia muistoja ei enää parinkym-menen vuoden jälkeen muistu mieleen, vaikka kyllähän se treenaaminen silloin oli usein vähän tympeää, kun klassi-

”Kyllähän se treenaaminen silloin oli usein vähän tympeää, kun klas-sinen musiikki ei ollut vielä kunnol-la kolahtanut.”

Ville Paukkonen, s. 1977, Teuva

- Pianonsoiton oppilas 1985-1993, opettajina Zsolt Hercegh, Gabriella Simányi, Gyula Lukács, Andrea Lukács-Berkes ja Katalin Berkiné Kothencz.
- Nyt työskentelee ohjelmistosuunnittelijana. Asuu Helsin-gissä.

”Pääsi mukaan levytykseen”

Maria Haapamäki uskoo musiikin opiskelun kehittävän ihmistä monella tasolla. ”Se on omanlaistaan aivojumppaa. Samalla kehittyvät esiintymistaidot, tulee uusia ihmissuhteita ja tietenkin musiikki on myös tärkeä itseilmaisun ja rentoutumisen keino.”

Hän on kiittollinen siitä, että hankki perustaidot musiikkiin. Taitoja hän on tarvinnut aikaisemmassa luokanopettajan työssään kuin myös vauvamuskarin ja liikuntaryhmien ohjauksessa. ”Kotona on kiva soittaa lasten kanssa etenkin nyt, kun lapsista vanhin opiskelee huilunsoittoa.”

”Voi paljon!”, Maria vastaa kysymykseen, oliko hänellä huippuhetkiä opistoaikanaan. ”Muistan esimerkiksi, kun äänitimme isolla porukalla Tuuliakka-kappaletta, se oli lapsen mielestä upea juttu. Pääsi mukaan levytykseen! Selviytyminen jännittävistä esiintymisistä tai tutkinnoista oli aina riemullista.”

Maria Haapamäki opistovuotenaan 1989. Kuva: kotialbumi

”On hauskaa, kun opistossa opettaa edelleen moni siltä ajalta tuttu opettaja.”

Maria Haapamäki (o.s. Laine), s.1978, Kauhajoki

- Viulun- ja alttoviulunsoiton oppilas 1987-1993, opettajina viulussa Andrea Simányi sekä Tarja Torpo-Laitila ja alttoviulussa Pauliina Quandt-Marttila ja Paul Oja.
- Nyt laaja-alainen erityisopettaja Kauhajoen koulukeskuksessa. Asuu Kauhajoella.

Maria Haapamäki ja Anna-tytär soittavat duona.
Kuva: Sanna Rauhanoksa

Rankkuus sisältyi Marian liian moniin harrastuksiin, kun soittoläksyjen harjoittelu jäi vähille. ”Myös viulun vaihtaminen alttoviuluksi ei ollutkaan niin helppoa, kuin olin kuvitellut. Harmittaa, etten tuolloin panostanut asiaan kunnonla.” Kun Maria vierailee nyt vanhimman lapsensa kanssa Panula-opiston luokkatiloissa, mielessä vilahtavat monet välähdykset lapsuuden soittotunneilta. ”On hauskaa, kun opistossa opettaa edelleen moni siltä ajalta tuttu opettaja.” Hänen ystäväpiiriinsä kuuluu monia entisiä opistolaisia, ja yhdessä seurataan seuraavan sukupolven etenemistä musiikin maailmassa. ”Olen myös onnellinen, että pystyn, ainakin toistaiseksi, auttamaan omaa lastani soiton opiskelussa.”

Jo Marian lapsuudenkodissa soitto soi, sillä hänen äitinsä on soittanut viulua, ja kaikki sisarukset ovat opiston käyneitä. Vanhimman lapsensa hän toi jo pienenä muskariin. Vaikka Mariasta ei musikkoo tullut, on opisto aika ollut iso ja tärkeä osa hänen lapsuuttaan. ”Luokanopettajan opinnoissani olisin musiikin taitoja joka tapauksessa joutunut hankkimaan, nyt pääsin helpommalla. Olisin myös jäänyt ulkopuoliseksi monista hauskoista bändisoitteluista ja kuroviritelmistä.”

Iso osa elämää

Mari Viertolan elämästä musiikki täyttää ison osan. Hän on järjestämässä Nummirock-festivaalia, joten sen vuoksi hän kiertää paljon festivaaleja, konsertteja sekä muita musiikkitapahtumia ja -seminaareja. Hän laulaa viikoittain niin Kauhajoen kamarikuorossa kuin Lauluuyhtye Nostalgiasa. ”Soitan omaksi iloksi paljon pianoa, joskus bassoa ja silloin tällöin vielä viulua. Musiikkia kuuntelen paljon päivittäin.” Musiikin teorian opiskelua hän kiittelee siitä, että se on auttanut häntä itseksensä opettelemaan uusien soittimien soittamista. Musiikki on Marille rentoutumiskeino ja hyvä vastapaino työlle.

Omien lasten myötä omat muistot opistoajoilta tulevat mieleen jatkuvasti. ”Muistot ovat hyvät. Panula-opistossa opiskelu on ollut iso osa elämääni ja sen arvo omassa musiikillisessa kehittämisessä on ollut korvaamaton. Ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua elämäni olisi paljon köyhempi, siitä puuttuisi paljon.”

Mari Viertola laulaa nykyään lauluuyhtye Nostalgiasa. Kuvassa hän on ensimmäinen oikealta. Kuva on otettu Kauhajoen Kriuhnaasujen aikana vuonna 2016. Kuva: Päivi Hautala

Opistoaikaiseksi huippuhetkekseen hän nostaa Sirkat-orkesterin konserttimatkan Unkariin vuonna 1992. Rankkana hän muistaa ylioppilaskirjoitusten ajan. ”Musiikkiopinnot olivat loppusuoralla, viikko täyttyi kamariorkesterista, sinfoniaorkesterista, viulutunneista ja laulutunneista. Kun vielä samaan aikaan oli lukion ylioppilaskirjoitukset tulossa, se oli rankkaa aikaa.”

Vaikka Mari on perheensä ensimmäinen musiikkiopistolainen, musiikki on ollut läsnä aina. ”Äiti on aktiivinen kuorolaulaja. Tyttäreni ja poikani ovat molemmat käyneet muskarissa ja tänä syksynä (2016) Vili 8v. aloitti kitaransoiton ja Vera 6v. sellonsoiton Panula-opistossa.”

Mari Viertola (o.s. Hauta), s. 1980, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 1988-1999, opettajina muun muassa Paul Oja ja Tarja Torpo-Laitila. Myös lauluopintoja Seppo Torpon johdolla.
- Nyt toimitusjohtaja/yrittäjä tilitoimisto Tietokauha Oy:ssä. Asuu Kauhajoella. Panula-opiston kannatusyhdistys ry:n puheenjohtaja.

Vuonna 1990 Mari kävi naapurikeikalla yhdessä pianoa soittavan Riikka Majurin kanssa. Kuva: kotialbumi

Itsevarmuutta kaikenlaisiin esiintymistilanteisiin

Jääkylmät sormet ja miljoonat mokat ovat jääneet Milka Niemisen mieleen oppilaskonserteista. ”Ne eivät jostain syystä ikinä muuttuneet helpommiksi, vaan jännitin niitä aina ihan kauheasti. Myös teorian opiskelu aiheutti välillä paljonkin päänvaivaa.”

Näiden esiintymiskokemusten hyöty on kuitenkin iso, sillä niiden kautta Milka on saanut paljon itsevarmuutta erilaisiin esiintymistilanteisiin. Parhaat muistot liittyvät yhdessä Dóra Lukácsin kanssa tehtyihin ensemble- ja kilpailumatkoihin, ja siellä erityisesti Dóran kanssa soitettu nelikätiset ja kahden pianon kappaleet. ”Ne olivat hauskoja hetkiä.”

Milka Nieminen (vas) ja Dóra Lukácsin kanssa pianoensemble-festivaaleilla vuonna 2007. Kuva: Andrea Lukács-Berkes

Milka muistelee lämpimästi opettajaansa Andrea Lukács-Berkesiä ja hänen koko perhettään – ilman heitä hän ei olisi soittanut pianoa 12 vuotta. ”Olemme edelleen ystäviä Dóran kanssa - hän oli muun muassa häissäni kaasona. Yhteydenpito on kylläkin hankalampaa nykyään, sillä asumme eri paikkakunnilla, mutta näemme toisiamme silloin tällöin.”

Panula-opisto on tuonut Milkan elämään monia upeita muistoja rakkaiden ihmisten kanssa. ”Lisäksi minulla tuskin olisi nykyäänkään musiikkiharrastuksia, jos en olisi kos-

kaan aloittanut pianotunteja Panula-opistossa - enkä totisesti osaa kuvitella elämääni ilman musiikkia.”

Milka laulaa nykyään Resonus-naiskuoressa sekä Hope Soundissa, jossa hän myös soittaa pianoa. ”Kuuntelen edelleen paljon musiikkia. Harrastuksena laulan nykyään enemmän, muttei pianokaan ole kokonaan väistynyt.”

Milka Nieminen esiintymässä vuonna 2015. Kuva: Laila Tienhaara

”Musiikin opiskelu on antanut minulle paljon itsevarmuutta kaikenlaisiin muihinkin esiintymistilanteisiin.”

Milka Nieminen (o.s. Sarento), s. 1993, Kauhajoki

- Pianonsoiton oppilas 1999-2011, opettajana Andrea Lukács-Berkes.
- Nyt myyjä ja viittomakielentulkki, asuu Turussa.

Musiikki opettanut pitkäjänteisyyttä

Laura Hakola

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Onnistumisen tunteet siitä, että aluksi vaikean kappaleen pystyykin soittamaan, kun jakaa tarpeeksi harjoitella. Kun huomaa kehittyneensä koko ajan.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Esiintymiset.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Opistoajat olivat mukavia ja niitä muistelen haikein mielin. Olisi mukavaa jatkaa opintoja samaan tahtiin edelleen.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Musiikki on minulle tärkeä harrastus. Laulu- ja viulutunneilla ajattelin satunnaisesti vielä käydäkin.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”Panula-opiston opettajilta pyydän edelleen apua, jos sitä tarvitsen.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

”Musiikin harrastaminen on tukenut koulunkäyntiä ja ollut vastapainoa sille sekä opettanut pitkäjänteisyyttä. Kuuntelen musiikkia paljon ja varmasti suuremmin tuntemuksin ja eri suodattimen läpi kuin sellainen, joka musiikkia ei harrasta.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Äiti on soittanut nuorempana pianoa myös Panula-opistossa.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”En. Elämästä olisi jäänyt aika paljon puuttumaan, enkä varmaankaan olisi sama ihminen kuin nyt.”

Laura Hakolan ylioppilaskuvassa vuonna 2013 on mukana hänen tärkeä harrastuksensa. Kuva: FiiniKuva/Kati Latva-Panula

”Musiikki on minulle tärkeä harrastus.”

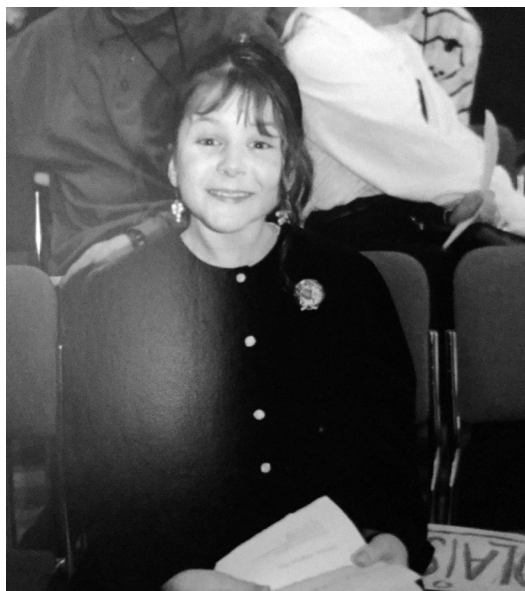
Laura Hakola, s. 1994, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 2002-2015, opettajana Tarja Torpo-Laitila.
- Nyt rakennusarkkitehtiopiskelija Tampereella.

Musiikin vaikutukset ovat kiistattomat

Margit Ojaniemen elämässä musiikki on läsnä päivittäin. Hän harrastaa laulua ja pianonsoittoa edelleen, klassisen lisäksi myös popjazzia. Musiikin kuuntelu on jokapäiväistä. Musikko-miehen myötä musiikki on myös olennainen osa elämää. ”Lasten kanssa olemme aina käyneet musiikkileikkikoulussa, vauvasta saakka.”

Musiikin opiskelun Margit kertoo auttavan nykyisessä tanssiharrastuksessaankin. ”Musiikin laajempi ymmärtäminen on auttanut myös tanssin sisäistämisessä ja helpottanut oppimista. Musiikki on myös tunteiden välityskanava, joka itselleni on luontainen. Niin ilot ja surut, onnelliset ja ikimuistoiset hetket, palautuvat musiikin avulla sydämeen. Muistot ja kokemukset ovat lähes aina linkittyneet musiikkiin.”

Margit Ojaniemi vuonna 1996.

Kuva: Tuija Mäensivu

Margit piti opiskeluaikojen esiintymisistä ja tutkintojen suorittamisista. ”Pianoa soitin kansalaisopistolla, mutta suoritin tutkinnot Panula-opiston kautta. 3/3 suorittaminen pianosta on minulle hyvä muisto, vaikka kansalaisopistolla pianoa Aranka Pappin johdolla opiskelinkin.”

Panula-opiston aika ei aina ollut helppoa Margitille. ”Viulutunneilla minua kiusattiin, samoin Minijouset-soittoryhmässä. Se oli myös syy, miksi lopetin viulunsoiton. Harjoittelu ei aina maistunut, mutta lopulta esiintyminen palkitsi työn.”

Nykyisin hän kuitenkin muistelee opistoajoja hyvällä. Soittotaidosta on paljon hyötyä. Vuodet tulevat mieleen myös omien lasten kautta. ”Heille toivoisin samanlaisia kokemuksia ja musiikin tuntemusta.”

Musiikki on ollut Margitin elämässä lapsuudesta saakka. Äidille, Tuija Mäensivulle musiikki on osittainen ammatti. Veli on myös harrastanut musiikkia. Aviomies Vesa Ojanimelle ja hänen perheelleen musiikki on äärettömän tärkeää. Margitin ja Vesan lapset ovat kovin kiinnostuneita musiikista. ”Uskon, että musiikista on paljon hyötyä niin lapsille kuin itsellenikin, vaikka se ei ammatti olisikaan. Olen jo huomannut musiikin hyödyt lasten kanssa: koen sen esimerkiksi auttavan tunteiden käsittelyssä ja puheenkehityksessä. Musiikin vaikutukset ja hyödyt ovat kiistattomat vauvasta vaariin.”

Ilman musiikkia Margit ei voisi elää. Panula-opistokin on ollut tärkeässä roolissa. ”Mikäli Panula-opistoa ei olisi ollut, en usko, että olisin saanut opiskella musiikkia niin laajasti. Uskon kuitenkin, että musiikki olisi silti vahva osa elämäniä. Toki opisto on ollut mahdollistajana musiikin saralla pienellä paikkakunnalla.”

Margit Ojaniemelle musiikki on tunteiden välityskanava.

Kuva: Vesa Ojaniemi

Margit Ojaniemi (o.s. Mäensivu), s. 1987, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 1996–2000, opettajana Tarja Torpo-Laitila. Teoriaa ja musiikin historiaa Gyula Lukácsin ja Essi Hyvärisen johdolla.
- Pianotutkinnot 1/3–3/3 2000-luvun alussa Panula-opistoon, opiskeli Kauhajoen kansalaisopistossa.
- Lauoi Panula-opiston Ave Cantus –kuorossa 1990-luvulla, johtajana Regina Oja.
- Nyt hoitovapaalla ja kotiäiti, ammatiltaan bioanalyytikko. Asuu Keravalla.

Nenäliinat kulkevat aina mukana

Vaikka Riikka Muotio nauttii nykyään enemmän musiikin kuuntelemisesta kuin soittamisesta, tekee hän sitäkin –luokanopettajana hän opettaa myös musiikkia. ”Selloa tulee soitettua enää harvemmin, mutta sitäkin silloin tällöin oppilaiden kanssa musisoidessa tai koulun juhlatilaisuuksissa eri kokoonpanoissa esiintyessä.” Hän saikin Panula-opistosta hyvän pohjan myöhemmille musiikkikasvatus- ja soitto-opinnoilleen. ”Moniin soittimiin on ollut helppo tarttua sen jälkeen.”

Silloin tällöin mieleen tulee lämpimiä muistoja opistoajoista, muun muassa erilaisissa kokoonpanoissa ja yhdessä isosiskojen Sannan ja Elinan kanssa soittamisista. Myös hänen nykyiset oppilaansa ovat saaneet kuulla Riikan kokemuksia ja muistoja pieleen menneistä esiintymisistä. ”Esimerkiksi kerran oppilaskonsertissa nenäni alkoi vuotaa kesken soiton ja niiskutin rytmisissä koko kappaleen loppuun saakka. Yleisöä nauratti ja minua hävetti. Mutta onneksi olin jo oppinut nauramaan itselleni ja tuosta lähtien nenäliinat ovat kulkeneet aina mukana esiintymisissä.”

Riikka on kasvanut musiikin parissa. Jo hänen isänsä opiskeli Panula-opistossa samoin kuin isosiskot. ”Kasvoin siis musiikin parissa jo varhaisvuodet kuunnellen isäni laulua, seuraten hänen laulutuntejaan sekä isosiskojeni pianonsoittoa. Niin minulle oli luonnollista etsiä myös oma instrumentti.”

Yksi mieleenpainuvimmista asioista opistoajoilta oli Veri vetää –musikaali. Tiiviisti ja pitkään yhteistyötä tehden yhteishenki voimistui niin orkesteriporukassa kuin kaikkien musikaalissa työskennelleiden kesken. ”Ilmapiiri oli rento ja hauska, vaikka kovasti töitä tehtiinkin.”

Riikka Muotio harjoittelee sellonsoittoa kotonaan lokouussa 1996. Kuva: Jussi Muotio

Opiskelu tuntui silloin mukavalta, kun soitto sujui puhtaasti. ”Mutta vaikeiden kohtien harjoittelu vaati lukuisia toistoja, sinnikkyyttä ja kärsivällisyyttä. Lapsena motivaatiota ja intoa harjoitteluun oli kuitenkin usein vaikea löytää itsestään.”

Riikan elämä ilman musiikkia ja Panula-opistoa olisi ollut täysin erilainen. Voisi olla, että hän olisi päätenyt jopa eri ammattiin.

Riikka Muotio elokuussa 2016 Tuusulanjärven rannalla sijaitsevassa Suvirannassa. Piano on ollut aikoinaan jo Eero Järnefeltin talossa, ja sitä ovat soittaneet niin Jean kuin Aino Sibelius. Kuva: Matti Taipalus

”Kerran oppilaskonsertissa nenäni alkoi vuotaa kesken soiton ja niiskutin rytmisissä koko kappaleen loppuun saakka. Yleisöä nauratti ja minua hävetti.”

Riikka Muotio, s. 1987, Kauhajoki

- Sellonsoiton oppilas 1993-2006, opettajana Klára Zsiros.
- Lisäksi musiikin teoriaa ja musiikkitietoa sekä soittamista eri orkesterikokoonpanoissa, joissa eri opettajia. Mukana Ave Cantus –lapsikuorossa.
- Nyt luokanopettajana Vantaalla, jossa myös asuu.

”Paineet olivat toisinaan kovat”

Ruut Karhulalle musiikki on erittäin rakas ammatti – sen paremmin hän ei olisi voinut valita.

”Harrastuksesta tuli ammatti, ja olen siitä kiitollinen opistolle. Sieltä sain hyvän pohjan.”

Ruutin innostus musiikkiin lähtee lapsuudenkodista, jossa on aina kuunneltu paljon klassista musiikkia. Hänen lisäksi myös sisko on ammattimuusikko.

Panula-opiston huippuhetkiä Ruut kertoo olleen ehdottomasti pianon musiikkiopistotason suoritus keväällä 2011 ja laulun pt1-tutkinto talvella 2010. Rankkaa sen sijaan oli, kun harjoittelumotivaatiota ei ollut. ”Harjoittelumotivaatio oli joskus todella kadoksissa, ja aikaa ei tuntunut riittävän tarpeeksi harjoitteluun. Paineet olivat toisinaan kovat.”

Ruut Karhula pianossa ja Paavo-veli viulistina joskus 2000-luvun alussa.
Kuva: kotialbumi

Ruut Karhula soitti pianoa hänen ja sopraano Jenni Liikaojan omassa Taivaanvalkea joulu –konsertissa vuonna 2015.
Kuva: kotialbumi

Panula-opistoa hän ei ole unohtanut. ”Mietin toisinaan, mitä opistolle kuuluu nykyään: ovatko opettajat vaihtuneet, ja minkälainen meininki siellä tällä hetkellä on. Olen muutamana kerran käynyt opistolla observoimassa ja kuuntelemassa oppilaskonsertteja.”

”Harrastuksesta tuli ammatti.”

Ruut Karhula, s. 1992, Kauhajoki

- Pianonsoiton oppilas 2000-2011, opettajina Katalin Berkiné Kothencz ja Andrea Lukács-Berkes.
- Klassisen laulun oppilas 2009-2011, opettajana Helena Ala-Prinkkilä.
- Valmistuu 2017 pianonsoitonopettajaksi Lahden ammattikorkeakoulusta ja aloitti syksyllä 2016 klassisen laulun ammattiopinnot Helsingin konservatoriossa. Asuu Helsingissä.

Kaunis osa elämää

Zsófia Gerber

Millaiset olivat sinun huippuhetkesi täällä opettaessasi?

”Kun oppilaat osoittivat rakkauden minua kohti ja kun kansainvälinen opettajakunta pystyi osoittamaan monivärisen yhteistyön.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä aikaasi sisältyi?

”Vieraalla kielellä oli monesti vaikea puhua musiikin ja soiton kauneudesta, siitä hyvästä vaikutuksesta, jota musiikki aiheuttaa ihmisten hengelle.”

Tulevatko opistoajat mieleesi nykyään? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Mielelläni muistan rauhallista ja ymmärtävää työympäristöä, hyvää työsuhdetta opettajien välillä ja varsinkin Torpon Sepon lämmintä persoonallisuutta ja Kankaan Pirkon avuliaisuutta.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se edelleen ammatiksi vai harrastus? Kuunteletko?

”Musiikki on edelleen elämäni keskellä. Olen edelleen huilunsoiton opettaja ja mielelläni soiton konserteissa niin koulussa kuin kirkossa tai muualla, jossa ystäviä ja tuttuja kokoontuu.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopettajien ja/tai -opettajien kanssa?

Jos on, niin millaisia?

”Unkarilaisten opettajien kanssa tavataan vuosittain.”

Osaatko kuvitella elämääsi ilman musiikkia? Entäs ilman Panula-opistoaikaa? Millaista se olisi?

”En osaa kuvitella. 12 vuotta Panula-opistolla jää ikimaksi kauniiksi osaksi elämäni ja mielelläni aloittaisin uudestaan samalla tavalla.”

Onko mieleesi jäänyt anekdootteja tai sattumuksia opettaja-ajaltasi? Millaisia?

”Ei.”

”Lisäksi voin kertoa, että kolme omasta viidestä pojastani aloitti musiikin opiskelun Panula-opistolla. Marton Tajti soitti selloa Zsirosin Kláran johdolla, Krisztian Tajti soitti pianoa Katalin Berkiné Kothenczin johdolla ja sai tunnustuspalkinnon Madetoja-pianokilpailussa Oulussa tammikuussa 2003 ja Peter Tajti opiskeli viulunsoittoa Torpon Tarjan johdolla.”

Zsófia Gerber konsertoimassa viime vuonna Budapestissa. Kuva: kotialbumi

”Vieraalla kielellä oli monesti vaikea puhua musiikin ja soiton kauneudesta, siitä hyvästä vaikutuksesta, jota musiikki aiheuttaa ihmisten hengelle.”

Zsófia (Sofia) Gerber, s. 1966, Unkari

- Huilunsoiton opettaja 1991-2003.
- Nyt huilunsoiton opettaja Budapestissa, Unkarissa.

”Jos osaa soittaa, osaa mitä vaan”

Terhi Ontto-Panula

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Huippuhetki oli päästä kertaheitolla sisään silloiseen Kauhajoen musiikkiopistoon. Isosiskoni Merja toki oli valmentanut minua rytmitaputusten osalta, jännäsi varmaan, ettei pikkusisko pääse muuten sisään.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Teoria... se teoria ei oikein kolahtanut, vaikka Ritva Kuoppamäki sitä parhaansa mukaan opasti.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin miettein?

”Jouluisin, kun soitan ja laulamme joululauluja, muistaa miten kivaa on osata soittaa.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Musiikki kuuluu elämään harrastuksena ja käyn mielelläni konserteissa.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Sisarukseni Merja ja Petri soittavat myös ja ovat olleet musiikkiopistossa. Isäni Jussi Ontto-Panula lauloi useita vuosia Laulu-Jussit mieskuorossa. Paappani Valde Ontto-Panula oli lahjakas soittaja, erityisesti hän nautti viulunsoitosta. Paappa oli itseoppinut soittaja.

Oma musiikin opiskeluni on siirtynyt luontevasti omille lapsilleni. Tyttäreni Sirja soittaa pianoa ja laulaa Pikkufyrryt-kuorossa. Poikani Kaleva soittaa kitaraa. Kummipoikani Henri Ontto-Panula soittaa Panula-opistossa saksofonia ja hänen veljensä Eerik lyömäsoittimia. Musiikin harrastaminen on jollakin tapaa aina kuulunut sukuumme ja siirtynyt jälkipolville.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”En, aina on hienoa sanoa, että on opiskellut Panula-opistossa, onhan se osa Kauhajokea ja sukujuuriani. On helppo todeta, jos osaa soittaa, osaa mitä vaan.”

”Se teoria ei oikein kolahtanut, vaikka Ritva Kuoppamäki sitä parhaansa mukaan opasti.”

Myös Terhi Ontto-Panulan lapset Sirja ja Kaleva ovat musiikkiharrastuksesta kiinnostuneita. Kuva: Ella-Mari Marttila

Terhi Ontto-Panula, 1971, Kauhajoki

- Viulun- ja pianonsoiton oppilas 1978-1988, opettajana viulussa mm. Liisa Valkama ja pianossa Sirkku Jalonen, Arto Panula, Eija Pinomäki, Eija Lehtinen.
- Nyt kaupan ja hallinnon lehtori Vaasassa, asuu Vähässäkyrössä.

Sitkeys palkittiin

Terhi Niemelä

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Huippuhetkiä musiikkiopistossa oli ehdottomasti Kauhajoki soi -levyn teko. Toinen merkittävä oli myös 3/3-musiikkitason suorittaminen ja monet hienot esiintymiset, kerran jopa televisiossa.”

Terhi Niemelä esiintymässä seurakuntakeskuksessa lokakuussa 2016. Kuva: Pasi Mäkelä

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Rankkaa oli se, että en ottanut soittoharrastusta niin vakavasti tai ammattimaisesti, kuin opettaja olisi toivonut. Harrastin ’liikaa’ kaikkea, joka vei soitosta rentouden, ja siitähän sai kuulla. Muutenkin olin muihin huippusoihtajiin verrattuna nuori ja kokematon.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Nykyään olen kiitollinen niistä vuosista. Mitään ei saa, ellei oikeasti yritä. Sitkeys palkittiin. Soittoharrastus on säilynyt sieltä tähän päivään saakka.”

Terhi Niemelä (o.s. Tolppa), s. 1972, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 1980-1987, opettajana Mariann Hercegh. Orkesteria johti Zsolt Hercegh.
- Nyt työskentelee lähetyssihteerinä Kauhajoen seurakunnassa. Asuu Kauhajoella.

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Soittaminen ja musiikki ovat tärkeimpiä lahjojani, joita hyödynnän paljon seurakuntatyössä, laulan kuoroissa ja musiikki on todella tärkeä osa elämäni.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Omasta perheestäni poikani Tuomas ja tyttäreni Veera ovat molemmat olleet Panula-opiston soittajia. Poika soitti kitaraa 4 vuotta ja tyttö viulua 6 vuotta. Poikani soittaa kitaraa edelleen, mutta ei enää Panula-opistossa. Tyttäreni on toistaiseksi lopettanut viulunsoiton.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Ellen olisi opiskellut musiikkiopistossa intensiivisesti vuosia, olisi musiikillinen lahjakkuus mennyt luultavasti hukkaan, ainakin taidot olisivat heikkommat. Sen ansiosta olen myös opetellut pianon ja kitaran soittamista, näitäkin soittimia käytän työssäni aktiivisesti.”

Terhi Niemelä soitti muiden mukana Artistit juurillaan –konsertin orkesterissa vuonna 2010. Kuva: Panula-opiston arkisto

Esiintymisvalmiuksia voi työssä hyödyntää

Kun Hannu Rintaluoma kuulee live-musiikkia, opistoajat tulevat hänen mieleensä haikeina ja kaipausta herättävinä. ”Viimeksi kun kuuntelin Rakuunasoittokunnan esiintymistä, jossa oli mukana myös Panula-opiston käynyt Toni Herrala, teki kovasti mieli mennä mukaan. Asiat palautuvat mieleen myös muusikoiden, kuten Sami Pitkämön, julkisuudesta.”

Tällä hetkellä Hannulla ei ole aikaa soittoharrastukselleen – siitä pitävät huolen pienet lapset. Kadettikoulussa siihen oli vielä aikaa. ”Olin kuorossa, jota myös välillä sijaisena treenautin. Olin ns. kuorokadetti. Hoidin myös kuoron käytännön järjestelyitä.”

Musiikin opiskelun kautta hän on kuitenkin saanut esiintymisvalmiuksia, joita voi työssään hyödyntää. ”Välillä voi

yllättää jonkin porukan musiikillisilla valmiuksilla.”

Opistoaikaisena huippuna hän pitää puhallinorkesterin matkaa Israeliin. ”Välillä harrastamista oli koulun ohella liikaakin. Musiikkia 4-5 kertaa ja jalkapalloa 2 kertaa viikossa.” Ilman musiikkia ja opistoaikaansa Hannun lapsuudesta puuttuisi merkittävä osa pitkältä ajalta. ”Samoin puuttuisivat kokemukset ja osaaminen.”

Hannu Rintaluoma on musiikin opiskelusta saanut muun muassa esiintymisvalmiuksia.

Kuva: Mirkka Rintaluoma

Yhteissoitot jääneet mieleen

Emma Väisänen

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Varmaan onnistuneet esiintymiset ja tasosuoritukset”
Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Inhosin huilunsoittoa yhdessä välissä koko olemuksellani, mutta siitä on päästy yli.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Yhteissoittojutut varmaan useiten”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Kyllä se ihan mukavaa on, kun siitä ollaan ammattia leipomassa.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”On mulla pari kaveria, jotka olivat opistolla myös, yksi klarinetisti ja yksi sellisti.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut

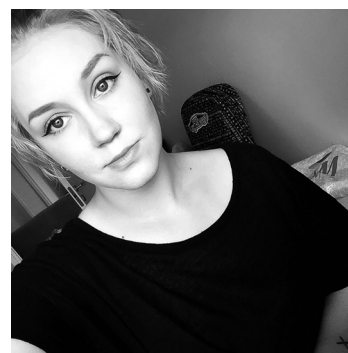
”No en oikein tiedä, mitä nyt tekisin, jos en olisi opistolle tullut.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”On, molemmat vanhemmat ovat tosi musikaalisia, ja musiikki on pyörinyt perheessä muutenkin aika läheisesti.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”En osaa, kuka tietää mitä olisin päätenyt opiskelemaan.”

Emma Väisänen opiskelee huilunsoittoa Oulussa.

Kuva: Emma Väisänen

Hannu Rintaluoma, s. 1976, Kauhajoki

- Klarinetinsoiton oppilas 1987-1993, opettajana Seppo Goman. Musiikin teoriaa Gyula Lukácsin johdolla. Puhallinorkesterissa Ferenc Tóthin ja Vesa Viitasaaren, sinfoniaorkesterissa Ferenc Tóthin ja kvintetissä Gyula Lukácsin johdolla.
- Nyt työskentelee upseerina Puolustusvoimissa. Asuu Hämeenlinnassa.

Emma Väisänen, s. 1994, Kauhajoki

- Huilunsoiton oppilas 2003-2014, opettajana Jenni Ahonen.
- Nyt huilunsoiton opiskelija Oulun konservatoriossa.

Basistia tarvittiin aina

Tomi Laitamäki

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Huippuhetkiä oli varmasti paljon, sillä kokoonpanojakin oli joka sormelle. Basistia kun tarvittiin aina.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Ei-mukavat hetket liittyivät yleensä omaan harjoittelumattomuuteen.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Välillä muistuu mieleen joitakin orkesteriharjoituksia.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Kuten tuossa aikaisemmin mainitsin, olen ammattimuusikko. Kuuntelen musiikkia laidasta laitaan, mutta harvakseltaan. Oma annos tulee yleensä jo työpäivän aikana täyteen.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”Aika vähänlaisesti on kontakteja jäänyt, johtuen varmasti sijainnistakin.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

”Paras työpaikka kun harrastuksesta tulee ammatti.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Isä harrasti musiikkia ja siitähän se innostus sitten tarttui. Omat lapset saavat nauttia basson soitosta kotona ja muskarista.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Musiikki on kyllä ollut erinomainen harrastus ja tukenut varmasti oppimista koulussakin. En osaa kuvitella mitä olisi ollut elämä ilman musiikkiharrastusta. Panula-opistosta sain hyvät eväät jatko-opiskeluun.”

”Paras työpaikka kun harrastuksesta tulee ammatti.”

Tomi Laitamäki kontrabassossa ja Joni Kullas sellossa. Kuva: Pirjo Laitamäki

Laitamäelle musiikista tuli ammatti.
Kuva: Iloinen Liftari Oy

Tomi Laitamäki, s. 1978, Kauhajoki

- Kontrabassonsoiton oppilas 1989-1997, opettajina Timo Turja, Paul Oja ja Petri Välimäki.
- Nyt kontrabasson varaäänentohtaja Turun filharmonisessa orkesterissa. Asuu Helsingissä.

Hyviä aikoja

Bálint Berki

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Puhallinorkesterin keikat ja onnistuneet esiintymiset.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Teoria tuntui välillä ’rakettitieteeltä’, keikalla kuumotti jos mokasi.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Hyviä aikoja kaikkiaan, lapsena keskittyminen ja kärsivällisyys vain oli koetuksella tuon tuosta. Mutta niinhän on kaikilla?”

Bálint Berki soittaa nykyään Suupohjan puhallinorkesterissa. Kuva: Zsuzsanna Berki

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Soitan trumpettia Kauhajoen Soittokunnassa, Suupohjan Puhallinorkesterissa, Kurikan Soittokunnassa, Pohjanmaan Evankelisessa Puhallinorkesterissa sekä Panula-opiston puhallinorkesterissa. Musiikki on henkireikä.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”Edellä mainituissa kokoonpanoissa on mukana entisiä opistolaisia.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämääsi vaikuttanut?

”Orkesterisoitto on ryhmätyötä, joten kaikkien kanssa on tultava toimeen. Orkestereissa on laidasta laitaan ihmisiä, joita musiikki yhdistää.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua?

”Äitini Katalin opettaa pianonsoittoa. Kaikki sisarukset soittavat: veljet Bence oboeta, Benedek kitaraa ja bassoa, siskoni Zsuzsanna pianoa. Koen musiikin olevan verissä.”

Osaatko kuvitella elämääsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua?

”Varmasti ankeampaa ja yksitoikkoista. Jos soittotaitoa ei olisi, hankkisin sen!”

”Jos soittotaitoa ei olisi, hankkisin sen!”

Bálint Berki, s. 1993, Kauhajoki

- Trumpetinsoiton oppilas 2000-2009, opettajina Ferenc Tóth, Aatos Ilomäki, Jukka Tiirikainen ja Aino Laine.
- Nyt vartijana ja sammutusmiehenä Kauhajoen VPK:ssa.
- Asuu Kauhajoella.

Musisointia lasten kanssa

Terhi Laine

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

"Kurssitutkinnoissa menestyminen"

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

"Esiintymiset esiintymisjännityksen takia ennen kuin opin hallitsemaan jännitystäni."

Terhi Laine kouluttautui viulunsoiton opettajaksi ja musiikkipedagogiksi. Kuva: kotialbumi

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

"Joskus tulevat, kun vien lastani konservatoriolle muskariin. Positiivisessa hengessä omat opistoajat tulevat mieleen. Opiskelu oli tavoitteellista."

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

"Olen koulutukseltani viulunsoiton opettaja, musiikkipedagogi AMK. Musisoin lasteni kanssa."

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

"Ei ole."

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

"Tehnyt minusta omalta osaltani sitkeän omantienkulkijan."

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

"Serkkuni soitti viulua. Hän oli alussa esimerkkinä. Isäni soitti jonkin verran haitaria. Äitini harrastaa kuorolaulua. Omista viidestä lapsestani yksi on soittanut 3,5 vuotta pianoa. Kaikki ovat käyneet musiikkikerhoissa. Musikaalisin on tällä hetkellä konservatorion muskarissa."

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

"Elämä olisi ollut hyvin erilaista. Varsinkin nuorempana musiikki antoi todella paljon merkitystä elämään ja sisältöä vapaa-aikaan."

Terhi Laine (o.s. Järvilehto), s. 1979, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 1986-1998, opettajina mm. Mariann Hercegh ja Tarja Torpo-Laitila.
- Pianonsoiton oppilas 1989-1996, opettajana Katalin Berkiné Kothencz.
- Orkesterisoittoa Ferenc Tóthin ja Klára Zsirosin johdolla sekä teoriaa ja säveltäpailua Gyula Lukácsin johdolla.
- Nyt kotiäiti. Asuu Lahdessa.

Triossa soittaminen huippua

Kulttuurisihteerinä Jemina Ala-Harja on paljon tekemisissä musiikin, muusikkojen ja musiikkiopistojen kanssa muun muassa konserttien järjestämisessä. Jo opiskelujensa ohessa hän piti lapsille musiikkipainotteisia kerhoja ja kehitti luontomuskaria. Harrastuksenaan hän järjestää festivaaleja. Haaveissa on päästä mukaan johonkin soitto-ryhmään. "Ehkä sitten, kun on aikaa. Hain aikoinani konservatorioihin ja Ouluun musiikkipedagogiaa opiskelemaan. Pääsin toiseen vaiheeseen, mutta kolme pistettä jäi vajaaksi."

Jo opistoaihana Jemina tykkäsi triossa soittamisesta yhdessä Anne-Mari Kuusisaaren ja Linda Yli-Kuivilan kanssa. Rankkaa silloin oli koulun, musiikkiopiston ja muiden harrastusten yhdistäminen. "Myös opettajien vaihtuvuus oli osaltani merkittävää, kun kaikilla on oma tyyli soittaa ja opettaa. Tuolloin ei aina ymmärretty, jos oli paljon koulu-tehtäviä. Mutta musiikkiharrastus on kantanut pitkälle ja nyt omat lapseni opiskelevat Panula-opistossa."

Lastensa opintietä seurattaessa myös omat opiskeluaikat ovat muistuneet mieleen, ja se, miten toisin vanhempana asiat näkee. "Musiikin kautta on saanut niin paljon elämän eri osa-alueille, että sen on huomannut vasta aikuisen. Musiikki ja laulaminen antavat voimaa arkeeni joka päivä."

"Musiikki ja laulaminen antavat voimaa arkeeni joka päivä."

Jemina Ala-Harja (o.s. Puska), s. 1984, Kauhajoki

- Huilun-, pianon- ja jazzpianonsoiton oppilas 1993-2004. Huilunsoiton opettajina muun muassa Zsófia Gerber, Oleg Sytianko ja Mari Luomala-Kulkula. Pianonsoiton opettajina Andrea Lukács-Berkes ja Katalin Berkiné Kothencz. Jazzpianon opettaja Gyula Lukács.
- Nyt kulttuurisihteerinä Kurikan kaupungilla, ammatiltaan kulttuurituottaja. Opiskelee avoimessa yliopistossa musiikkiterapiaa.
- Asuu Kauhajoella.

Etu- ja takaperin ulkoa

Anne-Mari Kuusisaari oli 11-vuotias ja ikionnellinen päästessään Panula-opiston oppilaaksi. Innoissaan hän oli silloinkin, kun sai koulun kunnialla päätökseen. ”Minulla oli huippuhuva, kannustava ja tarpeeksi vaativa opettaja!”

Jännityksen vuoksi esiintymiset olivat välillä haastavia. ”Joskus en ollut tarpeeksi harjoitellut, ja kun vielä jännitti, niin soitin mitä sattuu. Sen jälkeen päätin, että opettelen kaiken aina melkein etu- ja takaperin ulkoa, niin että sama ei voi toistua, vaikka jännittäisi kuinka paljon. Taktiikka on toiminut ainakin tähän päivään saakka. Hyvin menneen esityksen jälkeen tulee halu esiintyä aina uudelleen, vaikka tietää, että taas on se sama jännitys ja tärinä luvassa.”

Vuonna 1999 Anne-Mari Kuusisaari konsertoi yhdessä hyvän ystävänsä, huilisti Jemina Ala-Harjan kanssa Sanssinkartanossa. Kuva: kotialbumi

Anne-Mari Kuusisaari, s. 1983, Kauhajoki

- Pianonsoiton oppilas 1995-2002, opettajana Katalin Berkiné Kothencz.
- Opiskellut Jyväskylän yliopistossa lastentarhanopettajaksi sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulussa varhaisiän musiikkikasvattajaksi ja pianonsoiton opettajaksi.
- Nyt työskentelee Puulan seutuopiston musiikkikoulun ja kansalaisopiston pianonsoiton-, muskarin- ja 5-kielisen kanteleen opettajana sekä viulistien säestäjänä.
- Opettaa myös Jyväskylän ammattikorkeakoulun Muskaristudiossa sekä omassa yrityksessä Musiikkipalvelu MixDuurissa.
- Esiintyy lastenteatteri Loihussa ja Soiva Soppatykki –lastenmusiikkiorkesterissa.
- Asuu Jyväskylässä.

Anne-Mari Kuusisaari teki yhdessä opiskelukaverinsa kanssa Soiva Soppe -lastenlaulukirjan v. 2014 ja cd-levyn v. 2015. Kuva: Johanna Latvala

Hyvin menneet esitykset olivat myös opistoajan tärkeitä ja kannustavia hetkiä, jotka innostivat enemmän soittamiseen.

Musiikin opiskelu on vaikuttanut Anne-Marin elämään ”kaikella tavalla positiivisesti. Siitä tuli ammattini ja saan tehdä sitä työtä josta pienenä jo haaveilin. Olisi kurjaa, jos haave pianonsoiton opettajana toimimisesta olisi jäänyt toteutumatta.”

”Hyvin menneen esityksen jälkeen tulee halu esiintyä aina uudelleen, vaikka tietää että taas on se sama, aivan karmea jännitys ja tärinä luvassa.”

Onnistuneet esiintymiset huippua

Anne Havunen

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Huippuhetkiä minulle olivat kokemukset oppimisesta sekä edistymisestä, innostus siitä kun saan soittaa itseleni erityisen mieluista musiikkia, hyvin sujuva työskentely opettajan kanssa sekä onnistuneet esiintymiset.”

Anne Havunen joulukuussa 1996 Panula-opiston salissa.
Kuva: Tuomo Havunen

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Rankimpina kokemuksina muistan hetket, kun piti harjoitella tai käydä tunneilla, vaikka en olisi ollenkaan halunnut, tai kun koin epävarmuutta omista taidoistani sekä oppimiskyvystäni.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Opistoajat käyvät minulla mielessä melko usein musiikkiopintojeni vuoksi. Yleensä muistikuvan noustessa esiin pohdin sitä nykyisestä ammattiopiskelijan näkökulmasta ja päivitän tällä tavoin suhtautumistani asioihin.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Opiskelen kirkkomusiikkia.”

”Musiikinopiskelu on vaikuttanut paljon maailmankuvaani sekä minuun persoonana.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”On vähän.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

”Uskon että musiikin opiskelu on vaikuttanut paljon maailmankuvaani sekä minuun persoonana.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Kiinnostuin lapsena pianonsoitosta, kun kuuntelin isosiskoni soittavan pianoa.”

Anne Havunen opiskelee kirkkomusiikkia Sibelius-Akatemiassa.
Kuva: Sami Pulkkinen

Anne Havunen, 1988, Kauhajoki

- Pianonsoiton oppilas 1994-2007, opettajina Katalin Berkiné Kothencz sekä Andrea Lukács-Berkes.
- Viulunsoiton oppilas 1999-2004, opettajana Tarja Torpo-Laitila.
- Nyt kirkkomusiikin opiskelija Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa. Asuu Helsingissä.

Musiikki vastapainoa työlle

Markus Eloranta

”Harrastan musiikkia aktiivisesti. Soitan Suupohjan puhallinorkesterissa, joka on myös Maanpuolustussoittokunta sekä Kurikan soittokunnassa. Suoritin asepalvelukseni varusmiessoittokunnassa Lahdessa.

Musiikkiharrastus on mukava vastapaino omaan työhöni. Siinä näkee mukavasti kulissien taakse ja saa monenlaisia uusia kokemuksia jatkuvasti.

Isosiskoni opiskeli jo ennen minua Panula-opistossa selonsoittoa ja pianoa, jonka jälkeen hän opetti myöskin haitarinsoiton. Kaksoisveljeni aloitti minun kanssani samaan aikaan soittamaan vetopasuunaa.

Jollen olisi opetellut soittamaan, olisi jäänyt paljon näkemättä ja kokematta.”

Markus Eloranta varusmiessoittokunta-aikanaan vuonna 2010. Kuva: Karin kamera

Markus Eloranta, s. 1989, Kauhajoki

- Baritonitorven oppilas 1997-2006, opettajana mm. Ferenc Tóth.
- Nyt yrittäjä rakennusalalla, asuu Kauhajoella.

Musiikki täyttää vapaa-ajan

Matti Eloranta

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Ei suurempia muistikuvia”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Runas vetopasuunaopettajien vaihtuvuus tuotti ongelmia.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Harrastan edelleen musiikkia, käyn vakituisesti soittamassa vetopasuunaa Suupohjan puhallinorkesterissa/ Maanpuolustussoittokunnassa sekä joskus Kurikan soittokunnassa.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämääsi vaikuttanut?

”Täyttää hyvin tällä hetkellä vapaa-ajan.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Äitini on soittanut haitaria, sisko selloa,viulua, haitaria ja pianoa, veli baritonitorvea.”

Osaatko kuvitella elämääsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Nykyään musiikki on hyvää vastapainoa työhön nähdessä.”

Matti Eloranta (vas.) soittaa yhdessä kaksoisveljensä Markuksen kanssa vuonna 2007. Kuva perhealbumista

Matti Eloranta, s. 1989, Kauhajoki

- Vetopasuunasoiton oppilas 1997-2006, opettajana mm. Ferenc Tóth, teoriassa Gyula Lukács ja orkesterin johtajana Markku Viitasaari.
- Suoritti Panula-opistossa 2/3-tutkinnon ja viimeisen tutkintonsa teki yksityisopetuksena Aatos Ilomäen kanssa Seinäjoella.
- Nyt työskentelee rakennusalalla, asuu Kauhajoella.

Monia hyviä kokemuksia

Maria Latva

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Mieleen ovat jääneet erityisesti orkesteriesiintymiset Senaatintorilla ja Seinäjoella. Oli hienoa myös saada suoritettua musiikkiopistotaso huilun soitossa.”

Maria Latva soittaa nykyään huilua omaksi ilokseen. Kuva: kotialbumi

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskeluun sisältyi?

”Teoriaopinnot eivät aina olleet niin mieluisia, mutta nekin opettivat monella tavalla.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Opistoajat palaavat mieleen huilua soittaessa tai klassista musiikkia kuullessa. Musiikkiopinnoista on jäänyt mukavat muistot.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Huilua soitan edelleen omaksi iloksi aina silloin tällöin. Musiikkia tulee myös kuunneltua monipuolisesti.”

Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – onko niitä entisten musiikkiopiskelijoiden kanssa? Jos, niin millaisia?

”Yhteyttä ei ole tullut pidettyä, mutta tuttuja nähdessä tulee aina tervehdittyä.”

Miten musiikin opiskelu on muuten elämäsi vaikuttanut?

”Musiikin opiskelun myötä minusta on tullut pitkäjänteisempi ja se on tuonut minulle myös esiintymiskokemusta sekä -varmuutta.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Ei ollut. Olisi mukavaa, jos mahdolliset omat lapseni kiinnostuisivat myös musiikin harrastamisesta.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Sain monia hyviä kokemuksia Panula-opistossa opiskellessani ja nyt olisikin vaikea kuvitella elämää ilman musiikkia.”

”Musiikinopiskelun myötä minusta on tullut pitkäjänteisempi ja se on tuonut minulle myös esiintymiskokemusta sekä -varmuutta.”

Maria Latva, s. 1993, Karijoki

- Huilunsoiton oppilas 2004-2012, opettajina Jenni Ahonen ja Maria Pihlajaniemi.
- Nyt asuu ja työskentelee Tampereella.

Trumpetin ääni kuului hyvässä ja huonossa Musiikki kuvastaa fiilikset ja antaa voimaa

Ruusa Loukko

”Jos elämässäni ei olisi ollut Panula-opistoa, olisi se minusta ollut musiikillisen lahjan tuhlaamista. Onneksi vanhempani veivät minut pääsykokeisiin”, Timo Korhonen toteaa. Pääsykokeesta Timolle onkin jäänyt hyvä muisto. Siellä hän toisti opettajan laulamista ja taputtamista. ”Muitan kun isäni kehui, miten hyvin olin suoriutunut pääsykokeista. Trumpetin soittaminen oli mukavaa aikaa!”

Mieleenpainuvimpia ovat olleet orkesterimatka Borlängeen ja Ferenc Tóthin johdolla matka Budapestiin, jossa myös Pekka Pitkälä oli mukana. ”Kävimme katsomassa paikallisen orkesterin musiikkiesitystä kirkossa, jossa esiintyi Ferencin tuntema taitava trumpetin ja käyrätorven soittaja.”

”Trumpetin soittaminen oli mukavaa aikaa!”

Esiintymiset jännittivät aina, ja erityisesti kevätkuulussa soittaminen pianon säestämänä. ”Salissa kun alkaa soittamaan niin trumpetin ääni kyllä kuului niin hyvässä kuin huonossa vireessä. Kyllä tietenkin nuo tutkintoetydit olivat myös aika jännä paikka. Niihin harjoitettiin paljon ja olivat ne myös minusta vaikeita, kun viimeistä porrasta (3/3) suoritti.”

Soittaminen on vaikuttanut Timon elämään hyvällä tavalla. Se on avannut ovia moniin hienoihin tilaisuuksiin. Hänellä on trumpetti edelleen olemassa, vaikka soittaminen on jäänyt. ”Olenkin miettinyt pitäisikö alkaa taas uudelleen vähän soittamaan. Milja-tyttö kun tuosta kasvaa, niin ehkä hänelle voisi alkaa soittamaan trumpettia ja katsoa, innostuuko siitä.”

Timo Korhonen, s. 1982, Kauhajoki

- Trumpetinsoiton oppilas 1991-2001, opettajana Ferenc Tóth ja Jorma Talvitie.
- Nyt projektipäällikkönä ABB:llä Vaasassa. Asuu Laihialla.

Oliko sinulla musiikkikouluaikana huippuhetkiä ja jos, niin millaisia?

”Huippuhetkiin lukeutuu orkesterimatka Unkariin Klára Zsirosin johdolla. Matka taittui bussilla ja näimme sekä koimme monia hienoja, hauskoja ja erikoisia juttuja. Orkesterissa oli mukavaa, kun oli porukkaa ympärillä.”

Millaisia rankkoja ja/tai ei-niin-mukavia hetkiä opiskelun sisältyi?

”Soittoläksyt eivät oikein aina inspiroineet. Teoria taisi olla koko ajan aika pakkopullaa.”

Tulevatko opistoajat sinulle nykyään mieleen? Jos tulevat, niin millaisin mieltein?

”Ainakin ne ovat olleet hyödyllisiä, sillä käytän opittuja taitoja työssäni. Olin kiinnostunut ’entisten soittajien’ ryhmätreenistä, kevyemmän musan poljennolla.”

Mitä musiikki merkitsee sinulle nykyään? Onko se ammatti? Harrastatko? Kuunteletko?

”Osa ammattiakin. Musiikki on tosi tärkeä osa: kuvastaa fiilikset ja antaa voimaa. Musa on myös ehdoton osa harrastustani jumpan saralla.”

Oliko perheessäsi musiikin harrastajia ennen sinua? Entä mahdollinen oma jälkipolvesi?

”Musaharrastus on tullut nimenomaan äidin puoleiselta suvulta. Ilman Annikki-mummun kuskauksia, teoriakirjurointia ja viulun hankintaa en olisi edennyt musiikkiharrastuksessani. Nyt olen mummuni roolissa: istun tyttäreni soittotunnilla, samassa soittoluokassa, saman open ohjauksessa.”

Osaatko kuvitella elämäsi ilman musiikkia ja Panula-opistossa opiskelua? Millaista se olisi?

”Varmasti kaipaisin soittotaitoa työhöni.”

Ruusa Loukko (o.s. Samppala), s. 1980, Kauhajoki

- Viulunsoiton oppilas 1989-1995, opettajina Katalin Bartha, Tarja Torpo-Laitila, Erzsébet Lendvayné ja Jordan Kojucharov. Teoriassa sekä säveltämisessä Gyula Lukács ja juniorijousissa Klára Zsiros.
- Nyt luokanopettaja Kauhajoella, missä myös asuu.

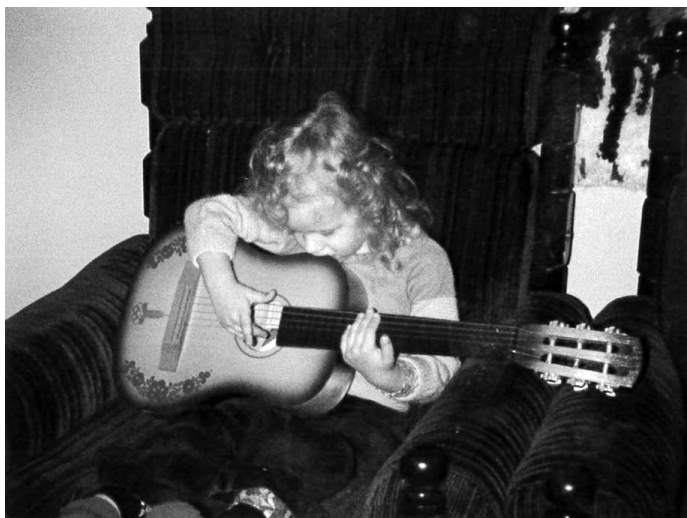
”Tien päälle ei enää niin kova ikävä”

Sami Kariluoma kertoo:

”Aloitin lyömäsoitinten opiskelun ala-asteella Jukka Ojaniemen opeilla rytmikkakerhossa ja minä ja Jani Luoma olimme myös Vesa Viitasaaren puhallinorkesterissa soittamassa rumpuja, ja samalla kun siirryin yläasteelle, Jukka suositteli Panula-opistoa. Siellä Sami Koskela, joka soittaa nykyään mm. RSO:ssa, opetti minulle klassisia lyömäsoitintia ja suoritin klassisten 2/3. Ketolan Markus opetti myös joitain tunteja siellä opistossa. Soittelin silloin toki rumpuja muutenkin eri jutuissa. Hyvän ystäväni Kivistön Samin kanssa innostuimme enemmän rummuista laajemmalla sektorilla. Vähän aikaa opettajana toimi myös Mikael Kienokoski.

Sami Kariluoma rummuissa Bluesrupiamassa Kauhajoella.
Kuva: Kalervo Kariluoma

Sami Kariluoma tapaili sointuja jo nelivuotiaana.
Kuva: Kalervo Kariluoma

Yläasteen jälkeen menin Kauhajoen evankelisen opiston musiikkilinjalle, jossa Ojaniemen Jukka ja Patrik Vaasasta opettivat rumpuja. Sain siellä hyvää opetusta yhteydessä Helsingin pop/jazz-konservatorioon, jona aikana sain opiskella pelkkää musiikkia ja rumpujen soittoa studiohommista lähtien.

En muista vuotta mutta kävin Panula-opistossa opettamassa rumpujen soittoa, mutta se ei ollut niin klassista, vaan ylipäätään rumpujen soittoa monen eri musiikkityylin suhteen. Soitin myös Panula-opiston orkesterissa ja muissa erilaisissa projekteissa Seppo Torpon ja Ferenc Tóthin sekä Gyula Lukácsin kanssa.

Nykyään asun Helsingissä. Pääsin Helsingin pop/jazz-konservatorioon vuonna 1993. Kävin Panula-opistossa opettamassa aina perjantaisin ja lauantaina Jalasjärven musiikkiopistossa.

Sitten alkoi keikkailu eri artistien kanssa, muun muassa Tapani Kansa, Kaija Koo, Lapinlahden Linnut. Opetin Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla eri musiikkiopistoissa ja tuurailin myös pop/jazz-konservatorion rumpuopettajia. Silloin 90-luvulla ja 2000-luvulla olikin aika paljon menoja ja meininkiä joka puolella musiikin suhteen.

Panula-opistossa minulla oli hyviä kokemuksia pääasiassa ja sain sieltä hyvän ponnahduslaudan musiikkilinjalle Kauhajoen evankeliselle opistolle ja siitä sitten Helsingin pop/jazz-konservatorioon.

Opistoajoilta jäi mieleen ja kavereiksi Kleemolan Antti ja muut Kleemolan veljekset, Sami Pitkämä ja etenkin rakas ystävä edelleen Jani Luoma sekä monia muita. Olen Kauhajoen Bluesrupiamassa ollut aina välillä soittelemassa muun muassa näiden edellä mainittujen ihmisten kanssa.

Omassa perheessäni ei ole muita musiikin opiskelijoita ollut, mutta minulla on nykyään kaksi tyttärettä, joista toinen opiskelee pianonsoittoa ja nuoremmalla on vähän musiikkikorvaa.

Musiikki on arjen voimavara

Musiikki on ollut ja on edelleen erittäin tärkeä osa elämääni. Tällä hetkellä en soita kovin aktiivisesti keikkoja, koska minulla on muun työn ohessa mennyt selkä ja jalka huonoon kuntoon, takana on kolme selkäleikkausta. Ambience-studiossa tehdään kyllä musiikkia ja soitin siellä rumpuja muutamissa projekteissa. Tien päälle ei ole enää niin kova ikävä keikkoja rundaamaan. Kilometrit alkavat olla täynnä ja selkäkään ei sitä kestäisi.”

Sami Kariluoma vuonna 1993 Hyypän maisemissa.
Kuva: Kalervo Kariluoma

Roosa Turpeisen opisto-aikaan sisältyy paljon hyviä muistoja. Ensimmäisenä niistä tulee mieleen tasosuorituksissa onnistumiset sekä Unkariin tehty konserttimatka. Haastavimpina hän muistaa valmistautumiset tasosuorituksiin ja suuriin esiintymisiin, kuten kilpailuihin.

Opisto-aikaansa hän muistelee haikein mielin. ”Tuli soitettua säännöllisemmin ja tulimme Katalinin kanssa hyvin toimeen. Opisto-aikaan liittyy mielessäni myös tietynlainen huolettomuus, sillä opistoajan päättymisen merkitsi omalla kohdallani tavallaan myös tietyn aikakauden päättymistä:

Roosa Turpeiselle pianonsoitto on ollut suuri osa elämää.
Kuva: Tarja Turpeinen

edessä oli opiskelut uudessa kaupungissa ja itsenäistyminen.”

Roosa kuuntelee musiikkia päivittäin ja soittaa myös silloin tällöin. ”Musiikki on arjen voimavara, tapa lievittää stressiä ja viedä ajatuksia muualle.”

Panula-opiston esiintymisten lisäksi hän oli monessa mukana – säästyskeikoilla, seurakunnan tapahtumissa, kesäteatterissa, erilaisissa juhlissa. ”Ja vaikka mitä. Esiintymiskokemuksesta on varmasti hyötyä myös jatkossa.

Tietenkin pianonsoittotaito on myös ilo itselleni ja olen kiitollinen siitä, mitä kaikkea sain Panula-opistossa kokea ja oppia.”

Jos harrastuksena ei olisi ollut pianonsoitto, tilalla olisi ollut jotain muuta. ”Pianonsoittoharrastus on kuitenkin ollut niin suuri osa elämääni, että olisi vaikea kuvitella mitään muuta.” Tulevia lapsiaan hän tukisi ehdottomasti aloittamaan musiikkiharrastuksen.

Sami Kariluoma, s. 1975, Kauhajoki

- Lyömäsoitinten oppilas 1987-1991, opettajina Jukka Ojaniemi, Mikael Kienokoski, Sami Koskela. Teoriaa opetti Gyula Lukács.
- Muusikko, asuu Helsingissä

Roosa Turpeinen, s. 1996, Kauhajoki

- Pianonsoiton oppilas 2005-2016. Opettajana Katalin Berkiné Kothencz.
- Nyt ensihoitajaopiskelija Oulussa.

Kymmenvuotiaana konserttimatkalla

Tuija Niemistö on kiitollinen opistosta saamastaan pohjakoulutuksesta musiikin maailmaan. Siltä ajalta mieleen ovat parhaiten jääneet Kauhajoen orkesterin ja kamariorkesterin harjoitukset ja keikat. Sekin tuntui hyvältä, kun treenivaiheessa soitto alkoi yhtäkkiä sujua. Positiivisella palautteella jakoi jatkaa eteenpäin. Mieluisia olivat konserttavierailut Unkariin, Norjaan ja Lahteen kuin myös Jurvaan, joka oli Tuijan ensimmäinen konserttimatka – hän oli tuolloin kymmenvuotias. Loistohetkiä olivat Jorma Panulan johtajavierailut – vaikka niitä jännitti, maestro rentoutti tunnelman nopeasti. Mukavalta tuntui myös saada Jorma Panulan stipendi suoraan hänen kädestään.

Tuija Niemistön ensimmäinen kanttorin toimi oli sijaisuus Kauhajoella vuonna 1987. Kuva: kotialbumi

Zsolt Herceghin johtajakautta Tuija pitää sivistävänä. ”Zsoltilla oli valtava tieto asioista, ja hän kertoi niin paljon säveltäjien kulttuuritaustoista, että Mariann joutui tämän tuosta hänet keskeyttämään, että soittaisimme välillä.”

Viulunsoiton alkutaival ei ollut mukava. ”Opettaja sanoi, että jos nuotit eivät ala sujua, niin otetaan ne pois. Hän

ottikin nuotit käteen ja kysyi, että revinkö nämä”. Opettajan vaihdon myötä olo helpotti, ja viulunsoitto jatkui mursikään saakka, jolloin Tuija oli vähällä lopettaa koko homman. ”Mutta äiti löi kättä pöytään ja pakotti jatkamaan. Sitten jotain lonksahti päässäni, ja soitto lähti sujumaan niin, että siitä tuli ammatti”.

Tuija Niemistö kollegansa Valtteri Tuomiston kanssa Vaasan kirkon messussa kesällä 2016. Kuva: Vaasan suomalaisen seurakunnan arkisto

Soittaminen vei Tuijan niin, että sen vuoksi hän tuplasi lukion toisen luokan. ”Sitten vain soitin, ja se oli upeaa. Mariann Hercegh oli tuolloin opettajani”. Musiikkikoulun antamat perustiedot sekä viulun- ja orkesterisoittotausta kantavat Tuijaa nykyisessä työssään urkuri-laulajana. Ne ovat antaneet hänelle laajemman sisäisen ymmärryksen musiikkiin.

Tuija Niemistö (o.s. Oja-Nisula), s. 1966, Kauhajoki

- Pianon- ja viulunsoiton- sekä lauluoppilas 1972-1993 ja 1998-1999. Pianonsoiton opettajia Helena Viertola, Tiina Uusitalo, Arto Panula, Antero Peräsalo, Eija Lehtinen ja Katalin Berkiné Kothencz. Viulunsoiton opettajia Liisa Valkama, Airi Venetjoki, Ritva Talvitie, Aki Helin ja Mariann Hercegh. Laulun opettaja Seppo Torpo ja Leena Kosola.
- Nyt kanttori Vaasan suomalaisessa seurakunnassa, asuu Vaasassa.

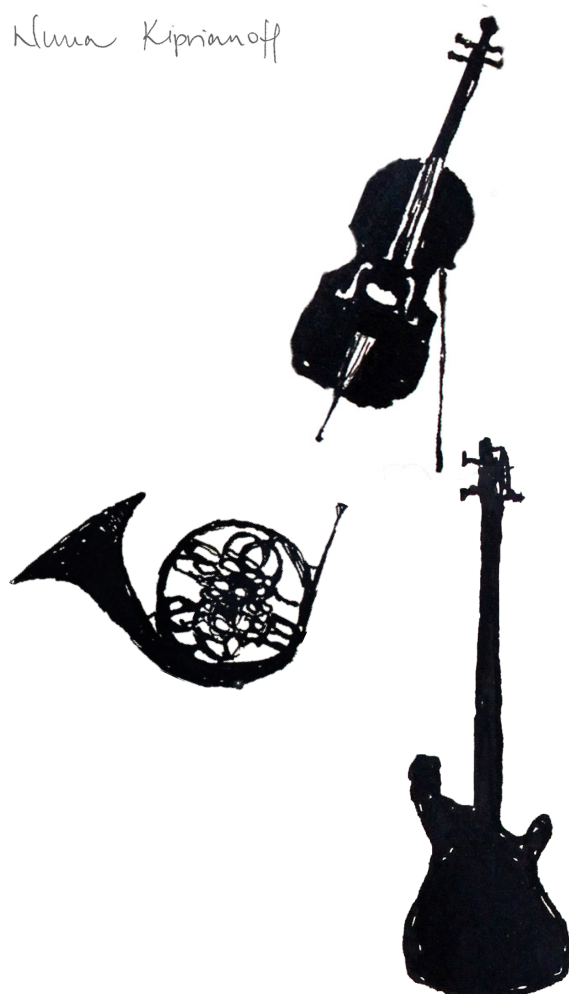
Lopuksi

Näen edessäni keväisen aamuauringon valossa Panula-opistorakennuksen musiikkisalin kulmaikkunat. Yöllä on ollut vielä pakkasta ja maa on jäinen. Mieleni kirkastuu ja huomaan ajattelevani talon merkitystä aivan eri tavoin. Miten hienoja ja miten merkityksellisiä asioita tuo talo edustaakaan. Mielessäni kaikuvat innostuneesti kiittävyydellä ja vahvasti rakkaudella lausutut sanat: Olen etuoikeutettu – saan kantaa ja jakaa musiikin iloa! Musiikki taidemuotona hivelee monia aisteja ja soittotaito on pääoma, jota kukaan ei voi ottaa pois. Pääoma, joka vaikuttaa ajatusmaailmaan ja josta voi huomata hyötyvänsä mitä erilaisimmissa elämän tilanteissa.

Panula-opisto on jättänyt jäljen satojen suupohjalaisperheiden elämään viiden vuosikymmenen aikana. Jälki on jokaiselle meille erilainen – jokaiselle omanlainen. On suuri harmi ettemme voineet tallentaa jokaisen vuosikymmenten aikana Panula-opistossa opiskelleen tai opettaneen musiikillisia muistijälkiä. Toivon vielä tallentamattomien muistojen sekä tallennettujen haastatteluiden, olivatpa ne kirjallisen julkaisun tai nettiversion asussa tuovan esille musiikkiharrastuksen merkityksen. Lämmin kiitos teille jokaiselle, jotka jaoitte julkisesti muistijälkenne ja kokemuksenne Panula-opiston musiikin opiskelusta ja –opetuksesta.

Toivon musiikillisten jälkien johdattavan teitä kaikkia lukijoita musiikin äärelle mitä erilaisimmissa tilanteissa. Onnea viisikymmenvuotiaalle, ikinuorelle Panula-opistolle!

Kauhajoella 30.3.2017 Nina Kiprianoff

Tätä julkaisua ovat olleet tukemassa:

KAUHAJOEN

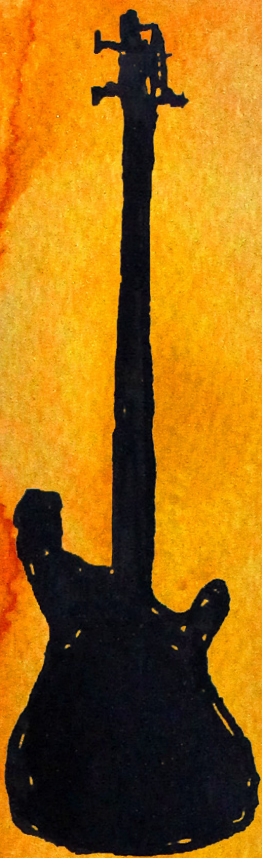
NUOTTI APTEEKKI

LEADER

Suupohja

”Musiikin opiskelu on vienyt mennessään ja rikastuttanut elämäni.”

Arto Panula, Panula-opistossa 1968-1980

”Musiikki on lähinnä elämäntapa.”

Jukka Pitkänen, Panula-opistossa 1975-1987

”Musiikin opiskelu on opettanut ajanhallintaa, tavoitteellisuutta, keskittymistä ja uutteraa työntekoa.”

Merja Jämsä, Panula-opistossa 1968-1980

”Musiikin opiskelu on vaikuttanut paljon maailmankuvaani sekä minuun persoonana.”

Anne Havunen, Panula-opistossa 1994-2007

”Musiikki on minulle voimavara arkeen ja ilon lähde juhlaan.”

Rebekka-Emilia Santala, Panula-opistossa vuodesta 2004 lähtien

”Musiikin opiskelu on antanut minulle paljon itsevarmuutta kaikenlaisiin muihinkin esiintymistilanteisiin.”

Milka Nieminen, Panula-opistossa 1999-2011

”Mitään ei saa, ellei oikeasti yritä. Sitkeys palkittiin.”

Terhi Niemelä, Panula-opistossa 1980-1987

